

Kmetijske službe in kmetje

Ko odpove zdrava kmečka logika

Agencija za kmetijske trge in službe kmetijskega ministrstva kmetom krađejo, namesto da bi jim pomagale

Stran 2

Obuditev obrti v Murski Soboti

»Danes ljudje preveč stvari zavržejo«

Ambiciozno v izumirajoč poklic

Stran 4

Več starih ljudi, pokojnin manj

Skromne pokojnine, pa še te ne za vse

Aktivna starost

Stran 17-24

Invalid opravlja vozniški izpit

Zavzeli ste moj parkirni prostor. Boste prevzeli tudi mojo invalidnost?

Stran 25

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXII, ŠT. 38, V. D. ODGOVORNEGA UREDNIKA JANEZ VOTEK, CENA 1,60 €

23. SEPTEMBRA 2010

Wolford odprl novo tovarno v Murski Soboti

Vlagatelj iskal tradicijo in znanje

V novi tovarni šivajo ženske nogavice in bodije visokega cenovnega razreda

Avstrijska družba Wolford je pripravila otvoritev nove tovarne v Severni obrtno-industrijski coni v Murski Soboti, kjer šivajo ženske nogavice in bodije visokega cenovnega razreda. Proizvodnjo so iz najetih prostorov nekdanjega Muralista preselili v nove prostore že januarja letos, uradno otvoritev pa so pripravili dan ali dva po skupščini delniške družbe, na kateri so objavili podatke o uspešnosti v lanskem letu. Slednje je na otvoritvi murskosoboškega obrata predstavil tudi predsednik uprave Holger Dahmen in povedal, da je družba, ki letos praznuje 60-letnico delovanja, po vseh finančnih kazalnikih stabilno podjetje. Lani so ustvarili 144 milijonov evrov prihodkov, kar je kljub gospodarski krizi več kot leto prej, in poslovno leto končali z dobičkom. »Upam, da bomo takšno rast dosegli tudi v tem obratu,« je dejal ob otvoritvi.

Družba Wolford v celoti zaposluje 1700 delavcev, od tega tisoč na sedežu matične družbe v mestu Bregenz pri Bodenskem jezeru in preostale v štirinajstih hčerinskih družbah v različnih državah ter v prodajni mreži v približno 65 državah. V murskosoboški tovarni je sedaj zaposlenih 145 delavcev, kot je povedal direktor murskosoboške hčerinske družbe Wolford Alois Gether, pa jih bo aprila delalo že 170. Šivilje sešijejo na dan deset tisoč hlačnih nogavic in tisoč dvesto bodijev, opravljeno delo pa je osrednji del celotnega proizvodnega procesa, ki ga začenjajo in potem z barvanjem izdelkov ter njihovo pripravo za trg končujejo na sedežu družbe. In kako je Wolford sploh prišel v Mursko Sobotu? Nadaljevanje na 3. strani

V novi tovarni Wolford dela 145 delavk in delavcev, aprila pa naj bi jih bilo že 170. Šivanje nogavic in bodijev visokega cenovnega razreda je zelo zahtevno, kar ob pričakovani produktivnosti zmorejo spretne delavke, ki imajo tudi znanje. Na dan sešijejo deset tisoč hlačnih nogavic in tisoč dvesto bodijev. Zaposleni so z delom in razmerami v podjetju ter odnosom do njih zelo zadovoljni, večina pa jih prejema minimalno plačo. Zadovoljen je tudi predsednik uprave družbe Wolford Holger Dahmen, saj obrat dosega pričakovane rezultate, je pa v času odločanja o lokaciji za nov obrat dvomil o delavnosti ljudi.

V premislek

NAPLAVINA

Majda Horvat

Ko je pred leti suša razpokala zemljo, peklenska vročina pa ožgala zelenje tako, da je sredi polja začelo odpadati tudi listje z dreves, je znani slovenski meteorolog ljudem, ki živijo od zemlje, sporočil, da če na poljih več ne uspeva koruza, naj pač sejejo tisto, kar bo, ne pa da, kakor je sledilo v mislih, javkajo in terjajo državno pomoč. Sami da so torej krivi za svojo nesrečo, če se ne prilagajajo podnebnim spremembam in če se ne »znajo iti«. Kdor pa v dlani grabi zemljo, da bi občutil njeno mehko, in voha zorane brazde in kdor resno misli, ko govori o skrb vzbujajočih naravnih pojavih, ki s seboj prinašajo vse pogostejše katastrofe, je bil ob takem meščan-skem besedičenju slavnega moža z rožo v gumbnici prizadet.

Sušna leta so minila, vmes se je po svetu in tudi pri nas zgodilo toliko ujm in naravnih katastrof, da le redkemu pade na um, da je prizadetost ljudi posledica njihove neprilagodljivosti. Zaskrbljenost nad tem, kako je človek načel naravno ravno-vesje, tako ni več le polje subkulture, ampak pronica v globino in širino. A ne pri vseh. Zadnje poplave so ob vsem razdejanju v materialnem smislu naplavile tudi urbani egocentrizem in malomeščansko nadutost. Kot popadljivi psi so se zagnali v vse strani, da bi izbrskali krivca za to, kar se jim je zgodilo. Res marsičemu botrujeta nespametno ravnanje ali opuščena skrb, toda generalno človek narave nikoli ne bo ukrotil. In kdor je v svojem življenju samo enkrat doživel uničujočo sušo, neurje s točo ali poplave, to pa je doslej narava namenjala predvsem ruralnemu svetu naše domovine, mu je privoščljivost tuja in udrihanje po tistih, ki so mu kot prostovoljci in gasilci prihiteli na pomoč, zavrženo dejanje. V poplavljenem urbanem okolju se je to zgodilo. In tudi: zaskrbljeni sorodniki so klicali svoje v Ljubljani, da bi slišali, kako se jim godi, pa so izvedeli, da jim ni hudega, a da za več besed nima jo časa, ker hitijo na potovanje. In kako je pri sosedu? Mu bodo pomagali drugi, morda tisti, ki bodo prišli z avtobusom.

Nepreslišano

Kje najceneje plačujemo s položnicami Večja podjetja brez blagajn

Nekatere mestne občine v Sloveniji uredile za svoje občane plačevanje s položnicami brez provizije

Nihče ni ravno navdušen nad kupom vsak mesec prejetih položnic. Prav tako nam ni všeč, če želimo plačati po najbolj osnovni poti, pri blagajni tistega podjetja, ki jih je poslalo, pa tega ne moremo storiti. Velikokrat jih moramo plačati v bankah, na pošti ali kako drugače, to pa pomeni dodaten strošek.

Položnice, ki jih dobi vsak mesec verjetno vsakdo izmed nas, so po-

vezane s stroški elektrike, telefonije (interneta), RTV-naročnine, nato pa še s stroški življenjsko pomembnejših storitev, vendar jih vsi Pomurci še ne plačujemo, ker teh storitev bodisi ne uporabljamo ali jih imamo urejene v lastni režiji, to pa so: vodovod, kanalsčina, ogrevanje, odvoz smeti in druge komunalne storitve.

Nadaljevanje na 9. strani

Naročnik

ISSN 0351-6407

Slavnostna otvoritev soboškega podvoza

»Murska Sobota je mesto z najslabše urejeno cestno infrastrukturo«

Kdaj dokončna ureditev obvoznice?

Starodobnemu vozilu je pripadla čast, da se je prvo popeljalo skozi odprt podvoz. Kljub pridobitvi ostajajo prometne razmere v pomurski prestolnici slabe. Več fotografij na Pomurje.si.

Fotografija Tinejdaj Milanov

V Murski Soboti je potekala slovesna otvoritev podvoza v Lendavski ulici oz. zunajniivoškega križanja ceste z železniško progo Ormož–Hodoš. Začetek investicije sega v leto 2000, ko je bila izdelana predinvesticijska zasnova za ureditev križanja železniške proge z državnim cesto v Murski Soboti. Gradnja vseh faz projekta je potekala od leta 2006 do leta 2010. Vrednost investicije je 12,5 milijona evrov. Sredstva v višini 4,3 milijona evrov za izvedbo tretje faze projekta so bila pridobljena iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, 7,5 milijona evrov je zagotovilo ministrstvo za promet, Mestna občina Murska Sobota pa

je primaknila okoli 700.000 evrov. Leta 2007 je bil na bližnjem števnem mestu izmerjen povprečni letni dnevni promet 24.377 vozil. Kot je med drugim na tiskovni konferenci pojasnil direktor Direkcije RS za ceste mag. Gregor Ficko, je bilo dvopasovno krožišče pred podvozom narejeno z namenom, da se bo lahko vključevalo v cestni sistem, ko bo zgrajena soboška obvoznica. Prisotni na konferenci so izrazili željo po čimprejšnji gradnji vzhodne, južne in zahodne soboške obvoznice, saj je po besedah Ficka Murska Sobota mesto z najslabše urejeno cestno infrastrukturo.

T. M.

Regijska štipendijska shema

Štipendije čakajo, kadrov pa ni

V okviru Regijske štipendijske sheme za Pomurje je podjetje SGP Pomgrad pokazalo potrebo po petih zidarjih in petih tesarjih, vendar bodo teh deset štipendij težko podelili. Kot je povedala Dunja Velner, pristojna za štipendije na RRA Mura je v vseh treh letnikih v omenjene programe vpisan en učenec iz regije. Tako se lahko zgodi, da bodo kadrovske štipendije ostale nepodeljene. Ob tem spet pridemo do spoznanja, da izobraževanje kadrov ni usklajeno s potrebami gospodarstva. Sicer pa je v Regijski štipendijski shemi razpisanih dvajset srednješolskih kadrovskih šti-

pendij in trideset visokošolskih, dijaki bodo prejemali približno 280, študenti pa 380 evrov mesečne štipendije. Polovico bodo prispevali delodajalci, preostalo pa RRA Muri.

V Pomurju imamo v zadnjih dveh šolskih letih že 200 kadrovskih štipendistov, katerim sofinancira štipendije 74 delodajalcev. Doslej so ti izplačali štipendije v skupni višini 950 tisoč evrov, za izvajanje pomurske regijske štipendijske sheme pa se je iz sredstev Evropskega socialnega sklada načrpalo 540 tisoč evrov.

A. N. R. R.

Kadrovske spremembe v kleti P & F

P & F Jeruzalem Ljutomer

Jeruzalem med pomembnimi vinorodnimi območji

- Še prejšnji teden je direktor družb P & F Jeruzalem Ormož in P & F Ljutomerčan Boštjan Klemenčič s prvim rezom grozdja napovedal začetek letošnje trgatve, sedaj pa je po odločitvi lastnikov, bratov Vladimirja in Janka Puklavca, že zapustil podjetje. Naloge direktorja za trženje, finance in splošne zadeve je prevzela mag. Andreja Komel, ki je bila v preteklosti z Ivanom Sercem že članica uprave v takratni družbi Jeruzalem Ormož VVS.
- Lastniki so se za opravljeno delo zahvalili tudi direktorju za ekonomiko Silvu Žižku, njihovo zaupanje pa si je pridobil dosedanj glavni enolog Mitja Herga, ki so mu dodelili mesto direktorja za enologijo ter razvoj vinogradništva in vinarstva. Kot so zapisali v sporočilu za javnost, bo druga pomembna sprememba doletela tudi

podjetje P & F Ljutomerčan. Dejavnost vinogradništva in vinarstva bo odslej delovala v podjetju P & F Jeruzalem Ljutomer, d. o. o., poljedelstvo in živinoreja pa bosta ostala v družbi Ljutomerčan, d. o. o. Registracija obeh družb je še v postopku. »Ž osveženo vinsko ponudbo želimo območje Jeruzalema še bolj afirmirati na domačih in tujih vinskih trgih. Lahko sicer rečemo, da je v svetu že poznano, a nikakor ne tako, kot si zasluži. Treba ga je trajno umestiti na zemljevid pomembnih vinorodnih območij,« je povedal Vladimir Puklavec, direktor krovne družbe P & F Holding vino. S tem je tudi razkril, kaj pričakuje od novega vodstva, torej da postavi temeljna stebra uspešnega poslovanja, to pa sta trženje in enologija.

M. H.

Birokratski in neživljenjski odnos kmetijskih služb do kmetov

Ko odpove zdrava kmečka logika

Agencija za kmetijske trge in službe kmetijskega ministrstva kmetom kradejo, namesto da bi jim pomagale pri pridobivanju sredstev

Razmere v slovenskem kmetijstvu so še vedno skrb vzbujajoče. Po oceni stanja, ki ga je za preteklo leto pripravil Kmetijski inštitut Slovenije, se je trend zmanjševanja obsega proizvodnje, ki je prisoten že od leta 2004, tudi lani zmanjševal. Ob manjšem skupnem obsegu proizvodnje so močno padle tudi cene kmetijskih proizvodov, to pa se kaže v ekonomskem položaju kmetijstva. Proračunska sredstva, povezana s kmetijstvom, so lani znašala dobre 404 milijone evrov, 63.500 slovenskih upravičencev do denarja iz evropske kmetijske politike pa je lani prejelo skupno nekaj več kot 297 milijonov evrov. Sredstva, ki jih tako dobijo kmetje, predstavljajo že polovico prihodkov na kmetiji, in če se zgodi, da ostane kmetija brez teh sredstev, je njen propad neizbežen. In to nemalokrat tudi zaradi preveč birokratskega odnosa nekaterih služb, ki kmetom režejo kos kruha.

Pred sabo imam odločbo Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki je vlagatelju zavrnila zahtevek KOP za leto 2009. V obrazložitvi navaja, da je bilo pri pregledu na kraju samem ugotovljeno, da vlagatelj uporablja mineralna gnojila in nima gnojilnega načrta na podlagi analize tal, zato se zahtevek IPS v celoti zavrne.

Po besedah vlagatelja kontrolo IPS pri njem opravlja Inštitut za kontrolo in certifikacijo Univerze v Mariboru, ki je takšno kontrolo opravil tudi v lanskem letu in pri tem ni ugotovil nobenih nepravilnosti, zato je kontrolna organizacija vlagatelju izdala tudi ustrezen certifikat. Pri pregledu na kraju samem, ki ga je opravil kontrolor agencije, je ta opravil meritve površin in pri tem ni ugotovil nepravilnosti, do nesporazuma pa je prišlo pri pregledu dokumentacije. Na vprašanje, ali ima analiza zemlje in gnojilni načrt, je vlagatelj odgovoril pritrdilno, ker pa ju ni imel pri roki, je kontrolor v zapisniku navedel, da jih nima. To pa je bil tudi razlog, da je agencija njegov zahtevek IPS v celoti zavrnila.

Vlagatelj je zapisnik podpisal, ni pa bil seznanjen s posledicami. Zatrjuje, da bi ga moral kontrolor opozoriti na posledice, hkrati pa mu dati tudi možnost, da mu podatke o analizi zemlje in gnojilni načrt predloži pozneje. V dobri veri, da ne bo posledic, je pričakoval

odločbo agencije, ki ji je IKC prav tako posredoval vse podatke in tudi certifikat, ki potrjuje, da ima vlagatelj vso potrebno dokumentacijo in je delal v skladu s pravili, ki urejajo IPS.

Vlagatelj se je zoper odločbo v zakonitem roku pritožil na drugostopni organ, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, in tudi plačal 14,18 evra upravne takse. V dokaz, da izpolnjuje vse zahteve, kar je ugotovila tudi kontrolna organizacija IKC UM in mu zato izdala certifikat, je priložil vso potrebno dokumentacijo. Tudi analize zemlje in gnojilne načrte, ki so narejeni v letu 2006 in veljajo do leta 2011. Vendar tudi drugostopni organ ugotovi, da pritožba ni utemeljena, v pojasnilo pa zapiše, da je pritožnik zapisnik podpisal in nanj ni imel pripomb.

Vlagatelj zatrjuje, da gre v tem primeru za povsem birokratski odnos ustreznih služb, za odnos asfaltne birokracije, ki ne ve razmišljati po zdravi kmečki logiki. Če so namreč analize zemlje in gnojilni načrti, ki veljajo pet let, veljali v letih 2006, 2007 in 2008, potem je po zdravi kmečki pameti jasno, da veljajo tudi za leto 2009. Če birokratom, ki pošiljajo odločbe in obravnavajo pritožbe, to ni logično, kako naj se potem kmet spozna na vse predpise in zahteve, ki jih mora izpolnjevati, da je upravičen do subvencij. Po tem, kar izhaja iz sedem gosto tipkanih strani dolge odločbe, s

katero je pritožba zavrnjena, bi moral imeti kmet vsaj pravniško izobrazbo, da bi poznal vse predpise in zahteve, ki jih mora izpolnjevati.

Dokler bodo imeli na agenciji za kmetijske trge in kmetijemskem ministrstvu takšen birokratski odnos do kmetov, se slednjim ne bo pisalo najbolje. To je še en dokaz, da službe, ki bi morale pomagati in svetovati kmetom pri pridobivanju sredstev, delajo ravno nasprotno. S poenostavitvijo postopkov in upoštevanjem zdrave kmečke logike bi se lahko zmanjšalo tudi število zaposlenih v teh službah, vendar uradnikom to ne bi bilo po godu, saj bi si žagali vejo, ki je zaenkrat zelo trdna. Zato tudi ni pričakovati hitrih sprememb na tem področju.

Kmetijski minister mag. Dejan Židan je takšno stanje v svojem resorju sicer podedoval, ker pa prihaja iz neposredne proizvodnje, je pričakovati, da bo razmere začel spreminjati. Po prevzemu ministrske funkcije je na eni od prvih novinarskih konferenc med prednostnimi nalogami posebej omenil deregulacijo določenih postopkov in zmanjšanje administrativnih ovir, za poslene v vseh službah in organih ministrstva pa bo moral tudi poučiti, da zdrava kmečka logika velikokrat velja več kot neživljenjski birokratski predpisi. Le tako se bodo tudi kmetom in slovenskemu kmetijstvu pisali boljši časi.

Ludvik Kovač

Zahteve za kmetijsko-okoljska plačila za izvajanje podukrepov KOP za leto 2009 urejajo Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 sprejet dne 20. 7. 2007 (v nadaljevanju: Program PRP 2007-2013), Uredba o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2009-2013 (Uradni list RS, št. 11/2009; v nadaljevanju: Uredba KOP) in Uredba o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2009 (Uradni list RS, št. 5/2009; v nadaljevanju: Uredba LAKS), ki je bila izdana za namen izvajanja Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003, z dne 29. septembra 2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete ter o spremembi uredb (EGS) št. 2019/93, (ES) št. 1452/2001, (EES) št. 1453/2001, (EES) št. 1454/2001, (ES) 1868/94, (ES) št. 1251/1999, (ES) št. 1254/1999, (ES) št. 1673/2000, (EGS) št. 2358/71 in (ES) št. 2529/2001 (UL L št. 270, z dne 21. 10. 2003, str. 1, z vsemi spremembami; v nadaljevanju: Uredba 1782/2003/ES), Uredbe Komisije (ES) št. 796/2004 z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje navzkrižne skladnosti, modulacije in integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, predvidenih z Uredbo Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike ter o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete (UL L št. 141 z dne 30. 4. 2004, str. 18, z vsemi spremembami; v nadaljevanju: Uredba 796/2004/ES), Uredbe Komisije (ES) št. 795/2004 z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje sheme enotnega plačila, predvidenega v Uredbi Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete (UL L št. 141 z dne 30. 4. 2004, str. 1, z vsemi spremembami), Uredbe Komisije (ES) št. 1975/2006 z dne 7. decembra 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 glede izvajanja kontrolnih postopkov in navzkrižne skladnosti v zvezi z ukrepi podpore za razvoj podeželja (UL L št. 368 z dne 23. 12. 2006, str. 74, z vsemi spremembami; v nadaljevanju: Uredba 1975/2006/ES) in Uredba Komisije (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L št. 277 z dne 21. 10. 2005, z vsemi spremembami).

To je le del predpisov, ki bi jih moral poznati kmet, če želi izpolnjevati vse zahteve, da je potem tudi upravičen do sredstev, ki jih za plačila v kmetijstvu pretežno zagotavlja proračun Evropske unije.

Na pomoč!

S prostovoljnim delom

V Sloveniji smo ponovno doživeli strahote vodnih ujm. Cele pokrajine so pod vodo. Dva človeka sta izgubila življenje, mnogi pa dom, premoženje in jesenski pridelek. Povsod se sliši klic: Na pomoč! Plazovi, uničene hiše, potopljene ceste, dvorišča in travniki so ljudem povzročili žalost, skrb in celo obup. Ostali so brez najnujnejšega za preživetje. Prekmurje in Prlekija sta redki pokrajini, ki nista bili prizadeti v tej naravni nesreči. Stiske nam sicer niso neznan. Nekateri ste jih občutili ob izgubi služb v Muri, Pomurki in še kje. Človeka je sram, ko ostane brez vsega. Čuti ponižanje, saj je prepuščen milosti in usmiljenju drugih. Mora miniti precej časa, da si opomore od šoka. Samo hitra solidarnost, ki pomeni našo ljubezen in bližino, lahko pomiri prizadete in jim vrne upanje. Čeprav sem se vam po medijih, dragi bral-

ci in bralke Vestnika, pravkar zahvalil za velikodušni prispevek za magnetno resonanco v murskosoboški bolnišnici, se ponovno obračam na vas v imenu vseh, ki so v povodnji izgubili vse in so obupani. Preden lahko pomaga država, mine precej časa. Treba je ukrepati takoj, saj se bližajo mrzli jesenski in zimski dnevi. Svojo pomoč boste lahko dali na različne načine. Ko bodo vode otekale in se bo vreme vsaj nekoliko umirilo, bodo na prizadetih območjih potrebna prostovoljna čistilna, gradbena in sanacijska dela, ki pa bodo trajala kar nekaj mesecev. Murskosoboška škofijska Karitas je že vzpostavila stik s področnimi Karitas na poplavljenih območjih in ponudila tovrstno pomoč. Obvestili vas bom o dnevih, ko bodo takšne akcije, o organiziranih prevozih z avtobusi, krajih in urah zbiranja in kje bo treba

pomagati. Do tedaj pa že lahko nekaj postorimo. Od nedelje, 26. septembra, pa do nedelje, 3. oktobra 2010, bodo župniki s pomočjo župnijskih Karitas v vseh katoliških župnijah murskosoboške škofije izvedli akcijo zbiranja finančne pomoči. Vse, kar boste darovali, bodo nakazali murskosoboški škofijski Karitas, ki bo zbrano posredovala Slovenski karitas, ta pa najbolj potrebnim na poplavljenih območjih. Sicer pa lahko nakažete vaš dar tudi na transakcijski račun Škofijske karitas Murska Sobota pri Raiffeisen banki v Murski Soboti, številka je **24900-8010038322**. Naša krščanska solidarnost naj razjasni Kristusov obraz nad vsemi, ki so jim poplave odvzele najnujnejše za življenje! Že vnaprej se zahvaljujem in kličem Božje blagoslova na vse, ki ste solidarni s preskušanimi!

+Peter Štumpf, murskosoboški škof

Predsednik uprave družbe Wolford Holger Dahmen

Obrat v Murški Soboti je izpolnil vsa pričakovanja

O morebitni širitvi proizvodnje ter kje in v kakšni obliki, bodo še razmislili

Avstrijski vlagatelj na začetku ni povsem verjel v delavnost tukajšnjih ljudi in uspešnost naložbe v Murški Soboti, kar je na otvoritvi nove tovarne tudi javno razkril direktor agencije za podjetništvo in tuje investicije JAPTI Igor Plestenjak. Slednji je tudi brez dlake na jeziku izrekel jasno pričakovanje, da v okviru načrtovane širitve blagovne znamke Wolford in krepite družbe vlagatelj ne ostane le pri tej naložbi, ampak proizvodnjo v Murški Soboti še razširi. Kako na vse to odgovarja predsednik uprave družbe Wolford Holger Dahmen?

Ali so se vaša pričakovanja, ki ste jih imeli na začetku investicije, uresničila?

Najkrajši odgovor na to vprašanje je da. Načrte smo izdelali zelo natančno, vse poteka v skladu s časovnim in finančnim načrtom, zadovoljni smo tudi s storilnostjo tega proizvodnega obrata, saj je izpolnil naša pričakovanja.

Je produktivnost zaposlenih že dosegla pričakovano raven?

Smo na zelo dobri poti, čeprav še nismo dosegli ravni, ki jo želimo. Proces usposabljanja delavcev traja nekoliko več časa, od šest do osem mesecev, odvisno od stroja. Trenutno dosegamo 60- do 70-odstotno storilnost, kar je normalno oziroma celo malo nad pričakovanji.

Ko ste načrtovali investicijo v Murški Soboti, je bil strošek dela nekoliko nižji kot sedaj, saj je pred kratkim prišlo do zvišanja minimalne plače. Ali to vpliva na vaše načrte na tej lokaciji glede morebitne širitve proizvodnje?

Tega sedaj še ne bi mogel reči. Resda smo bili nekoliko presenečeni nad dvigom minimalne plače, saj tega nismo pričakovali, vendar se glede na

Predsednik uprave družbe Wolford Holger Dahmen: »Vse poteka v skladu s časovnim in finančnim načrtom, zadovoljni smo tudi s storilnostjo tega proizvodnega obrata, saj je izpolnil naša pričakovanja.«

Fotografija Nataša Juhnov

zdajšnji položaj od načrtovane poti ne bomo pustili odvrniti, pa tudi od naslednjih korakov v smeri širitve ne. Tako kot sedaj vidimo stvari, nam gre tukaj dobro, predvsem zaradi kakovosti, ki jo tu dobimo. Naši proizvodi so uvrščeni v visok cenovni razred, zato vse stavimo na kakovost, a tako danes kot v prihodnosti so nam pomembni tudi obvladljivi stroški.

Po obdobju usposabljanja se v podjetju sestavi stalna ekipa sodelavcev. Ali se je pri vas že oblikovala ali pa imate še vedno fluktuacijo delavcev?

Smo v fazi, ko delavce še pridobivamo, zato se še vedno najde kdo, ki za določeno dejavnost ni primeren, in moramo poiskati drugega. A zvečine smo že sestavili ekipo, s katero bomo lahko delali v prihodnje. Nekaj ljudi nam še manjka, potrebujemo še približno trideset kvalificiranih delavcev, usposobljenih za približno takšna dela, kot smo jih iskali doslej.

Kakšno prihodnost napovedujete obratu? Ali lahko pričakujemo širitev proizvodnih prostorov in zaposlovanje novih delavcev oziroma

kdaj bodo lastniki o tem sprejemali odločitve?

Za nami je zelo uspešno lansko poslovno leto in tudi prvo četrtno letošnjega. Z rastjo prihodkov in rezultati smo zelo zadovoljni, in če bodo stvari teklo naprej tako, kot upamo, kar pa je v današnjih časih težko, se bo pozitivno izteklo tudi poslovno leto 2010/11. Potem bomo razmišljali tudi o širitvi proizvodnje, o tem, kje in v kakšni obliki, pa bo treba še razpravljati. Računamo pa na rast prihodkov in rezultatov.

Majda Horvat

Wolford

Vlagatelj iskal tradicijo in znanje

V novi tovarni šivajo ženske nogavice in bodije visokega cenovnega razreda

Nadaljevanje s 1. strani

Družba je načrtovala nov proizvodni obrat za šivanje hlačnih nogavic, vodstvo pa je izbiralo med več lokacijami. Proces odločanja je po besedah Aloisa Getherja res trajal nekoliko dlje, za Mursko Sobotu pa so se odločili zaradi tradicije tekstilne dejavnosti, bližine sedeža družbe in članstva Slovenije v Evropski skupnosti, na odločitev pa je pomembno vplivala tudi dobra izobraženost kadrov za delo v tekstilni panogi. Svojo vlogo so opravile tudi institucije, tako razvojna agencija RRA Mura, lokalna skupnost ter Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI), saj je država pet milijonov evrov vredno investicijo finančno podprla s 1,35 milijona evrov.

Podjetje Wolford je v Murški Soboti začelo poslovati septembra 2008, marca 2009 pa kupilo 15 tisoč kvadratnih metrov veliko zemljišče v SOIC-u in z nekaj deset zaposlenimi v najetih prostorih začelo proizvodnjo. Julija lani so začeli graditi novo tovarno, veliko blizu štiri tisoč kvadratnih metrov – 2200 kvadratnih metrov je proizvodnih prostorov, 800 skladiščnih in prav toliko skupnih in pisarniških –, ter čez šest mesecev proizvodnjo preselili v nove prostore. Objekt je sodoben, energetsko varčen ter opremljen s toplotnimi črpalkami in posebnimi sistemi za prezračevanje. Holger Dahmen je na otvoritvi tudi povedal, da je v njegovi poklicni kariери to prvi projekt, teh pa ni bilo malo, ki so ga končali v predvidenem času in z načrtovanimi sredstvi.

Majda Horvat

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

lokalne volitve 2010

Dr. Mitja Slvinec

V Murški Soboti je potekala konvencija Liberalne demokracije Slovenije, na kateri se je predstavil strankin kandidat za župana Mestne občine Murška Sobotu dr. Mitja Slvinec. Slvinec Murški Soboti obljublja povrnitev statusa regijskega središča in poudarja, da ima za to tudi primerno ekipo. Predstavili so se tudi nosilci list v soboških volilnih enotah: mag. Nataša Horvat, Iztok Zrinski in Marjan Gujt. »Murška Sobotu je na repu po gospodarskih kazalcih. To lahko spremenimo z nekonfliktnim vodenjem mesta, kjer bodo vsi dobili priložnost in ne samo županovi izbranci,« je povedal mestni svetnik Gujt. Predsednica LDS Katarina Kresal je v nagovoru poudarila, da je bila stranka v Pomurju zmeraj močna in da mora biti županski kandidat kredibilna oseba, vredna zaupanja.

Danilo Janasik

V Kušanovcih na Goričkem se je predstavil kandidat Socialnih demo-

kratov za župana Občine Puconci Danilo Janasik, ki se po lastnih besedah zavzema za enakomeren razvoj vseh vasi v občini, na prvo mesto pa postavlja gradnjo vodovoda in asfaltiranih cest. Na predstavitvi so sodelovali tudi državni sekretar dr. Andrej Horvat in poslanci Socialnih demokratov Dejan Levanič, Bogdan Čepič in Matevž Frangeš. »Vlada Boruta Pahorja bo pripeljala vodovod tudi na Goričko,« je povedal Horvat, ki je posebej omenil tudi več kot 400 novih delovnih mest, ki sta jih prinesla prva dva razpisa iz zakona o Pomurju.

Nikola Gerič

V Lendavi se bo za župana potegoval pravnik Nikola Gerič, ki bo kandidiral kot kandidat stranke Slovenska unija. Gerič se med drugim zavzema za večja vlaganja v znanje in za pomoč šolarjem iz socialno ogroženih skupin. Podarek daje razvoju malega in srednjega podjetništva ter privabljanju tujih vlagateljev. Velike možnosti vidi tudi v razvoju kmetijstva in turizma, predvsem v kmečkem turizmu in ekopri-

delavi, prodaja ekopridelkov pa naj bi bila povezana z novo lendavsko tržnico. Končno rešitev bi bilo treba po njegovih besedah najti za večni problem lendavskih vinogradnikov. Gerič omenja tudi potrebo po gradnji nove knjižnice v Lendavi in gradnji pešpoti ter kolesarskih stez ob prometnicah, kar je povezano tudi z razvojem turizma.

Drago Balajc kot kandidat za župana Občine Moravske Toplice

V gasilskem domu v Andrejcih je bila v torek predstavitev Draga Balajca kot kandidata za župana moravskotopliške občine in kandidatov stranke LDS za občinski svet. »Enostavno: poznam pot« je osnovni moto Draga Balajca, sicer profesorja geografije in sociologije, ki je doma v Selu. »Uskladimo vizije mest in podeželja z željami ljudi« je njegov drugi moto in geslo njegove stranke, kar je potrdil tudi sam na tiskovni konferenci in poudaril, da je Goričko lepše od Toskane. Kot župan bi se zavzemal za to, da mladi ne bi več

zapuščali te pokrajine in da onesnaževanje ne bo ogrozilo domačega okolja. Njegov program je zasnovan na napredku, ta pa mora pomeniti kvaliteto življenja za tukajšnje ljudi. Zelo se bo zavzemal za razvoj društev, še posebej gasilstva, ki ga bomo v prihodnosti še zelo potrebovali. Pomembni postavki bosta tudi kmetijstvo v vseh oblikah in turizem, na višjo raven pa si želi dvigniti izobraževanje in delovanje vseh zavodov ter sodelovanje z madžarsko narodnostno skupnostjo. Predstavili so tudi listo kandidatov stranke.

Anton Štihec in Stanislava Rengeo Cör

V torek sta se predstavila še dva kandidata za župana Mestne občine Murška Sobotu Anton Štihec in Stanislava Rengeo Cör. Aktualni soboški župan Anton Štihec bo letos kandidiral kot skupni kandidat skupine občanov, strank DeSUS, SLS in NSI ter s podporo SNS, SMS in civilne iniciative Modri zbor. Svoj program je Štihec strnil v osem točk: razvoj, temelječ na zna-

nju, pocenitev življenja v občini, boljša varnost občanov, celosten razvoj občine, družbene dejavnosti (kultura, šport, turizem, mladi), promet (prostor, komunala, energetika), pomoč gospodarstvu in informiranje (i-občina). Tako se je med drugim zavzel za več visokošolskih in poklicnih programov, uvedbo enotne kartice popustov »Sobočanka«, sanacijo kanalizacijskega sistema, povečavo stanovanjskega fonda za socialno ogrožene, nadaljevanje projekta športno-rekreacijskega centra Fazanerija in dokončanje južne, vzhodne ter zahodne obvoznice. »Južno obvoznico bomo dogradili v naslednjem mandatu, vzhodna in zahodna pa se bosta gradili,« je napovedal Štihec. Kandidatka Stranke ekoloških gibanj Slovenije Stanislava Rengeo Cör je proti pozidavi rodovitne zemlje za potrebe letalskega muzeja in novih trgovskih centrov. Prizadeva si za čisto pitno vodo, za ustanovitev ekotrznice v okviru mestne tržnice, gradnjo novih otroških in športnih igrišč in za vrnitev nogometnega kluba Mura 05 v prvo ligo.

Dan odprtih vrat na ekosocialni kmetiji Korenika v Šalovcih in predstavitev projekta

Obujanje solidarnosti s sožitjem narave in ljudi

Vzorčni in vzorni primeri predelave in ponudbe ekološko pridelanih živil, zelišč, tradicionalnega graditeljstva in nasploh delovanja na zaščitenem območju

Ne stremijo k profitu in k čim večji prodaji na trgu, temveč jim je najbolj pomembno, da vključujejo v delo in s tem v aktivno življenje ljudi iz ranljivih družbenih skupin – marginalce.

Pa vseeno je njihov prispevek k uveljavljanju prepoznavnih izdelkov bodisi kot spominkov ali kot jedi iz surovin, ki so pridelane in so zrasle na Goričkem, izjemno dragocen. Ponujajo vzorec delovanja vsaj za nekatere v času globalizacije in razpada regija, ki je bila v preteklosti usmerjena v delovno intenzivno in kmetijsko področje. Hkrati razpada tudi tradicionalna solidarnost na vseh področjih in v teh razmerah so pod največjim pritiskom prav najbolj ranljive skupine prebivalcev, ki si tudi najtežje pridobijo delo na trgu. Mozaik – društvo za socialno vključenost, Korenika – zavod za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb ter Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot vidijo priložnost zanje prav v razvoju socialne ekonomije in podjetništva.

Že nekaj let prav po zaslugi akterjev, predvsem Alojza Kavaša in Gorana Miloševića, ima priložnost vsaj del oseb iz ranljivih družbenih skupin dokazati, da so lahko tudi koristne. Projekt, ki so ga predstavili minuli petek na Koreniki v Šalovcih in se imenuje Z lokalnimi

virih do novih delovnih mest v socialni ekonomiji Pomurja (v vrednosti čez 200 tisoč evrov), je le eden iz niza projektov, ki jim omogočijo, da dajo priložnost tem ljudem.

Pohvalijo se lahko, da imajo vse več prijateljev, podpornikov, sodelavcev in obiskovalcev vzorčne in vzorne ekosocialne kmetije Korenika v Šalovcih na Goričkem, prav tako pa tudi vse

več odjemalcev oziroma kupcev svojih izdelkov na tržnicah v Murski Soboti in Mariboru ter v Kodilovi prodajalni v Markišavcih. Z organizirano prodajo v prepoznavnih embalažah so se začeli intenzivno ukvarjati lani, letos pa so na kmetiji začeli rediti tudi živali. Poleg tega, da so izvedli usposabljanje za ekološko predelavo žita, predelavo sadja ter predelavo zelenjave in zelišč,

so si uspeli dodatno opremiti sušilnico sadja, zelenjave in zelišč z dodatnimi komorami. Oblikovali so celovito grafično podobo in uredili spletno stran <http://www.mozaik-drustvo.si>. Če zmorejo nekaj osebe, ki spadajo med ranljive skupine (nad 50 let starosti, Romi, nekdanji odvisniki ali zaporniki, brezdomci ...), bi z nekaj več organiziranosti zmogli tudi drugi. Toda

Prodajna razstava izdelkov Korenike je čedalje pestrejša.

Fotografija Bernarda B. Pečeka

»To je zdaj že res tradicija in nadaljevanje naših prejšnjih predstavitev vsem, ki jih zanima naše delovanje, da spoznajo napredek, ki smo ga dosegli v minulih letih. Največja letošnja novost je vsekakor, da smo našo kmetijo dodatno obogatili z rejo živali,« je povedal direktor Zavoda za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb Korenika Goran Milošević.

žal zaenkrat še nimajo posnemovalcev, čeprav bi jim bili pripravljeni na Koreniki pomagati. »Dokazali smo se, da znamo, pa vendar se moraš stalno dokazovati. Še vedno pridobivamo veliko podpore in sredstev iz socialnih programov, da sploh lahko delujemo, drugače bi vse potekalo v precej ožji obliki in ne bi preživeli na trgu. Predvsem ne v teh dimenzijah.

Država je pred ureditvijo novega ravnovesja, kako te stvari reševati v prihodnje. Socialna ekonomija je splet raznih dejavnikov, reševati se mora v povezavi z lokalno skupnostjo, ki mora bolj vrednotiti svoje vire in se povezovati. Ni nujno stremeti le k profitu na trgu, bolj pomembno je, da nekoga vključiš, mu daš delo in smisel delovanja,« je povedal Milošević.

Bernarda B. Peček

Obuditev obrti v Murski Soboti

»Ljudje preveč stvari zavržejo«

Mlad tapetnik ambiciozno v izumirajoč poklic

Klasične obrtne delavnice so v Murski Soboti že prava redkost, s tem pa izginjajo tudi nekoč nepogrešljive mestne vsebine. Vse to ni odvrnilo mladega Sobočana, da se je postavil proti toku in se odločil za samostojno pot v lastnem tapetniškem podjetju. Tadeja Faršanga iz Murske Sobotice je tapetništvo zmeraj zanimalo, saj je v tej obrti delal že njegov oče Dušan. Zaradi tega se je tudi odločil za šolanje na srednji šoli za lesarstvo v Škofji Loki, na smeri tapetnik. Ker gre za praktično izumirajoč poklic, je bil skupaj le s tremi sošolci v svoji generaciji, naslednjo, domnevno zadnjo, generacijo pa je predstavljal zgolj en dijak. Trenutno edini tapetnik v Murski Soboti pravi, da v Pomurju obstaja povpraševanje po tapetniškemu delu, težavo pa predstavljajo tudi prenizke cene pohištva v trgovinah. »Danes ljudje preveč stvari zavržejo. Pred tridesetimi leti so delali res kakovostno pohištvo iz hrastovega lesa, danes pa nihče več ne razmišlja, da bi dal popraviti ali obnoviti staro pohištvo, temveč raje kupi poceni nekakovostno pohištvo iz iverice,« dodaja starejši brat Dani, ki mu občasno pomaga v delavnici. V tapetništvu

vam lahko popravijo oz. obnovijo vse vrste oblažinenega pohištva, stolov, kuhinjskih elementov, postelj itd. Starejši bralci bodo to seveda vedeli, vendar kot bi ime lahko koga zavedlo, nima tapetništvo nobene povezave s tapetami. Pri poklicu Tadeja najbolj veseli, da se da zmeraj kaj novega narediti iz vseh vrst materialov, rad dela tako z usnjenimi kot predmeti iz blaga. Preden se je odločil za samostojno pot, je Tadej že delal pri tapetniku, kjer se je izučil. Kljub poplavi trgovin s poceni pohištvom in novimi potrošniškimi navadami Pomurcev se je Tadej, ki je sicer tudi aktiven nogometaš puconske Keme, lotil obrti ambiciozno, saj ima številne ideje za prihodnost, med drugim tudi oblikovanje lastnih, ekskluzivnih kosov pohištva pod svojo blagovno znamko F Modern, kate-rega prve izdelke tudi s ponosom pokaže. Tovrstni in podobni primeri velevajo, da je v težkih gospodarskih časih pomembno, da se ne spregleda uspešnih mladih Pomurcev, ki imajo pogum, da se odločijo udejanjiti podjetniški duh ter živeti od dela lastnih rok in lastnih sposobnosti.

T. M.

Tadej in Dani Faršang pred prostori novega tapetništva v Mladinski ulici v Murski Soboti

Fotografija Tinecdej Milanov

Podjetje Kreativne ideje, d. o. o.

Ni dovolj, da je lepa

Razvijajo lastno programsko opremo – Doma je zelo težko dobiti potreben računalniški kader

V iskanju poslovnih priložnosti in ideje je padla odločitev, da bi svojo poslovno pot peljal v smer spletnega komuniciranja, postavitve spletnih strani in grafičnega oblikovanja, in tako je leta 2008 Daniel Šabjan, danes direktor, ustanovil podjetje Kreativne ideje, d. o. o. Sedež je v Pomurskem tehnološkem parku v Murski Soboti, ukvarjajo pa se z informacijskimi in poslovnimi rešitvami ter razvijajo lastno programsko opremo. Za svoje produkte so že prejeli priznanja za inovacijske dosežke.

Dve leti so intenzivno razvijali lastno programsko orodje Kreator CMS, namenjeno urejanju in upravljanju spletnih strani. Ugotavljali so, da imajo vse obstoječe programske opreme določene pomanjkljivosti, zato so razvili svoj program, ki jim zagotavlja uresničevanje različnih idej pri postavitvah spletnih strani naročnikov, včasih tudi nemogočih in še neobstoječih. Zanimivo je, da je programska oprema v osnovi v slovenskem jeziku. Zanj so lani prejeli srebrno priznanje Pomurske gospodarske zbornice za inovativne dosežke, letos pa so prejeli še bronasto priznanje za orodje Kreator Shop, ki je namenjeno upravljanju spletnih trgovin.

Direktor podjetja Daniel Šabjan pravi, da niso najcenejši, ampak želijo celostno zadovoljiti potrebe naročnika in njegove želje, osnovno vodilo pa je, da spletna stran uspešno zaživi. »Nam niso konkurenca podjetja, ki spletno stran naredijo hitro in poceni. Spletno stran lahko postavi kdor koli tudi v enem dnevu, učinkovita spletna stran pa zahteva temeljit konceptualni

Daniel Šabjan, direktor: »Ni dovolj, da je spletna stran lepa, mora tudi delovati in se ves čas obnavljati in posodablja, da zaživi.«

Fotografija A. Nana Rituper Rodež

pristop, odlično uporabniško izkušnjo in jasne cilje. Ni dovolj, da je spletna stran lepa, mora tudi delovati, se ves čas obnavljati in posodablja.

Na lokalni sceni je najtežje delovati in uspeti, razlaga Šabjan. Gospodarstvo je pri nas manj vitalno in mnogi ne razmišljajo, kako lahko prav spletne strani podjetju pomagajo pri razvoju in promociji. »Potrebujemo 30 odstotkov več energije doma kot na primer v osrednji Sloveniji, da podjetje prepričamo, in ko ga prepričamo, zaslužimo 30 odstotkov manj, kot bi zaslužili v Ljubljani z istim projektom.« Doslej so vzpostavili čez 50 spletnih strani in spletnih trgovin, sodelujejo pa tudi s Tehnološko agencijo Slovenije, Ministrstvom za šolstvo in šport RS, Inšti-

tutom Jožefa Stefana in drugimi.

Sedaj imajo pet zaposlenih in še deset zunanjih strokovnih sodelavcev, oblikovalcev, programerjev in drugih, ki prihajajo iz vse Slovenije in Srbije. Ker je v Pomurju težko dobiti dober kader, kot so oblikovalci, spletni oblikovalci in programerji, različni računalniški strokovnjaki in prodajniki, se glede na potrebe povezujejo in sodelujejo s strokovnjaki iz vse Evrope. Žal je tako, da se mladi, ki odidejo študirat te stroke, ne vračajo več nazaj v regijo. Povedal je še, da za letos načrtujejo 120 tisoč evrov prometa, tako bi lanski promet podvojili. Za razvoj programskih orodij so prejeli tudi sredstva Slovenskega podjetniškega sklada.

A. Nana Rituper Rodež

Proconi gostil kuharja stoletja Joëla Robuchona

Ceni enostavne jedi s prefinjenim okusom

Jed po receptu Joëla Robuchona pripravljajo tudi v Proconiju

Popotovanja po svetu in spoznavanja kulinarčnih izročil so ključno zaznamovala ustvarjalno pot Joëla Robuchona, svetovno znanega francoskega kuharja, enega od štirih kuharjev na svetu, ki se ponašajo z nazivom kuhar stoletja. Robuchona, ki je tudi kuhar z največ Michelinovimi zvezdicami na svetu, saj jih ima kar 26, kar ga uvršča daleč pred drugouvrščenega, smo imeli včeraj priložnost srečati v Murški Soboti, kjer je bil gost družbe Proconi oziroma njenega partnerja francoskega podjetja Fleury Michon.

Joël Robuchon že 23 let sodeluje z družinskim podjetjem Fleury Michon, v tem času pa so skupaj razvili več kot sto receptov za pripravo jedi. Kot je na novinarski konferenci povedal slavni gost, so njegove jedi pripravljene na

enostaven način, saj ne vsebujejo veliko sestavin, vendar s prefinjenim občutkom za detajle. Prepričal ga je tudi izredno okusen krompirjev pire Proconijevih jedi Pogrej in pojej, ki ga je poskusil ob tej priložnosti. Njegova najbolj slavna jed je prav izjemno okusen rahel krompirjev pire, glavna skrivnost odličnega recepta pa je velika količina masla in zelo fina struktura pireja. Med njegove priljubljene jedi sodijo še juha iz gosjih jeter, pita iz črnih tartufov, kaviar s cvetačno kremo in še nekatere druge.

Jed po receptu Joëla Robuchona pripravljajo tudi v Proconiju, slovenskemu trgu pa jo bodo predstavili po njegovem odhodu. To bo račje stegno z gratiniranim krompirjevim pirejem in bo naprodaj v rdeče-črni glineni po-

sodici, ki je primerna tudi za serviranje. V Franciji je ta izdelek tako priljubljen, da letno porabijo zanj 78 ton račjega mesa.

Ob obisku Joëla Robuchona je Proconi na grajskem dvorišču v Murški Soboti pripravil tudi kulinarčno popotovanje po Sloveniji. S svojim kulinarčnim izročilom se je predstavilo šest slovenskih pokrajin, strokovni del priprav je prevzel etnolog dr. Janez Bogataj, sodelovali pa so izbrani slovenski kuharji, od katerih je vsak prevzel pripravo ene jedi v »slovenskem meniju«. Gastronomsko dediščino Prekmurja sta predstavila Tatjana in Damir Pintarič iz Gostilne Rajh Bakovci, ki sta pripravila ajdov kruh z bučnim maslom in ocvirki ter bučno torto.

Ludvik Kovač

Svetovno znani kuhar Joël Robuchon, direktorica Proconija Renata Murmayer, generalni direktor Skupine Fleury Michon in predsednik uprave družbe Proconi Régis Lebrun.

Fotografija: Ludvik Kovač

Ocenili letošnje delovanje obrambe pred točo

Varnejši tudi v Pomurju

Letalski center Maribor od letos obrambo pred točo v severovzhodni Sloveniji opravlja z dvema letalom

Neurja s točo, ki so lani opustošila velik del Slovenije, največ škodo pa povzročila v njenem severovzhodnem delu, so nam letos prizanesla. Razen lokalnih neurij, ki so naredila škodo na manjšem območju, nepričakovano ni bilo in tudi tisti, ki opravljajo obrambo pred točo, so imeli letos manj dela. Letalski center Maribor, ki edini v Sloveniji izvaja letalsko obrambo pred točo, je letos v 12 dneh izvedel le 19 akcij, in to večino v juliju.

Ta letalski center je edini v državi usposobljen in vsaj delno opremljen za letalsko obrambo pred točo, vse do letos pa je z enim letalom branil območje severovzhodne Slovenije do reke Mure. Letos so se v obrambo vključile tudi prekmurske občine in tako zdaj letalci tega centra branijo okoli štiri tisoč kvadratnih kilometrov ozemlja, za to pa imajo usposobljeni dve letali.

Po besedah Darka Kralja, ki v mariborskem letalskem centru vodi obrambo proti toči, jih pri tem pe-

sti predvsem pomanjkanje finančnih sredstev, saj po ekonomskem izračunu za to obrambo z enim letalom potrebujejo 1,6 milijona evrov, za drugo letalo pa še 600 tisoč evrov. Takšnih sredstev pa nikoli ne zberejo, saj bodo letos od kmetijskega ministrstva in lokalnih skupnosti dobili le okoli 200 tisoč evrov. Prispevek lokalne skupnosti za to obrambo je odvisen od velikosti posamezne občine, v povprečju znaša od 400 do 1.500 evrov, prispevek največje občine pa je največ deset tisoč evrov. S temi sredstvi lahko pokrijejo le materialne stroške projekta, vse drugo opravijo člani centra prostovoljno. Tudi med sponzorji ni večjega odziva, saj tudi zavarovalnice le s težavo primaknejo kakšen manjši delež, čeprav bi bila škoda, ki bi jo povzročila toča, če obramba ne bi delovala, veliko večja.

V letalskem centru so namreč prepričani, da je tovrstna obramba vsaj delno učinkovita, zato jo bodo nadaljevali vse dotlej, dokler bodo s sredstvi lahko pokrivali vsaj materialne

stroške. Pravijo, da v projekt verjamejo, vanj so vložili že veliko znanja, si pridobili izkušnje, zato ne bodo odnehali.

Pričakujejo pa tudi več razumevanja kmetijskega ministrstva in lokalnih skupnosti. Petletno poskusno obdobje, v katerem je s finančnimi sredstvi sodelovalo tudi kmetijsko ministrstvo, se namreč letos izteka, pričakujejo pa, da se bo to sodelovanje nadaljevalo tudi v naslednjih petih letih. Odločitev o tem pričakujejo do novembra, saj bodo sicer težko izpeljali priprave za naslednjo sezono.

Lani so na tem območju postavili enega od večjih poligonov za merjenje toče v Evropi, s katerim namenjajo na osnovi desetletne analize podatkov preveriti uspešnost tovrstne obrambe. V letalskem centru v Mariboru so o uspešnosti prepričani, saj je bilo v zadnjem desetletju v svetu opravljenih nekaj večletnih raziskav in te potrjujejo njihove statistične podatke zadnjih petih let.

Ludvik Kovač

Za vinogradnike

Gniloba grozdja priganja k trgatvi

Spremljajmo vsebnost sladkorja in kislin

Zaradi obilice dežja v zadnjem času je grozdje napadla gniloba, zato vinogradniki hitijo s trgatvijo.

Fotografija: M. N.

Vinska trta je med vsemi kmetijskimi rastlinami edina, ki nam najboljše da okušati značilnost talnih in vremenskih dejavnikov posameznega leta. Letošnje leto je bilo zelo raznoliko in kar se tiče vremenskih razmer, vinogradnikom niso ustrezali predvsem nadpovprečne padavine v avgustu in septembru, ki celodnevni mokri dnevi.

Odločitev za trgatve mora biti v skladu s spremljanjem vrednosti sladkorja in kislin za posamezne sorte in lege. Letos pa je treba pozornost namenjati tudi zdravstvenemu stanju. Letos se pogostejše pojavlja oidij, katerega uničevalno delo se je začelo že v začetku julija, in to predvsem tam, kjer vinogradniki kljub opozorilom niso umno opravili ukrepov varstva in premalo skrbno izvedli zelena dela. Pričakovati čudežno moč škropiv je utopija, enako velja za gnilobo, za katero lahko iščemo vzrok v izrivljanju jagod zaradi dobre oploditve in klonske selekcije pri sortah beli in sivi pinot, zeleni silvanec in sovinjon. Marsikje pa je kriva tudi opora, saj se je grozdje vraslo med žice. Bujna rast in sproščanje dušika iz zmulčene organske snovi v avgustu in septembru ob močnih padavinah vodita tudi k pokanju posameznih jagod in gnilobi. K zgodnji gnilobi je nekaj pripomogla tudi druga generacija grozdnega sukača. Tudi insekti so zaradi tanjših kožice jagod vzrok za gnilobo, tako da se čeblice in čebelarji ob sončnem vremenu prav »veselijo nenadejane paše«.

Za selektivno trgatve se odločimo predvsem tam, kjer je več kot 30 odstotkov gnilobe, ki je zdaj v večini primerov že zlahka, razen pri sorti šipon. »Ciknjene jagode«, ki so nastale že pred mesecem dni, izrezujemo, prav tako zavržemo z oidijem in drugimi boleznimi poškodovane grozde ali posamezne jagode. Možno je tudi istočasna trgatve z ločevanjem grozdja v ločeno posodo in s posebno predelavo.

Čas transporta od trsa do pecljalnika in drozgalnika ali stiskalnice (ko stiskamo celo grozdje) naj bo čim krajši, posebej še, če je grozdje nagnito in so

temperature zraka višje. V takih primerih žveplamo že grozdje. Doziranje z žveplom naj bo v primernem odmerku. Posebej je pomembno, da ob žveplanju čim natančneje ocenimo količino grozdja, drozge ali mošta.

Količina žvepla za razsluzenje je odvisna od zdravstvenega stanja grozdja, pH-vrednosti mošta, skupne kisline, temperature mošta, temperature kleti, velikosti in vrste posode ter možnosti za hlajenje in higienskih razmer v kleti. Količina skupno dodanega žvepla grozdju, drozgi ali moštu naj bi se ob več kot 50-odstotni gnilobi gibala od 15 do 20 gramov kalijevega bisulfit ali 150 do 200 mililitrov žveplaste kisline na 100 litrov mošta. Takšno ekstremno žveplanje velja samo za gnilobo. Če je grozdje napadel oidij, žveplamo enako kot zdravo grozdje, in sicer odvisno od temperature, s petimi do desetimi grammi kalijevega bisulfit ali uporabimo od 50 do 100 mililitrov pet- do šestodstotne žveplaste kisline. Čas razsluzenja je 12 do 48 ur, odvisno od želene stopnje bistrosti mošta. Po rasluženju vrele posode ne žveplamo in ne »razkužujemo«. Uporaba čistil v moštu je odvisna od zdravstvenega stanja grozdja, dozorelosti, načina predelave in stiskanja. Ne pretiravajte z dodatkom čistil, posebej v primeru zdravega grozdja, saj čistila znižajo barvo vina. Uporabljamo jih le, če želimo pospešiti bistrjenje mošta izpod preše in če je potrebno za korekcijo vonja in okusa ob močni gnilobi (želatina, kremenčvo čisto, kazein, aktivno oglje). Aktivni vrelni nastavek (kvasnice) si pripravimo že pred razsluzenjem in ga potem med pretokom dodamo v vrelni posodo. Upoštevajte navodila za pripravo. Temperatura vrenja za bele sorte naj bo od 15 do 18 stopinj Celzija. Posebno gnilobnim moštom bo treba dodati v začetku, sredini in ob tihem vrenju tudi hrano za kvasnice. Svetujemo, da celotno predvideno količino hrane razdelite na tri obroke.

Ernest Novak, univ. dipl. inž. agr.

KGZ M. Sobota

Državno prvenstvo oračev

Ekipna zmaga Dolenjcem, Prekmurci drugi

Na letošnjem 54. državnem tekmovanju v oranju, ki je bilo v Ložah pri Vipavi, se je za naslov najboljših v državi potegovalo 22 oračev iz vse Slovenije, v spretnostni vožnji s traktorjem pa so se pomerile tudi kmetice.

V oranju s krajniki je bil med 15 tekmovalci najboljši Anton Filak iz Bele krajine, ki je zmagal v oranju ledine in strnišča, Štefan Cigut iz Prekmurja je bil drugi, Dejan Norčič pa četrti. Od Pr-

lekov se je tekmovanja v oranju s krajniki udeležil Jani Slavič, ki je zasedel deveto mesto. V oranju z obračalnimi plugi se je pomerilo sedem tekmovalcev, najboljši je bil Igor Pate iz Dolenjske, Štefan Bakan iz Prekmurja je bil četrti, Matej Rajh iz Prlekije pa šesti. Ekipno so zmagali Dolenjci, Prekmurci so se uvrstili na drugo mesto, Prleki pa so bili šesti.

L. Kovač

pobirki
bspelki

Odkar je prišlo do zamenjave trenerja v edinem pomurskem drugoligašu, je moštvo v dveh tekmah doseglo dve zmagi. Razlog? Končno so igralci začeli trenirati nogomet, ne pa več atletike.

Nova modna muha v pokrajini ob reki Muri – anoraki kandidatov za župane. Idealni so za njihove predstavitve med dežjem, pa tudi za obiskovanje lokalov in diskotek. Ja, Šanji, mi tebe volimo, če za rundo daš ...

Pogosto lahko v družbi enega od murskosoboških podjetnikov srečaš enega od sodnikov murskosoboškega sodišča, prav tako pogosto pa prav ta sodnik razsoja v zadevah, ki jih ima prav ta podjetnik.

Nedavne predstavitve županskega kandidata ene od večjih goriških občin sta se pod krinko udeležila tudi aktualni in (po nekaterih virih) prihodnji podžupan te občine. Žal pa sta prireditve morala zapustiti z grenkobo v srcu in globoko užaljena, saj se županski kandidat oz. njegov volilni štab ni spomnil, da bi jima kot visokima predstavnikoma aktualne občinske oblasti namenil poseben pozdrav.

Čira, Jasmin Stavros, Vladimir Kočiš - Zec, Slobodan Vasić – že nekaj večerov preko primestnih ravníc donijo bosanski ritmi ... Pomursko koncertno prizorišče je postalo odlagalni poligon za »napad« hrvaško in srbsko govorečih glasbenikov. Kot da ne bi bili več na slovenskem govornem območju. Z vseh strani pa nas obstreljujejo obrazi »glasbenikov«, ki z roko na srcu in z bolečim obrazom zaradi neuslišane ljubezni pobirajo denar od ljudi, katerim večina organizatorjev in medijev tvezi, da to radi poslušajo in da druge alternative pač ni. Zdaj samo še manjka, da se pojavi legendarni duo Pop Čira i pop Spira.

Če gre verjeti spletnim stranem nekaterih pomurskih TIC-ev, se ta mesec na njihovem območju ne bo dogajalo prav nič več. Nobenega dogodka, nobene prireditve, nobene predstave, nič. Ali pa samo ne bo več nobene ažurnosti? Hmm, je sploh kdaj bila?

Dve najvišji priznanji za ureditev v projektu
Moja dežela – lepa in gostoljubna Ljutomeru in Cankovi

Trško jedro Cankove
najlepše v Sloveniji

Visoko priznanje za urejeno središče kraja je pohvala vseh meščanov in krajanov, turističnih in komunalnih delavcev in občinskih uprav v Ljutomeru in na Cankovi

Najlepše vaško jedro v Sloveniji v letu 2010 je na Cankovi.

Septembra se končuje tekmovanje v projektu Moja dežela – lepa in gostoljubna za leto 2010, ki ga pod častnim pokroviteljstvom predsednika države dr. Danila Türka organizira že vrsto let Turistična zveza Slovenije. Razveseljivo novico so pred dnevi prejeli na Cankovi, saj so jih tudi uradno obvestili, da je republiška ocenjevalna komisija v sestavi Boštjan Luštrik, Lenka Molek in Franc Vehovar izbrala središče kraja Cankova za najlepše urejeno vaško jedro v Sloveniji. Kraj, ki leži na prvi gorički vzpetini, si prav gotovo zasluži pohvalo, saj so s skromnimi sredstvi in z vztrajnostjo uspeli narediti veliko, danes ima jo prav zares lepo urejen trg s parkom,

ki ga obkrožajo pomembni in urejeni objekti: gasilski dom, cerkev, šola, občina, policija in Voglerjeva kavarna.

Komisija je zapisala: »Osrednji del je urejen kot park s fontano, spomeniški-mi skulpturami, cvetličnimi gredicami in starimi drevesi, prometna ureditev je dobra, tudi parkirnih mest je dovolj, stavbe tvorijo skladno podobo, divja raca z mladiči pri vodnjaku pa dokazuje, da jim je uspela povezava med urbanim in ruralnim. Koristne so tudi informacijske in usmerjevalne table.«

Seveda pa je še nekaj motečih stvari, ki bi jih morali v prihodnje odpraviti, na primer moteča je tranzitna cesta v neposredni bližini jedra, prehodi za pešce

so preveč oddaljeni od trga, na enem od objektov pa je še vedno streha iz salo-nitnih plošč.

Poleg Cankove, ki bo oktobra prejela priznanje za najlepše vaško jedro, bo najvišje priznanje prejelo tudi mesto Ljutomer, in sicer za najlepše urejeno mestno jedro. Med večjimi mesti je na prvem mestu Velenje, med srednjimi Žalec, med manjšimi Cerklje na Gorenjskem, pri izletniških krajih je letos zmagal Šentjernej, pri zdraviliških Podčetrtek in v kategoriji turističnih krajev Bohinj. Na tretjem mestu v kategoriji turističnih kmetij s tremi jabolki je iz Pomurja TK Jureš Ljutomer.

Bernarda B. Peček

Temeljni kamen za nov vrtec v Apačah

Mladi naj tu poženejo korenine

Otroci naj bi se preselili iz neprimernih prostorov v nov vrtec prihodnjo jesen

V novi apaški občini, ki šele štiri leta deluje kot samostojna občina, posebno skrb namenjajo mladim, saj želijo, da bi jih čim več ostalo v domačem okolju. Že mladi morajo tu pognati svoje korenine, pravijo odgovorni v občini, zato so se odločili tudi za gradnjo novega nizkoenergetskega vrtca, saj zdaj predšolsko vzgojo izvajajo v več kot sto let stari, dotrajani in za to dejavnost neprimerni stavbi. V proračunu občine se letno zbere okoli dva milijona evrov, nekaj dodatnih sredstev pridobijo s prijavi na razpise, za izobraževanje pa namenijo več kot 830 tisoč evrov.

Priložnostno slovesnost ob položitvi temeljnega kamna za novi vrtec so morali zaradi slabega vremena preseliti v telovadnico osnovne šole, kjer so se obiskovalcem, med njimi je bil tudi minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič, predstavili otroci iz vrtca. Gradbeno dovoljenje za novo stavbo so pridobili v začetku avgusta, graditi bodo začeli prihodnje leto, z novim

Zaradi slabega vremena so opravili simbolično položitev temeljnega kamna za nov vrtec v Apačah kar v prostorih tamkajšnje telovadnice.

Fotografija Ludvik Kovač

šolskim letom pa naj bi se otroci že preselili v nove prostore. V novem vrtcu bo na 1.132 kvadratnih metrih sedem oddelkov, ob njem pa bodo tudi igralne površine na prostem. Vre-

dnost naložbe je ocenjena na 2,1 milijona evrov, občina pa je že oddala vlogo za pridobitev sredstev. Gradnjo je finančno podprla tudi država.

Ludvik Kovač

Dobrodošla
dodatna športna
aktivnost za
osnovnošolce

Dodatne ure
športa med
podaljšanim
bivanjem

S projektom Zdrav življenjski slog bodo omogočili tedensko več ur športne vadbe

Program, ki omogoča vsaj določenim osnovnošolcem več ur športnih aktivnosti, je vsekakor dobrodošel, saj sta s tem omogočena tudi dodatno razgibanje in športna dejavnost otrok, ki vse prevečkrat radi obsedijo v šolskih klopih ali za računalnikom.

V prihodnjih treh letih bo tako 33 tisoč slovenskih osnovnošolcev deležnih dodatnih 83 tisoč ur strokovno vodene športne vadbe. Prav bi bilo, da bi organizatorji izbrali tiste aktivnosti, ki otroke najbolj veselijo, s ciljem, da se razgibajo in zares pridobijo zdrav življenjski slog, kajti za učence prvega triletja je primerno povsem nekaj drugega kot za učence višjih razredov. Mnoge študije namreč dokazujejo, da je strokovno vodena, dovolj intenzivna, kakovostna in redna športna vadba edina dejavnost, ki lahko nevtralizira negativne posledice današnjega pretežno sedečega življenjskega sloga ter neustreznih prehranjevalnih navad otrok in mladine. Na javnem razpisu Zdrav življenjski slog 2010–2013 je bilo izbranih 108 prijaviteljev, projekt v višini 4,8 milijona evrov pa se sofinancira s sredstvi Evropskega socialnega sklada ter Ministrstva za šolstvo in šport RS. Program za otroke od prvega do devetega razreda osnovnih šol bodo izvajali med podaljšanim bivanjem v okviru interesnih dejavnosti in v prostih dneh, najpomembnejše od vsega pa je, da se otrokom vsak dan zagotovi vsaj pol ali eno uro strokovno vodenega gibanja.

B. B. P.

Tišina

Prometna
varnost boljša

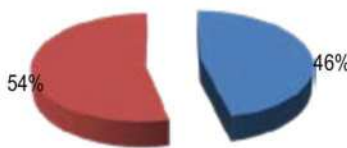
Ali se je z novimi pridobitvami prometna varnost v njihovem kraju povečala, smo spraševali prebivalce Tišine.

Da se je z novimi pridobitvami prometna varnost v kraju zelo povečala, jih meni 46 odstotkov vprašanih, 54 odstotkom pa se zdi še vedno zelo nevarno.

Sodelujočim se lepo zahvaljujemo. Na časopis Vestnik se lahko naročite tudi pri nas, v Klicnem studiu slepih. Dosegljivi smo po telefonu, številka je 04 511 64 04.

Se je z novimi pridobitvami prometna varnost v vašem kraju povečala? N=252

■ Da, zelo
■ Ne, še vedno je zelo nevarno

Hofer sporoča

NOVO

Kokosova moka
200 g

za kos
0,59
2,95/kg

Makov/lešnikov nadev
250 g

za kos
1,49
5,96/kg

Bonboni
iz grozdnega sladkorja
• NOVA VRSTA: jabolko ali pomaranča ali breskev-krhlika ali malina
2 x 50 g

NOVA VRSTA

za zavoj
0,99
9,90/kg

STORCK Bonboni "Storck Duos"
• Nimm 2 - brez sladkorja ali
• Riesen - karamela, oblita s temno čokolado, ali
• Werther's Original - brez sladkorja
162/84/80 g

za kos
1,79
11,05 - 22,38/kg

Mleti orehi
200 g

za kos
2,28
11,40/kg

Orehova jedrca
200 g

za kos
1,75
8,75/kg

BERMONT Bonboni proti kašlju
• zelišča ali
• žajbelj ali
• limona-melisa ali
• bezeg
125 g

za kos
1,29
10,32/kg

Sveže meso

AKCIJA

od srede do sobote

Junče pleče brez kosti
v kosu, iz hladilnika

za kg samo
4,99

Ponudba velja od 22.09. do 25.09.2010 oz. do razprodaje zalog.

Almare Tunina v oljčnem olju
160 g

za kos
1,19
7,44/kg

dokazana kakovost

Almare, tunina v oljčnem olju

Na testu: 11 tunin v oljčnem olju
Najvišja ocena na testu: dobro (3,8)
Objava testa: **VIP 9/10**
dobro (3,7)

ZPS 2010
ZVEŽA ZA POTROŠNIŠKO SKUPNOST
www.zps.si

VIP TEST
www.zps.si

Naša tunina v oljčnem olju **Almare** je na ocenjevanju kakovosti **VIP-test Zveze potrošnikov Slovenije** med 11 tuninami dosegla **2. mesto**.

Hofer sporoča

SVEŽINA VEDNO POCENI

od 20.09. do 25.09.2010

za zavoj
0,79
Hruške razred I, 1 kg

za zavoj
0,59
3,93/kg

Motovilec
razred I, 150 g

za zavoj
0,79

Pomaranče
razred I, 1 kg

za zavoj
0,59
1,97/kg

Jajčevci
razred I, 300 g

Ponudba sadja in zelenjave velja od 20.09. do 25.09.2010 oz. do razprodaje zalog. Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevračljiva, cene vključujejo vse datjave. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

Več kot fer!

Hofer trgovina d.o.o.
www.hofer.si

barometer

Dragan Salavec zdaj lahko z zadovoljstvom pogleda na prehojeno pot, saj mu je s Proconijem uspelo in je skorajda edini nov razvojni projekt na področju živilske predelave, in to kljub blokadam znotraj panoge.

Tadej Faršang je eden redkih, ki se je odločil za enega od tradicionalnih in nekoč zelo cenjenih poklicev tapetnika. Je pa to poklic, ki je še danes zelo iskan predvsem v pohištveni industriji.

Alojz Sok, župan Ormoža, je izrazil razočaranje nad vključevanjem Ormoža v »pomurski zakon«. Ob tem je seveda vprašanje, kaj so in česa niso storile paradržavne razvojne agencije, ki bi navsezadnje morale strokovno pomagati in animirati tudi to okolje, da bi se uspešno vključevalo v razvoj.

Alojz Kavaš je ob razumevanju lokalnega okolja v Šalovcih uspel vzpostaviti uspešno ekosocialno kmetijo Korenika. Teh projektov bi lahko bilo že več, če jim ne bi razni »sodelavci in podporniki« na Hodošu in Filovcih vrgli polen pod noge – seveda, ko so začutili v ozadju denar.

Peter Sever, inovator iz Črenšovca, je prejel srebrno priznanje GZS za inovacije.

Zakon o šolski prehrani naj bi v osnovne in srednje šole vnesel več reda

Avtomati morajo iz šol

Šole bodo morale prej ali slej iz šolskih prostorov odstraniti avtomate za prehrano in pijače, ki so bili kljub brezplačni malici postavljeni v skoraj vseh 156 javnih srednjih šolah

Pa ne le v srednjih šolah. Tudi v nekaterih osnovnih šolah se ravnatelji niso mogli upreti ponudbi zvitih trgovcev in so dovolili montiranje avtomatov za sladke prigrizke ali pijače, čeprav imajo otroci zagotovljene malice, kosila in nekateri celo popoldansko malico. Nekateri priznavajo, zakaj: ker imajo v zameno v zbornici na voljo kavo in pijačo. Toda ali je to vzgojno in ali si res prizadevajo navajati otroke na zdravo prehranjevanje, jih očitno ne zanima preveč. Če bi jih, bi namesto nezdravih prigrizkov otrokom ponudili avtomate z zdravimi prigrizki: sveže sadje, posušeno sadje, jabolka, oreščki, naravni sokovi... Tudi tovrstni avtomati namreč že obstajajo!

V Vestniku smo se pred meseci že razpisali o tem problemu, ko smo v obsežnem članku z naslovom Avtomati in/ali tople malice predstavili vse vidike organiziranja prehrane dijakov in osnovnošolcev. Takrat je šolsko ministrstvo odgovorilo, »da ne podpirajo nameščanja avtomatov v šole, kar je razvidno iz uvajanja zdrave prehrane v šole, ampak je to nameščanje povsem v pristojnosti ravnateljev«. Vse kaže, da odslej ne bo več tako.

Subvencioniranje prehrane – odstranitev avtomatov

Ena od največjih novosti letošnjega šolskega leta je namreč poleg šolskega koledarja in enotnih zimskih počitnic subvencioniranje šolske prehrane v osnovnih in srednjih šolah, kar določa Zakon o šolski prehrani. Šole morajo v skladu s smernicami za prehranjevanje Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje za osnovnošolce priskrbeti zdrave obroke v višini 80 centov (subvencija je 50 centov), v srednjih šolah pa bodo zdravi obroki po 2,42, delež subvencije države pa je v višini 1,6 evra. V srednjih šolah torej ni več brezplačne malice v celoti, ki so jo dijaki dobivali dve leti – izkazalo se je, da vsi nad obroki res niso bili navdušeni, zato je tudi prav, da se za prejemanje malice prijavijo in tisto, kar naročijo, tudi sofinancirajo in pojedjo; dijaki iz socialno šibkih družin pa lahko z dodatno vlogo še vedno dobivajo v celoti subvencionirano malico. Drugi pa si lahko zdrav obrok prinesejo s sabo (tako kot to počnejo po večini šol po svetu). Nikakor pa naj ne bo avtomat v šoli izgo-

Kaj jedo naši otroci v vrtcih in šolah? Je cena res najbolj pomemben kriterij, ko gre za zdravje otrok?

vor, da je tam zato, ker vsem učencem malica ne ustreza.

Seveda je zapisano eno, uresničitev tega v praksi pa nekaj povsem drugega. Skoraj ne verjamemo, da bodo vse šole takoj uresničile z zakonom predpisane ukrepe in odstranile avtomate.

Enakega mnenja so tudi na ministrstvu: »To je res zapisano v zakonu o prehrani dijakov in učencev. S tem zakonom smo ne le razširili subvencioniranje prehrane tudi na osnovnošolsko mladino, ampak smo hkrati sprejeli ukrep, da morajo avtomate za prehrano in pijače odstraniti iz šolskih prostorov. Po zakonu bi jih mo-

rali torej odstraniti, vendar je tu prehodno obdobje, ki jim določa, do kdaj morajo to uresničiti.«

Od kod so surovine za šolsko prehrano

Eno izmed odprtih vprašanj je tudi, kako kakovostno hrano jedo otroci v šolah, kdo so dobavitelji surovin – je zaradi varčevanja res lahko največji kriterij cena? Pred vrati mnogih šolskih in vrteških kuhinj lahko opazimo vozila z registracijami iz različnih krajev Slovenije, ki dovažajo tudi take surovine, kot so jabolka in solata. Kmetijska pokrajina ob Muri torej še

vedno ne zmore dovolj organiziranosti, da bi s svojimi pridelki in izdelki oskrbovali vrtce in šole, ali pa se organizatorjem prehrane ne da ukvarjati s tem »problemom« in imajo raje svoje vire.

Poleg hotelov bi prav šole in vrtci lahko prispevali k preživetju manjših kmetij – tudi če evropski predpisi določajo, da morajo šole upoštevati vse ustrezne ponudnike iz Evrope.

Šolski minister Igor Lukšič je o tem povedal: »Odkar obstajata tržna ekonomija in zakonodaja, ki je vezana na Evropo, je treba upoštevati ponudnike iz vse Evropske unije. Mi smo v zakonu zapisali usmeritev, za katero želimo, da se izvaja, torej da naj šole uporabljajo surovine in živila iz okolja, ki je čim bližje šoli ali blizu tega, ki hrano pripravlja. Mi priporočamo šolam, da uporabljajo domače surovine. Vemo, da se da marsikaj dogovoriti tudi v okviru občin, kajti pravno formalno moramo biti odprti do celotne Evropske unije.«

Upamo, da šole to usmeritev šolskega ministra upoštevajo. Kajti če bo še naprej veljala kot najpomembnejši kriterij cena ponujenega, domači pridelovalci še naprej ne bodo mogli konkurirati velikim dobaviteljem – niti ne na področju ekološko pridelane hrane, kjer so npr. avstrijski ekološki kmetovalci lahko vedno mnogo cenejši od naših.

Bernarda B. Peček

Na nekaterih srednjih šolah imajo kljub toplim malicam postavljenih kar nekaj avtomatov za sladke prigrizke in pijače. Prijetno presenečenje pa lahko doživite na Srednji zdravstveni šoli v Rakičanu, kjer so avtomate že izpraznili, na vseh hodnikih pa so v velikih košarah sočna jabolka.

Tudi Pomurci reševali Ljubljano

Sto petdeset pomurskih gasilcev, med njimi tudi dve gasilki, iz 65 prostovoljnih gasilskih društev iz 17 pomurskih gasilskih zvez je v noči s sobote na ponedeljek v Ljubljani pomagalo odpravljati posledice poplavl. Pomurski gasilci so bili v pripravljenosti že od sobote, v nedeljo popoldne pa jih je Gasilska zveza Slovenije tudi alarmirala. Ob 22.00 se jih je večina zbrala pri soboškem gasilskem domu, nato so krenili proti Ljubljani. Na poti so se jim pridružili še gasilci Gasilske zveze Ljutomer. Že v soboto pa sta v osrednji Sloveniji posredovali skupini gasilcev iz gasilskih zvez M. Sobota in G. Radgona. Po besedah Dušana Utroše, regijskega gasilskega poveljnika, so tukajšnji gasilci črpali vodo iz kletnih prostorov. »Razmere so bile katastrofalne, saj voda ni mogla nikamor odtekat. Za požrtvovalnost se moram zahvaliti vsem gasilcem, ki so pomagali,« je še pristavil Utroša. A. B.

Fotografija Dušan Utroša

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih okrog 150 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu in zdravstvu.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

gradbeni delavec – 30; zdravstveni tehnik – 13; varilec – 12; natak – 6; kuhar – 5; zidar – 5; voznik avtobusa – 3.

Iščejo se tudi:

profesor razrednega pouka – 1, inženir strojništva – 2.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Razrešeno izginotje Okostje našli na Hrvaškem

Julij Kutoš iz Černelavec se 25. decembra 2008 ni vrnil domov s sprehoda

Iz tukajšnje policijske uprave so sporočili, da je bilo nedavno na brežini reke Mure na Hrvaškem najdeno človeško okostje. DNK-primerjava je potrdila, da okostje pripada Juliju Kutošu iz Černelavec pri Murski Soboti, ki je bil pogrešan že od 25. decembra 2008.

Kutoš se na božični dan ni vrnil s popoldanskega sprehoda, kljub številnim aktivnostim policije pa šestdesetletnika niso uspeli najti. Preiskovalci sicer med postopkom iskanja pogrešane osebe iščejo dejstva in opredelijo vzrok pogrešanosti – kaznivo dejanje, nesreča, samomor, duševna bolezen in podobno. Pri izginotju lahko po zbranih podatkih sklepajo, ali gre za družinske konflikte, šolske probleme, zlorabo prepovedanih drog, nesrečo, samomor, ugrabitev, umor in druga nasilna dejanja. Glavni namen preiskovanja pogrešanih oseb je iskanje pogrešanih in iskanje znakov, ki kažejo na kaznivo dejanje. Običajno po zbranih podatkih organizirajo takojšnje iskanje, torej pregled terena, predvsem takrat, če pogrešanemu grozi nevarnost – vremenske razmere – in če je prej napisal pismo, da bo storil samomor. Takojšnje je ukrepanje tudi, ko so pogrešani otroci in starejši ljudje, ko so pogrešane osebe duševno bolne in ko so pogrešani nevarni za okolico ali so žrtve kaznivih dejanj.

Andrej Bedek

Julij Kutoš je izginil 25. decembra 2008, po 21 mesecih pa je bil mrtve najden na Hrvaškem.

Fotografija PU MS

Reševanje Pomurja

Zmanjkalo denarja?

Župan Ormoža kritičen do RRA Mura

Kaj bo z denarjem?

Kot so že prejšnji teden poročali v Dnevniku, naj bi se resno zatikalo pri financiranju obveznosti, opredeljenih v zakonu o Pomurju. Čeprav je bilo načrtovano, da naj bi v prvih treh letih izvajanja zakona namenili vsako leto šest milijonov evrov za izvajanje 33 milijonov evrov težkega programa za spodbujanje konkurenčnosti v pomurski regiji, je doslej vlada uspela zagotoviti zgolj 3,2 milijona evrov za leto 2011 in 5,5 milijona evrov za leto 2012. V službi vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) sicer poudarjajo, da vlada še ni sprejela predloga proračuna za prihodnji dve leti. »SVLR si prizadeva zagotoviti še manjkajoča sredstva na svoji proračunski postavki, hkrati pa želimo finančni okvir izdelati v takšni obliki, da bo lahko ustrezno implementiran tudi nov zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,« odgovarjajo in poudarjajo, da je zagotovljen denar za prva javna razpisa, ki sta bila izvedena v okviru prvega instrumenta programa, vendar tudi opozarjajo, da je v primeru, da preostanek 2,8 milijona evrov proračunskih sredstev ne bo zagotovljen, vprašljivo izvajanje preostalih instrumentov, opredeljenih v programu. Vodja vladne projektne pisarne v Murski Soboti državni sekretar dr. Andrej Horvat je izrazil prepričanje, da bo vlada zagotovila preostala sredstva.

Neuspešen Ormož

Kot je znano, so se na prvih dveh razpisih najslabše odrezali podjetniki z območja Uprave enote Ormož, ki jim niso odobrili nobenega pro-

jekta. Na to dejstvo se je kritično odzval tudi župan Občine Ormož Alojz Sok, ki meni, da je zakon o Pomurju le »krinka in farsa«. Po njegovem mnenju je največja pomanjkljivost zakona, da je za območje Ormoža pristojna RRA Mura in ne Mariborska razvojna agencija. »Prekmurci nam ne bodo dali nič, ker so sami potrebni vsega,« je menil Sok. Tudi ni skoparil s kritiko: »Na predstavitvi zakona v Ormožu je na primer Krapec, ki je menda direktor RRA Mura, namesto o zakonu govoril o bioplinarnah ... Rok za prijavo na razpis je bil zelo kratek, tako so se lahko prijavi le tisti, ki so imeli 'insajderske' informacije agencije. O tem ni nobenega dvoma in me nihče ne bo prepričal drugače, čeprav dokazov za to nimam.« Direktor RRA Mura Danilo Krapec na očitke odgovarja: »To moram kategorično zanikati, dvakrat smo se dobili z županom Ormoža, s predsednikom Območne obrtno-podjetniške zbornice Ormož in s predsednikom Javne razvojne agencije Ormož, kjer smo govorili o izvajanju zakona. RRA Mura niti ni sodelovala v postopku, temveč so vloge pomagale pripravljati območne razvojne agencije. Je pa res, da je direktor »ormoške razvojne agencije« povedal, da nimajo dovolj kadrov, da bi to izpeljali, hkrati pa je govoril, da ne načrtujejo novih zaposlitev. Gre za natolcevanje, tako transparentnih razpisov v regiji še ni bilo. Prav tako je bila prva delavnica ob prvem razpisu delana za ormoško območje. Pri predstavitvi zakona sem med drugim odgovarjal na vprašanja in eno od teh se je pač nanašalo na bioplinarne. Kvaliteto prijav na razpisu pa so ocenjevali zunanji ocenjevalci, ki jih je najel SVLR in jih jaz sploh ne po-

znam.« Na vprašanje o neuspešnosti ormoških podjetnikov v SVLR-ju odgovarjajo, da imajo ključno vlogo pri gospodarskem prestrukturiranju regije razvojne institucije. »Dobro razvito in povezano podporno okolje (razvojna agencija, območna obrtna zbornica, podjetniški inkubator...) ter tesno medsebojno sodelovanje vseh ključnih dejavnikov, tj. razvojnih agencij, občin, javnih in zasebnih ustanov, organizacij in podjetij, je gibalno gospodarskega razvoja.« V SVLR-ju napovedujejo, da bodo v okviru programa konkurenčnosti novembra začeli izvajati peti instrument programa Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji, pri čemer bo ena izmed ključnih aktivnosti krepitev razvojnih zmogljivosti regije. Pri tej dejavnosti bo organizirano izobraževanje za delujoče posameznike in podjetja v gospodarstvu, kmetijstvu in družbenih dejavnostih ter tudi posebej za občine. Izobraževanje naj bi bilo predvideno na temo priprave razvojnih projektov, projektnega vodenja in izvajanja projektov. »V okviru izvajanja tega instrumenta bo posebna pozornost namenjena krepitevi razvojnega menedžmenta na območju UE Ormož.«

Timotej Milanov

Alojz Sok: »Rok za prijavo na razpis je bil zelo kratek, tako so se lahko prijavi le tisti, ki so imeli 'insajderske' informacije agencije.«

barometer

Mag. Dejan Židan, kmetijski minister, je, upajmo, zdaj že tako daleč, da bo končno začel sprejemati operativne ukrepe, predvsem na Agenciji za kmetijske trge. To je bila navsezadnje tudi njegova napoved ob nastopu funkcije.

Stanko Škalič, direktor Muralesa, je že dobra dva meseca v likvidaciji, ali bo to dovolj za pričakovano prestrukturiranje podjetja, bo izredno hitro vidno.

Vladimir Puklavec, solastnik P & F Ljutomerčan, je dejavnost vinogradništva in vinarstva prenesel v podjetje P & F Jeruzalem Ljutomer, d. o. o., poljedelstvo in živinoreja pa bosta ostala v družbi Ljutomerčan, d. o. o. Ali bo svetopisemski Jeruzalem dvignil ljutomerska vina v globalno nebo, bomo videli.

Branko Kovač iz Hrastja - Mote nenehno preseneča z zanimivimi in koristnimi izdelki. Tokrat si je omislil edinstveno, unikatno darilno škatlo, namenjeno predvsem peninam. Škatla je v obliki knjige.

Marko Logar - Boni, sin akademskega slikarja Lojzeta Logarja, se je odločil za odprtje prodajne galerije in trgovine s slikarskim materialom Boni v Radencih, kar pomeni osvežitev v kulturni ponudbi regije.

Kje lahko najceneje plačujemo s položnicami

Večja podjetja brez blagajn

Nekatere mestne občine v Sloveniji uredile za svoje občane plačevanje s položnicami brez provizije

Nadaljevanje s 1. strani

Podjetja brez blagajn

Če pogledamo prvo skupino stroškov in nekatera podjetja, ki nam jih zaračunavajo in pošiljajo položnice, zneske pa bi radi plačali pri njih, ugotovimo, da bomo na primer zastoj iskali blagajno Elektra Maribor, enega največjih distributerjev električne energije pri nas. Kot so nam sporočili, blagajn nimajo nikjer po Sloveniji. Enako je s položnicami za RTV-naročnino, saj tudi naš edini nacionalni radio in televizija nimata blagajn. Prav tako pravijo tudi na Telekomu Slovenije, enem večjih telefonskih in internetnih ponudnikov pri nas, v nasprotju z največjim mobilnim operaterjem Mobitelom, ki ima pri nas blagajno v centru Šavel. Čeprav z Davčno upravo RS nimamo opravlja vsak mesec, tudi ta nima svoje blagajne.

Na neki način se nam zdi prav, da bi podjetja, ki poslujejo s strankami, morala imeti blagajne, kjer bi lahko račune poravnali brez provizije, vendar so nam iz Urada za varstvo potrošnikov sporočili, da noben zakon podjetjem tega ne nalaga, ampak je to lastna odločitev. Kot vemo, so nekatera zgoraj omenjena podjetja pred leti blagajne imela, sedaj pa svojim strankam spo-

ročajo, da so se za ukinitve odločili, ker opazajo upad plačevanja s položnicami pri blagajnah njihovih območnih enot ter zaradi prehoda na sodobnejši in enostavnejši način poslovanja.

Res je, da obstajajo cenejši in sodobnejši načini plačevanja, kot so na primer trajniki ali spletno poslovanje, toda nas v tem prispevku zanima predvsem plačevanje s posebnimi položnicami pri bančnem okencu, saj tako plačuje še vedno veliko ljudi. Zakaj je tako, lahko le ugibamo. Morda zato, ker lahko ob plačilu s položnicami sami odločamo, kdaj v mesecu poravnali stroške oz. kdaj v mesecu sploh imamo denar za ta strošek. Kar se tiče spletnega poslovanja, pa ljudje bodisi ne zaupajo spletu, ne poznajo postopka ali nimajo dostopa do interneta. Konec koncev je raziskava RIS-a (Raba interneta v Sloveniji) iz leta 2007 pokazala, da najmanj pogosto uporabljamo internet prav Prekmurci.

Banke in provizije

Torej, če smo se kljub vsem tem sodobnejšim možnostim plačila odločili, da plačamo s položnicami pri bančnih okencih, ker pač podjetja nimajo blagajn, moramo plačati provizijo bankam. Najmanj vas bo takšen

Provizije za plačevanje s posebnimi položnicami pri bančnem okencu

Delavska hraniln.	0,37 oz. 0,55
Abanka	0,94
PBS	0,96
Raiffeisen	1,49
NKBM	1,75
NLB	1,80

način plačevanja stal v Delavski hranilnici, kjer pravijo, da zaračunavajo komitentom 0,37 evra po položnici, drugim pa 0,55 evra. Več boste plačali pri Abanki, ki vam bo zaračunala provizijo v višini 0,94 evra. Sledijo Poštna banka Slovenije, ki zaračunava za provizijo 0,96 evra, Raiffeisen banka pa 1,49 evra po položnici, Nova kreditna banka Maribor 1,75 evra, največ od teh, ki smo jih poklicali, pa Nova ljubljanska banka, 1,8 evra po položnici (primeri so za vrednosti na t. i. posebni položnici do 100 evrov).

Kar se tiče mesečnih stroškov, povezanih s komunalnimi storitvami, pa verjetno veste, da v nekaterih večjih

mestih ali krajih te storitve opravljajo javna komunalna podjetja in pri večini teh, kolikor smo izvedeli, je mogoče plačati njihove storitve pri blagajnah. Poklicali smo eno največjih pomurskih komunalnih podjetij, to je Komunala, d. o. o., Murska Sobota, ki s svojimi storitvami ne pokriva samo mestne občine, ampak tudi nekatere druge pomurske občine. Kot pravijo, je pri njih mogoče plačati brez provizije vse storitve, ki jih ponujajo: vodo, kanalščino (odvajanje in čiščenje), odvoz smeti, ogrevanje, najemnine za stanovanja in stanovanjske zadeve ipd.

V zadnjem času pa se v Sloveniji vse več govori tudi o t. i. mestnih blagajnah, kjer bi lahko občani plačevali s položnicami brez provizije za javna podjetja ter nekatere koncesionarje in posredne proračunske porabnike (vrtci, osnovne šole ipd.). Te so do zdaj uredili v Celju, Mariboru, Postojni in Velenju. Kot pravijo na naši edini Mestni občini Murska Sobota, o tovrstnih blagajnah ne razmišljajo. To bi pomenilo še več stroškov za občinsko upravo, česar pa si v teh časih, ko se toliko govori o stroških javne uprave, ne morejo dovoliti. Ponujajo pa možnost plačila brez provizije za tiste položnice, ki jih oni izdajajo.

C. K.

Prihajajo mladinski literati

Od četrтка do sobote se bodo v pokrajini ob Muri mudili slovenski mladinski pisatelji in pisateljice, ustvarjalci junakov in pravljичnega sveta. Udeležili se bodo 15. srečanja mladinskih pisateljev Oko besede in se srečali tudi s pomurskimi šolarji. Spoznavali bomo knjižne novosti s področja mladinske književnosti, v četrtek pa bo zažarela nova večernica, nagrada za najboljše mladinsko delo minulega leta. Prejela jo bo Bina Štampe Žmavc.

Knjiga skečev

Brez Nemakov
nega smeja

Zbirka skečev v narečju, ki črpajo iz vsakdanjega življenja ljudi na Goričkem

Pa mi je uspelo najti knjižico Brez nemakov nega smeja, ki je zašla v kup drugega gradiva na moji mizi. Nisem je spregledala, ker bi bila nepomembna ali morda preskromna. Preprosto sem jo založila. Mislim pa prav nasprotno, zapisovanje žive ustvarjalnosti, ki je refleksija današnjega časa, življenja, skrbi in veselja, je velikega pomena. Drobnoknjižico skečev je izdalo Pevsko društvo Selo ob pomoči Občine Moravske Toplice in sponzorjev.

Zbranih in objavljenih je sedemnajst skečev, avtor večine pa je Oskar Makari. Za snov je uporabil različne življenjske in doživete smešne, trpke in nerodne dogodke, ki se dogajajo ljudem v goričkem okolju. Gre za zgodbe in peripetije, ki se dogajajo ljudem na vasi, pri zdravniku, trgovini, na sodišču, v ženitveni posredovalnici, seveda v gostilni in še kje.

Te skeče so na različnih odrih uprizorili Nemaki, sekcija s pridihom ljud-

skega gledališča, ki se predstavlja kot humoristična skupina. Prihajajo iz Sela, kjer je tradicija skečev že od nekdaj, igrajo pa skeče, ki črpajo iz vsakdanjega življenja, njihov najmočnejši in najbistvenejši cilj pa je, da nasmejijo ljudi. Zapisani so v narečju, prof. Suzana Panker je ob tem dejala, da je bila ob jezikovnem pregledu v dilemi, ali uporabiti prekmurščino ali upoštevati zapis avtorja. Govorjen jezik se namreč spreminja in tudi v sodobnem besednjaku uporabljamo izraze, ki niso povsem prekmurški. Kakorkoli, besedilo je zapisano v razumljivem jeziku, ki komične situacije in zaplete najbolj slikovito ponazorijo. Če pa bi jih recimo prevedli v slovenski knjižni jezik, bi nedvomno izgubili velik del tistega draža in čara. Morda tudi smešno ne bi bilo tako. In tudi to je pomembna vrednost te knjižice, ki je izšla v nakladi 200 izvodov.

A. Nana Rituper Rodež

Kaj je slovenstvo?

Letošnjo Rožančevo nagrado za najboljšo esejistično knjigo je za delo Vrnitev k Itaki – Slovenci v procesih globalizacije prejel Peter Kovačič Peršin, slavist, komparativist in teolog. V esejih se avtor ukvarja s položajem slovenskega naroda, ki ob zunanjih spremembah doživlja tudi globoko notranjo preorientacijo vrednot. Komisija je med drugim zapisala, da se ne zadovolji zgolj z razčlenitvijo umanjkanja slovenske samozavesti, ampak prikaže iskanje narodne istovetnosti.

Mesarič v Sl. Bistrici

Danes zvečer bodo v galeriji Grad v Slovenski Bistrici odprli razstavo slik akademskega slikarja Franca Mesariča. Dela, ki so nastala v letih od 2003 do danes, bo predstavil Robert Inhof, direktor Galerije Murska Sobota

V Galeriji Murska Sobota razstavlja Endre Gönter

Iskanje identitete

Značaj multikulturalnosti kot konstruktiven prispevek k iskanju identitete v kulturnem prepletanju

Pregledno razstavo del Endreja Gönterja si lahko v soboški Galeriji ogledate do 6. oktobra.

Fotografija A. Nana Rituper Rodež

V Galeriji Murska Sobota je na ogled pregledna razstava likovnih del slikarja Endreja Gönterja z naslovom Iskanje identitete. Na razstavi lahko vidimo izbor del iz njegove več kot 40 let trajajoče slikarske kariere, od slik, ki so nastale v 70. tih letih, nekaj ključnih del iz njegovih ciklusov, vse do zadnjih del, ki na lanske razstavi v Galeriji - Muzeju Lendava niso bila razstavljena. Razstava je potrditev njegove umetniške senzibilnosti in kaže na poseben odnos do panonskega prostora.

Endre Gönter je človek panonskega prostora, ki se zaveda svojih madžarskih korenin, meni mag. Franc Obal in nadaljuje, da ta prostor zanj ni le preteklost, ampak tudi priložnost, da skozi raziskovanje zgodovinskih korenin odkriva svojo lastno identiteto.

V svojih delih izraža tudi svoj pogled na življenje, dogajanje, aktual-

ne dogodke in odnose, ki veljajo v družbi.

Dediščina in tradicija prostora in ljudstev pa se kaže tako v motiviki kot barvah njegovega lastnega slikarskega izraza. Močan atribut avtorjeve značilne ikonografije so križi, gnezda, štoklje in vrane, s čimer kaže svoj odnos do tistega, kar je značilno za ta prostor in njegov odnos do življenja. Zanimivo je, da se na njegovih delih ne pojavljajo ljudje, pogosto pa zasledimo ptice, štoklje ali vrane, ki simbolizirajo svobodo in duše ljudi.

Prepoznavnost njegovega motivnega sveta dopolnjuje tudi njemu lasten kontrastni kolorit toplih, rdečeoranžnih barv, s katerimi identificira čustveno vznemerenost, ponos in navdušenje, ter hladnih zelenomodrih barv, ki odražajo melanholično elegičnost, meni mag. Obal. Po eni strani je rdeča simbol notranjih občutij,

gorečnosti, ljubezni, tudi krvi in boja, črna pa izraz pesimizma, razočaranja in žrtve, toda z barvami ne govori le o svojih osebnih čustvih, ampak tudi o čutenju in usodnosti svojega naroda.

Na tej razstavi je tudi nekaj del iz ciklusa Devečer, ki je nastajal pred več kot dvema desetletjema, govori pa o izginulem kraju nekje med Martjanci, Noršinci in Nemčavci. Povsem naključno je v tistem času tudi Milan Vincetič ustvaril ciklus pesmi o izginulih krajih, ki so izšle v pesniški zbirki Finska. Naslednji opus, ki nastaja v Gönterjevem ateljeju, pa bo imel naslov Pasti, v katerih se lahko najdemo vsi. Gönter je avtor, ki razmišlja v ciklusih, dr. Laszlo Kostyal pa o tem pravi, da v njih prehodi vse postaje miselnega vzorca in poišče odgovore na vprašanja, ki si jih je zastavil.

A. Nana Rituper Rodež

V Nedelici stalna etnološko-zgodovinska razstava

Varašani v Nedelici v Ancovi galeriji

Na ogled je tudi osnovnošolska učilnica iz prve polovice prejšnjega stoletja

V Ancovi galeriji v Nedelici so odprli stalno razstavo Moja razstava vaših predmetov – Varašanci v Nedelici, ki so jo na svoji domačiji uredili člani družine Kučko ob pomoči drugih krajanov iz Nedelice in okoliških krajev.

Urejanje razstave je vodil Boris Kučko, ki je povedal, da je naslov Varašanci v Nedelici zato, »ker s tem simbolično spominja na leto 1953, ko se je družina Kučko preselila iz Turnišča v Nedelico in so s tem postali Varašani v Nedelici. Obenem naslov pomeni tudi to, da so bili zbrani stari predmeti v Nedelici shranjeni na mnogih domačijah varaške – turniške fare. Večji del predmetov je sicer nedeliških, vendar so se jim pridružili še predmeti Turniščanov, Brezovičanov,

Gomiličanov, Lipljanov in Renkovčanov. Pravzaprav je ta razstava nadaljevanje razstave Varašanci – od zibelke do groba, ki je bila čez poletje v Jeričevem domu v Turnišču.«

Zbirka je začela nastajati leta 1994, ko je navdušen zbiralec starin Boris, takrat še osnovnošolec, pri sosedih in sorodnikih našel v kleti in na podstrešju nekaj starih predmetov, jih prinesel domov in dodal k domačim predmetom. To so bili takrat predvsem kmečka orodja in gospodinjski pripomočki, katerih je tudi danes v zbirki veliko. Še posebej pa danes obiskovalca navdušuje pogled na secesijsko jedilnico, »škounikof«¹ salon iz Turnišča, farovško kuhinjo, »velko izo«² družine Kučko, Rousov salon, osnovno-

šolsko učilnico, čevljarstvo delavnico in druge komplete zbirk, ki zapolnjujejo razstavne prostore v hiši, v razstavnem prostoru v poslopju ob hiši pa je shranjeno še staro kmečko orodje. Precej predmetov je s konca 19. in začetka 20. stoletja, v zbirki pa so tudi starejši predmeti. Ob Borisu so se v nastajanje zbirke in njeno ureditev še posebej v zadnjih letih vključili tudi drugi člani družine, člani Mežnarskega ceja Turnišče, sodeloval pa je tudi Gorazd Bence. Bence je povedal, da prek teh predmetov spregovorijo tudi različni ljudje, od navadnih, ki so živeli v Turnišču, do pomembnih Varašanov. Večji del predmetov je dobro ohranjenih, nekatere pa so restavrirali.

Jože Gabor

Fotografija Jože Gabor

Člani družine Kučko in Gorazd Bence v enem od razstavnih prostorov, ki so polni starin iz zgodovine Nedelice in okolice.

Zgodbi iz sodnih dvoran

Sodnik zahteva denar od upokojenca

Jožef Casar toži Deziderja Novaka in Filipa Muhiča zaradi blatenja imena – Zgodba ima korenine v devetdesetih letih in v tekmi za predsednika soboškega sodišča

Filip Muhič iz Dokležovja je ta mesec moral kar dvakrat na sodišče. V Ljubljani je upokojenca na zatožno klop posedlo tožilstvo, ker naj bi obrekoval in razžalil murskosoboškega sodnika Jožefa Casarja. Predlog za pregon je podal sodnik sam. Nekaj dni kasneje pa je Muhič skupaj s Casarjevimi stanovskim kolegom Deziderjem Novakom odšel v razpravno dvorano okrožnega celjskega sodišča, kjer ju oba toži sodnik Casar, ki zahteva, da mu plačata 15 tisoč evrov, ker sta domnevno blatila njegovo ime.

Zgodba ima že dolgo brado. Casar je v devetdesetih v Muhičevi pravdi s sosedom razsodil v njegovo škodo. Po pravnomočnosti sodbe julija 2005 je Muhič odšel k podpredsedniku in tudi v. d. predsednika soboškega okrožnega sodišča Novaku ter mu povedal vse o domnevnem podkupovanju sodnika. Casarja je potem začel izsiljevati, ta pa je o grožnjah obvestil kriminaliste, ki so pripravili navidezno predajo denarja in Muhiča prijeli. Ptujsko okrožno sodišče je slednjega zaradi tega pogojno obsodilo.

Na zatožno klop ljubljanskega okrožnega sodišča je Filip Muhič sedel, ker je v eni od lanskih oddaj Preverjeno izjavil, da je sodnik Casar podkupljiv, in ker se je lansko poletje večkrat s plakati, na katerih je sodnika obtoževal podkupljivosti, odpravil pred soboško sodno palačo.

»Muhičeve trditve so navadne izmišljotine. Kadar grem na sodišče, se spomnim teh plakatov in se tresem. Ljudje kažejo za menoj. Grozno, kako je to hudo,« je razlagal sodnik Jožef Casar. Iz njega se je menda zato norčevala celo žena in ga spraševala, ali ji je zatajil denar od podkupnin, začeli pa so se ga izogibati tudi stanovski kolegi, med katerimi je pred tem užival ugled. Danes 70-letni Casar je dodal, da je zaradi tega ostal brez mesta predsednika sodišča v Murski Soboti, za katero se je potegoval. Od Muhiča zahteva tudi 5000 evrov odškodnine. Sojenje se bo nadaljevalo 20. oktobra, obtoženec pa se zadnjič ni želel zagovarjati, ker »sem proti sodniku sodišča nemočen«.

V Celju pa se je tožba končala, epi-

log bo znan v dobrem mesecu dni. Casar se je za tožbo odločil, ker je »vse skupaj slabo vplivalo nanj, saj se je slabo počutil, težko je spal in se v službi težko skoncentriral«. Sodnik je prepričan, da ga je Novak s tem, ko je o vsebini pogovora z Muhičem seznanil nadrejene, nameraval očrniti, ker sta bila protikandidata v tekmi za predsednika sodišča v Murski Soboti. Že upokojen sodnik Novak je pojasnil, da je o pogovoru z Muhičem sestavil uradni zaznamek in za pojasnila zaprosil tudi Casarja: »Nisem imel nobenega namena škodovati tožniku. Ravnal sem v skladu z nalogami in pooblastili funkcije predsednika sodišča, ki sem jo takrat opravljal.« »Smešno je, kar trdi Casar o najinem sodelovanju z Novakom, da bi ga očrnila med kandidaturo. Novak je edini, ki mi je prisluhnil. Če me tedaj ne bi sprejel in me poslušal, bi najbrž prišlo do velike tragedije,« pa je v knežjem mestu povedal Muhič, ki zdaj prejema borih 300 evrov socialne pomoči, po pravnomočnosti sodbe pa je ostal tudi brez vsega premoženja. Še to: So-

Zvočna snemanja na sodiščih

Na vseh slovenskih sodiščih bodo od 1. oktobra dalje glavne obravnave in naroke zvočno snemali. »To je dobra novica za vse stranke v sodnih postopkih,« je poudaril pravosodni minister Aleš Zalar in dodal, da bo sodnik zato lahko na isti razpravi dan razpisal več glavnih obravnav, saj se bodo z zvočnim snemanjem po ocenah ministrstva obravnave skrajšale tudi za 40 odstotkov. Pravosodno ministrstvo je z napravami za zvočno snemanje obravnave in narokov opremilo 352 razpravnih dvoran na vseh slovenskih sodiščih. Vse izjave bodo dobesedno posnete, zato ne bo več nujno sodnikovo povzemanje izrečenega za zapisnik, ko narekuje sodni zapisničarki. Z zvočnim snemanjem bo, kot je še pojasnil Zalar, odpravljen tudi dvom, ali je oseba dejansko rekla to, kar je sodnik povzel. Ker po novem ne bo več povzemanja na zapisnik, bo priča, obdolženec, tožnik ali toženec lahko prosto od začetka do konca predstavil svoja stališča, ne da bi ga kdo prekinil. Praviloma bo sodišče v treh dneh naredilo prepis posnetka.

dišče je vpletenim stranem ponudilo mediacijo, ki je eden od mehanizmov za zmanjševanje sodnih zaostankov. Sodnika sta možnost, da bi spor rešila mimo sodišča, zavrnila. Med pravljanjem so sodnikoma predlagali še poravnavo, vendar sta tudi to odklonila.

Andrej Bedek

okc poroč

Lažne govorice o ugrabitvi

V pokrajini ob reki Muri so se razširile govorice, da so neznanci v nakupovalnem centru Maximus v Murski Soboti ugrabili majhnega otroka, mu prebarvali lase in spremenili pričesko, nato pa ga odpeljali v neznano. Vest je med prebivalce vnesla strah in vznemirjenje, zato so pomurski policisti sporočili, da govorice o ugrabitvi niso resnične, saj niso prejeli prav nobene prijave, ki bi potrjevala tak dogodek.

V Dolini vzrok naravna smrt

Sodna obdukcija je potrdila, da je voznik, ki je petega septembra izgubil življenje v prometni nesreči v Dolini pri Lendavi, umrl naravne smrti in ne zaradi ran, ki jih je dobil v prometni nesreči. Policisti bodo primer obravnavali kot dogodek in ne kot prometno nesrečo s smrtnim izidom.

Tatiči prijeti na Tišini

Tukajšnji policisti in kriminalisti so stopili na prste trem Mariborčanom, ki so pred osmimi dnevi skozi Tišino peljali ukraden mercedes GL 230. V postopku je bilo ugotovljeno, da je bil terenski avtomobil ukraden v začetku meseca na mariborskem koncu. Vre-

Fotografija PU MS

dnost izmaknjenega avtomobila je ocenjena na 50 tisoč evrov. Organi pregona so zaseženi avtomobil vrnili lastniku, storilce pa kazensko ovadili.

Hrvati prijeli Slovence

Hrvaški policisti so v Banfiju v bližini Štrigove ob meji s Slovenijo prijeli 50-letnika iz Podgradja pri Ljutomeru, ki je poskušal na Hrvaško pretihotapiti 800 litrov vina. Policija je sporočila, da je Ljutomerčana prišla tik ob meji okoli šeste ure zjutraj, ko se je z avtomobilom s prikolico peljal po cesti Šafarsko-Banfi. Na prikolici je imel plastično cisterno s približno 800 litri belega vina. Proti Preleku so sprožili postopek na sodišču za prekrške v Varaždinu, kjer so mu naložili kazen 686 evrov, vino pa zaplenili.

Avto obstal na tirih

Nekaj pred 9. uro zjutraj pred tednom dni se je na nezavarovanem železniškem prehodu v Spodnjem Kamenščaku pri Ljutomeru vlak zaletel v avtomobil. Voznik in sopotnik sta na srečo še pravočasno zbežala, trka pa nista mogla preprečiti. Kot je poročala Uprava za zaščito in reševanje, je avtomobil nasedel na tirih, potnika pa ga nista uspela premakniti. Ker se je približeval vlak, sta začela opozarjati strojevodjo, a zaman. Ustaviti ga ni bilo več mogoče. Vlak je vozilo potiskal pred seboj še kakšnih sto metrov, nato pa obstal. Posredovali so gasilci PGD Ljutomer, ki so odklopili akumulator, pomagali pri odstranjevanju vozila in postavili požarno stražo. Na fotografiji: Tovorni vlak in osebni avtomobil sta v ponedeljek trčila tudi v Borec in občini Križevci. Vlak je vozil na relaciji Ljutomer – Radenci, nesreča pa se je najbrž pripetila zaradi megle. Voznica iz Kokoričev si je v trčenju zlomila nogo.

Fotografija Andrej Bedek

Sejem Sobra

Zavezništvo sodelovanja

Na petem sejmu obrambe, varovanja, zaščite in reševanja pričakujejo 30 tisoč obiskovalcev

Od četrtega do sobote bo na sejmišču Pomurskega sejma v Gornji Radgoni peti sejem obrambe, varovanja, zaščite in reševanja Sobra. Sejem, ki bi moral biti bienalen, je bil lani odpovedan, nazadnje pa so ga pripravili leta 2007. Kot je dejal Janez Erjavec, direktor Pomurskega sejma, je glavni namen sejma Sobra, ponuditi gospodarstvu priložnost za nove posle. »Prireditelj je poleg tega namenjena prikazu opremljenosti in izurjenosti inštitucij s področja obrambe, varnosti ter zaščite in reševanja širši javnosti,« je še dejal.

Predstavilo se bo 120 razstavljalcev iz enajstih držav pod sloganom Zavezništvo sodelovanja. »Sejem je dobil od začetka, ko je bil predvsem promocijski, nove dimenzije,« je povedal Igor Nered, direktor direktorata za logistiko na ministrstvu za obrambo. Strinjal se je z Erjavcem, da je to

Največ zanimanja obiskovalcev je za dinamične predstavitve enot Slovenske vojske.

Fotografija Jure Zauneker

Ker je letos ministrstvo za obrambo le eden od udeležencev sejma, v preteklosti pa je bilo njegov soorganizator, bodo tudi zato obiskovalci sejma prvič morali plačati vstopnino, štiri evre za odrasle in dva evra za otroke.

priložnost za slovensko gospodarstvo. Tiskovni predstavnik Slovenske vojske (SV) Simon Korez je pojasnil, da bo letos poudarek SV na predstavitvi ljudi, ki delajo v vojski. »Pokazali pa bomo tudi orožje, ki je bilo kupljeno v zadnjih treh letih. Kot veste, je bilo tega kar nekaj,« je dodal Korez. Največ zanimanja obiskovalcev je bilo na prejšnjih sejmihi za dinamične predstavitve enot SV, zato te letos seveda ne bodo manjkale. Martin Smodiš, vodja tukajšnje izpostave za zaščito in reševanje, je poudaril, da bodo na sejmu »sodelovali vsi,

ki so partnerji v primeru naravnih in drugih nesreč«. Smodiš je še sporočil, da bo postalo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami nov predmet v osnovnih šolah. Gasilska zveza Slovenije se bo predstavila s prikazom gašenja požara in reševanjem iz vode, svoj prostor na razstavišču pa ima tudi policija.

Sejem bo z nagovorom odprla obrambna ministrica Ljubica Jelušič. Do sobote bo vsak dan odprto od 9. do 19. ure. Prvi dan bo namenjen predvsem poslovni publiki, je še povedal Erjavec, v petek in soboto pa tudi šir-

šemu krogu ljudi. Ob koncu sejma bo zbrane nagovorila ministrica za notranje zadeve Katarina Kresal.

Ker je letos ministrstvo za obrambo le eden od udeležencev sejma, v preteklosti pa je bilo njegov soorganizator, bodo tudi zato obiskovalci sejma prvič morali plačati vstopnino, štiri evre za odrasle in dva evra za otroke. Za organizirane skupine šolarjev bo vstop še vedno brezplačen. Po Erjavčevih besedah letos na sejmu pričakujejo trideset tisoč obiskovalcev.

Andrej Bedek

Biseromašnik na Kapeli

Fotografija Dani Mauko

V cerkvi sv. Marije Magdalene na Kapeli je bila pred dnevi svečana maša, ki sta jo darovala domači župnik Anton Hribnik in nekdanji župnik, biseromašnik Franc Levstek. Leta 1966, po sedmih letih dela v župniji na Kodeljevem, je Levstek prišel na Kapelo pri Radencih. Ves čas bivanja na Kapeli je bil tudi ravnatelj pomurske salezijanske skupnosti. Leta 1979 pa je prevzel župnijo Radenci in tam je, predvsem po njegovi zaslugi, zrasla nova, moderna cerkev, katere posvetitev je bila 5. julija 1987, prav na god farnih zavetnikov sv. Cirila in Metoda. Biseromašnik je v pridigi dejal, da se dobro spominja 2. septembra 1979, ko je pri prvi pridigi v zdraviliški kapelici v Radencih dejal: »Ukradli ste mi srce.« Spoznal je namreč, da je v teh krajih zaželen in dobrodošel. Predstavniki kapelske in radenske župnije so se mu za vse, kar je jubilar v tem času dobrega storil, zahvalili in mu podarili košaro s steklenicami dobre kapljice iz Kapelskih goric. D. M.

V Beznovcih »počastili« vrtnice

Fotografija Cril Kosendrar

Šesta prireditev Zveze kulturnih in turističnih društev Občine Puconci je letos potekala v Beznovcih. Organizatorji so upoštevali predloge beznovskega turističnega društva, da omenjeno prireditev posvetijo vrtnicam; ime po tej roži namreč nosi tudi beznovsko društvo. Tako je bilo minulo nedeljo mogoče poskusiti na zunanjih površinah okrog gasilskega doma in nogometnega igrišča na stojnicah izdelke iz vrtnic: džeme, likerje, jedi, sladice, prav tako pa si tudi ogledati izdelke v obliki vrtnic iz kovanih materialov, kreppapirja, čebeljega voska, vezene ipd. Predstavili so tudi sajenje in gojenje vrtnic ter organizirali še druge delavnice na to temo. V prostorih gasilskega doma pa je potekala tudi razstava literarnih, likovnih, kiparskih, fotografskih in drugih del, ki so prispela na javni natečaj zveze, ki je ob koncu prireditve tudi podelila priznanje in nagrade sodelujočim in izbranim ustvarjalcem natečaja. Ta prireditev je bila hkrati tudi uvod v praznovanje letošnjega občinskega praznika Občine Puconci. C. K.

Pozdrav jeseni v obnovljenem vaškem domu

Fotografija Tmidei Milanov

V okviru tradicionalne prireditve Pozdrav jeseni so v Černelavcih pripravili tudi slovesno otvoritev obnovljenega vaškega doma. Po besedah predsednika krajevne skupnosti Petra Viherja je vrednost obnove okoli 130 tisoč evrov, v dveh mescih pa so tako obnovili streho, fasado, okna, vrata, parket v dvorani, znižali strop, uredili prezračevalno napravo in električno inštalacijo. Po tridesetih letih so vaščani spet postali lastniki vaškega doma, saj so za 50.000 evrov odkupili tretjinski delež od Mercatorja. »Takrat so oni dobili to zastonj, mi pa smo danes morali odkupiti,« je povedal Viher. Sicer so bili v okviru tridnevne prireditve organizirani številni koncerti, predavanja in razstave. Ker jo je organizatorjem nekoliko zagodlo vreme, so slavnostni trak prerezali kar v obnovljeni dvorani. T. M.

Spomin na stara kmečka opravila

Kožuhanje na cvenstem Grüntu

Za otroke so pripravili še prireditev Mati potice pečejo

Na Grüntu Turističnega društva Cven so v soboto člani društva enajstič pripravili prireditev Kožuhanje, na kateri so prikazali, kako so nekoč na Cvenu in v okoliških krajih ročno ličkali koruzo na domačih dvoriščih, potem ko so jo s konjsko vprego pripeljali z njiv. Obenem so pripravili tudi kulinarčno razstavo prleških jedi, ki so jih tudi ves čas prireditve v krušni peči pekli gospodinjice iz vasi in jih ponujale obiskovalcem. V kulturnem programu so nastopili člani Folklorne skupine Kulturnega društva Cven, Društvo cvenskih čehov in diklin, humoristka Jula, harmonikar in šolarka iz cvenske

osnovne šole. Zvečer so pripravili tudi koruzno poroko, ki pa velja le 24 ur. V društvu, ki mu predseduje Janko Horvat, čez leto pripravijo več prireditev, s katerimi se spominjo življenja in dela v kraju pred petimi desetletji in več: »V desetih letih, odkar deluje društvo, smo zbrali že precej podatkov in dokumentarnega gradiva o kožuhanju in drugih ljudskih običajih in kmečkih opravilih, kakršna so bila nekoč. Seveda so se ta-krat kljub napornemu delu čez dan lju-dje ob delu tudi nasmejali, kaj dobrega pojedli in popili, ob tem zapeli, po ve-čerih pa tudi zaplesali. Vsak mesec tudi pripravimo Kmečko tržnico, na kateri

Fotografija Jože Gabor

Janko Horvat: »V desetih letih, odkar deluje društvo, smo zbrali precej podatkov in dokumentarnega gradiva o ljudskih običajih in kmečkih opravilih v kraju.«

ponujamo prleške pogače in druge izdelke domače obrti, v naših prostorih pa je tudi turistično-informacijski center. Spomladi na njivi ob Grüntu organiziramo prireditev Setev koruze, ki jo jeseni potrgamo, pripeljemo s konjsko vprego domov in na prireditvi kožuhamo, k temu opravilu pa povabimo tudi udeležence prireditve.«

V petek so na Grüntu pripravili še prireditev Mati pogače pečejo, ki je bila namenjena otrokom, na kateri so prikazali, kako so nekoč v krušni peči pekli prleške pogače. Obenem je potekala tudi delavnica spominkov. Jože Gabor

Vsak obiskovalec prireditve je lahko sodeloval pri kožuhanju.

Devetdeset let Eme Kelhar

Soboška prodajalka mleka in žemljic

Pred kratkim je v krogu svojih najdražjih praznovala svoj jubilej

Na praznovanju so jo vnuki in pravnuki ob pomoči bogatega arhiva fotografij popeljali po njenih pomembnih življenjskih postajah, pri čemer se je tudi sama čudila, koliko vsega se ji je nakopičilo v devetih desetletjih. Ema se je rodila leta 1920 v Sotini kot najstarejša od petih deklet. V svojem mladostnem obdobju je opravljala različna dela v Avstriji, Nemčiji in Franciji. Izkusila je tudi trdo delo v Bački in Banatu. Leta 1946 se je poročila in zaživela v M. Soboti. Poleg sina in hčerke je vesela štirih vnukov in šestih pravnukov. Njena delovna leta so tekla v Tovar-

ni mlečnega prahu M. Sobota. Najraje se spominja časa, ko je v petdesetih letih prejšnjega stoletja v nekdanji soboški mlekarni (na mestu, kjer sedaj stoji pošta) prodajala mleko in mlečne izdelke. Soboščani so strpno stali v vrsti s kanglicami in čakali, da jim je z zajemalko odlila ustrezno količino mleka. Nekaj let pozneje je bila urejena nova mlekarna v Ulici Štefana Kovača, kjer je bila tudi zajtrkovalnica. Poleg »putrovih« žemljic z jogurtom so bile zelo priljubljene palačinke, ki jih je največ stregla srednješolcem. Dijake takratne gimnazije in učite-

ljišča je prijazno vabila: »Ote, moja deca, ka ste zdaj že fejšt lačni.« Svoja aktivna leta je sklenila v prodajalni Zelenjava na tržnici v M. Soboti. Leta 1982 se je upokojila in preselila s hčerkino družino v Veščico pri M. Soboti, kjer živi še danes. Vse življenje je dobro kuhala, obdelovala zelenjavni vrt in imela veliko rož, rada pa je tudi gobarila. Prisega na pravilno prehrano, dovolj spanja in gibanje v naravi. Ob kosilu si obvezno privošči kozareček dobrega črnega vina. Kljub letom je še vedno ostra kritičarka družbenih razmer. C. T.

Srečanje slepih in slabovidnih planincev

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih M. Sobota se je pred dnevi udeležilo tradicionalnega 40. srečanja slepih in slabovidnih planincev Slovenije. Organizator letošnjega je bilo Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj. Pohoda na Donačko goro, kjer je potekalo srečanje, se je udeležilo 23 slepih in slabovidnih ljudi murskosoboškega društva skupaj s spremljevalci in družinskimi člani. Vseh udeležencev srečanja je bilo okrog 140. Ti so se zbrali pri gasilskem domu na Donački Gori, kjer jih je pozdravil predsednik MDSS Ptuj g. Anton Žerak. V. P.

Fotografija arhiv družine Kelhar

Dijake gimnazije in učiteljišča je Ema nekoč prijazno vabila: »Ote, moja deca, ka ste zdaj že fejšt lačni.«

V Vidoncih ponosni na športni center

Društvo kot stičišče vasi

Prejeli občinsko priznanje za najbolj urejen športni objekt v Občini Grad

Športno društvo Vidonci deluje letos že petnajsto leto. Kot pravijo v društvu, so si že na začetku zastavili cilje, sestaviti uspešno ekipo malega nogometa, včlaniti v svoje vrste tudi starejšo populacijo, vzgajati podmladek, iz leta v leto povečevati članstvo in osnovni cilj, da se lahko vse zgoraj našteto tudi uresniči, sčasoma zgraditi sodoben športni center.

Prav na zgraditev centra so tudi najbolj ponosni. To jim je uspelo predvsem z lastnimi močmi ob pomoči sponzorskih sredstev. Skupaj so tako v center v vseh teh letih vložili okrog 80 tisoč evrov. Ta vključuje igrišča za mali nogomet na travi z reflektorji, otroško igrišče, igrišče za odbojko, pokrit prostor za piknike, kamin, sanitarije, slačilnice s toplo vodo in mladinsko sobo. V društvo je vključenih že več sto članov. Že od začetka tekmujejo v Občinski zvezi klubov malega nogometa Občine Puconci. V teh letih so dosegali različne uspehe, med najuspešnejšimi pa sta prav zadnji dve leti. Osvojili pa so tudi že kar nekaj pokalov na raznih turnirjih in trikrat naslov prvaka Občine Grad. Njihov kader je večinoma sestavljen iz domačih igralcev, kar daje ekipi dodatno težo in vrednost.

Kot pravijo v vodstvu, namen društva ni le druženje v okviru športa in rekreacije, ampak tudi povezovanje

Na vidonskem igrišču se mladi radi zadržujejo tudi takrat, ko ni prireditev.

Fotografija Civil Koselinar

mladih iz vasi in okolice. Prav tako želijo predstaviti domačo vas skupaj s celotno regijo širši javnosti in tako prispevati svoj delež k razvoju Goriškega kot celote. Zato se temu primerno trudijo organizirati, poleg aktivnosti malega nogometa, še razna druga tekmovalja, zabave, izlete, delovne akcije,

meddruštvena srečanja, tudi takšna na meddržavni ravni, že več let namreč sodelujejo z ekipami iz Avstrije (Dunaj). Prav tako se udeležujejo občinskih ali drugih prireditev v okolici.

Funkcija zgolj športnega društva in z njim tudi športnega centra je bila tako že zdavnaj presežena. Društvo

in športni center sta tako postala eno glavnih stičišč vseh generacij vaškega življenja, ki ga s tem tudi ohranjata. Vse to je bil tudi razlog, da so pred kratkim prejeli priznanje Občine Grad za najlepše urejen in vzdrževan športni objekt v občini.

C. K.

na kratko

Gornja Radgona

Že vrsto let organizira Območno združenje RK Gornja Radgona, to deluje za območje občin Apače, Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, v začetku jeseni srečanja kranjancov, starih 70 in več let. Na letošnja srečanja, ki bodo potekala na 11 lokacijah, bo skupno povabljenih 2470 ljudi, starih 70 in več let. Prvo srečanje bo že v petek, 24. septembra, v Muršaku. Preostala se bodo zvrstila do konca oktobra. Vabljeni, ki se srečanj zaradi zdravstvenih težav in invalidnosti ne bodo mogli udeležiti, bodo nato v nekaj tednih obiskali na njihovih domovih aktivisti Rdečega križa. F. K.

Pečarovci

Turistično-kulturno društvo Pečarovci je pripravilo v dvorani vaško-gasilskega doma v Pečarovcih razstavo oziroma tekmovanje največjih in najbolj debelih kmetijskih pridelkov, ki so jih letos pridelali na poljih ali vrtovih. Na ogled je bilo postavljenih čez 70 različnih kmetijskih pridelkov: krompir, paprika, jabolka, česen, grozdje, okrasne buče, jedilne buče, koruza, krmna pesa itd. Čeprav je šlo za občinsko tekmovanje naj... kmetijskih pridelkov, so svoje pridelke prinesli na ocenjevanje tudi ljudje z drugih koncev Goriškega. J. Ž.

Gornji Petrovci

Res je, da štiriletna Nika Meolic iz Bodonca ni našla tega velikega in 700 gramov težkega gobana, ki je na fotografiji, ampak je imela to srečo njena babica Irena Šebjanič. Irena se rada odpravi v gozdove okrog Gornjih Pe-

Obmejno tekmovanje

Lep uspeh slovenskih gasilskih enot

Na 18. obmejnem tekmovanju gasilcev Avstrije in Slovenije v organizaciji gasilskega društva Wiersdorf so med 21 moškimi ekipami v skupini A (brez točk za starost) slovenske ekipe dosegle solidna mesta: zmagala je ekipa iz Korovec pred Šratovci, ekipa iz Lutverec je bila peta, Hrašenski Vrh 7., Radenci-Boračeva 9., 13., 14., 15. mesto je pripadlo ekipam Krajna, Sp. Ščavnica in Lešane, 17. mesto pa ekipi iz Sodišinec.

V skupini B (s točkami na starost) je med osmimi ekipami zmagalo PGD Gornja Radgona, tretja je bila ekipa Cankove, sledile so PGD Okoslavci, Gerlinci, Apače, Podgorje, Stavešinci. Pri članicah A je zmagala ekipa Hof bei Straden pred Murskimi Črnici in Cankovo, pri članicah B pa ekipa PGD Stavešinci. Naslednje leto bo obmejno gasilsko tekmovanje na Cankovi.

D. M.

Skupina lipovskih zeliščaric se je predstavila javnosti

Vračajo se k naravi

V Turističnem društvu Lipovci so pred leti skupaj z Zavodom za zdravstveno varstvo Murska Sobota začeli izvajati program Živimo zdravo. V Lipovcih imajo vzorčni zelenjavno-zelišč-

ni vrt. Sicer pa so pred petimi leti na tem področju orali ledino, pri čemer si je skupina lipovskih zeliščaric z leti pridobila kar precej znanja o pridelovanju zelišč, sušenju in predelovanju

v zeliščne čaje, namaze itd. Pomagajo jim strokovnjaki, pa tudi sami iščejo znanje v številnih knjigah, ob tem pa še dodajo osebne izkušnje.

Gojijo številna zelišča, kot so: žajbelj, bezeg, kamilica, materina dušica, peteršilj, zelena, kapucinka, trpotec, melisa, bazilika, rožmarin, ognjič, navadna mačja meta in druga, ki jih poznajo in katerim je dokazano zdravilno delovanje. Veliko pozornost namenjajo nabiranju ob pravem času, sušenju in shranjevanju. Ob vsem tem so šli korak naprej in pripravljajo tudi številne zeliščne namaze za prehrano, v zadnjem času pa so vse še dopolnili z novostjo, kot je zeliščno pecivo z dodatkom rožmarina in melise.

Skupina lipovskih zeliščaric se je širši javnosti predstavila pred dnevi v športno-rekreacijskem centru v Lipovcih z bogato zeliščno razstavo, ki je med obiskovalci požela veliko zanimanja. Ob tej priložnosti so izdale brošuro, kjer so s sliko in besedo opisani čaji in zeliščni pripomočki.

Jože Žerdin

Bogata paleta zelišč in zeliščnih izdelkov skupine lipovskih zeliščaric.

Fotografija Jože Žerdin

Fotografija Mateja Meolic

trovec, kjer je tudi doma. Že večkrat je našla velike gobe, kaj takšnega pa redkokdaj. Rada pripravlja tudi gobje jedi različnih vrst. Irena navaža na nabiranje gob tudi vnukinjo Niko, ki se z babico večkrat odpravi v gozd gobarit. Do sedaj še ni imela sreče, toda glede na to, kakšni gobani rastejo v goriških gozdovih in kako dobra »učiteljica« je njena babica, bo prej ali slej kakšnega našla tudi Nika. K. C.

Melinci

V Melincih so pred dnevi pripravili slovesnost ob otvoritvi obnovljenega kulturnega doma. Gre za dom, katerega bodo poslej uporabljali domala celotna vas in društva, ki delujejo v Krajevni skupnosti Melinci. Ob obnovi so prekrili ostrežje doma, uredili fasado in notranje prostore. Ob vložku Krajevne skupnosti Melinci in Občine Beltinci so v zadnjih letih gradnjo pocenili vaščani Melinec, ki so se udeleževali prostovoljnih delovnih akcij. Na slovesnosti so najzaslužnejšim podelili zahvale. J. Ž.

Zgornje Krapje

Pred dnevi so v vasi Zgornje Krapje v ljutomerski župniji z blagoslovitvijo predali v uporabo prenovljeno vaško kapelo. Daritveno sveto mašo je imel kaplan Gregor Šemrl, ki je ob tej priložnosti blagoslovil obnovljeno kapelo. Najbolj sta si prizadevala za obnovo vaškega sakralnega objekta Jože Cimerman in Dragica Cokan, akcije obnove kapele pa so se lotili vsi vaščani Zgornjega Krapja. J. Ž.

Dan repe na Tišini

Društvo žena in deklet Sončnica iz Občine Tišina je tudi letos obudilo kulinarčni projekt z dnevom repe na Tišini. Prireditev je potekala minulo nedeljo pod šotorom pri cerkvi v središču vasi Tišina. Okrog sto članic društva je sodelovalo pri kuhanju bujte repe, pripravi krvavic, svinjskega mesa, drugih kulinarčnih jedi in spremljajoči razstavi jedi iz repe. Ob razstavi so bili na ogled lično izdelani aranžmaji iz repnice in redkvice. Za obiskovalce so pripravili in skuhali kar 700 porcij bujte repe. Članice društva so namreč za letošnjo prireditev posejale precej bele repe in bodo preostalo repo jeseni na poljih še izpulile ter pozimi uporabile kot vitaminski dodatek v prehrani. J. Ž.

Fotografija Jože Žerdin

Mednarodni turnir v Murski Soboti

Soboški odbojkarji s polnim izkupičkom

Panvita Galex ugnala Ekipo Marchiol Vodi

Že uvodna tekma, v kateri so soboški odbojkarji s 3 : 0 (22, 21, 24) odpravili moštvo srbskega prvaka in evroligaša Radničkega iz Kragujevca, je bil dober obet za naprej. Največ točk sta dosegla Horvat (16) in novinec Zupanc (15). V drugi tekmi je Ekipa Marchiol Vodi iz Prvačine z veliko težav (3 : 2) ugnala četrtouvrščeno moštvo avstrijskega prvenstva TSV Harberg. Preostali izidi: Radnički Kragujevac – Ekipa Marchiol Vodi 0 : 3, TSV Hartberg – Panvita Galex 1 : 3, Radnički Kragujevac – TSV Hartberg 3 : 2.

V odločilnem dvoboju za prvo mesto med domačo Panvito Galex in Ekipo Marchiol Vodi pa smo videli pravo dramo. Prvi niz so dobili gostje s 25 : 23, z enako mero (25 : 23) pa so se jim v drugem nizu oddolžili domačini. Tretji niz je zopet pripadel gostom (25 : 22), z enakim rezultatom pa so Sobočani dobili četrti niz. Tako

je o zmagovalcu odločil šele peti, skrajšani niz. S 15 : 10 so ga v svojo korist odločili gostitelji. Zanje sta največ točk prispevala Zupanc, 24, in Horvat, 22.

»Rezultatsko smo lahko zadovoljni, ker smo zasedli prvo mesto. Glede igre pa je še veliko rezerv, kajti še vedno nismo odigrali nobene tekme v popolni postavi. Po poškodbi ramena se vrača Tot, izgubili smo Mariča, ki ima težave s križem, še nekaj časa pa ne bo mogel trenirati Kerec. Ko bomo odpravili te poškodbe, lahko pričakujemo bolj stabilno igro. Od četrtka do sobote bomo nastopili v Novi Gorici, kjer bomo odigrali prijateljsko tekmo s Salonitom, nato pa sodelovali na turnirju, ki ga prireja Ekipa Marchiol Vodi. Čaka nas še povratna tekma s Salonitom doma, 2. oktobra pa se začenja prvenstvo,« je povedal trener Dejan Fujs.

Milan Jerše

Novinec Zupanc v visokem skoku, levo Horvat, desno Flisar

Mladinski nogomet

Prvi poraz Murinih kadetov

Dekleta Pomurja Beltinci na tretjem mestu

7. krog 1. SML: Maribor – Mura 05 4 : 0. Vodi CM Celje (19), 12. Mura 05 (6). 7. krog 1. SKL: Maribor – Mura 05 2 : 1 (Golob). Vodijo Domžale (16), 2. Mura 05 (14). 7. krog U-14 vzhod: Tehnostroj Ver-

žej – Dravinja Kostroj 0 : 2. Vodi Maribor (19), 5. Mura 05 (12), 13. Tehnostroj Veržej (3). 3. krog U-17, dekleta: Pomurje Beltinci – Velesovo 2 : 2. Vodi Brinje (9), 3. Pomurje Beltinci (7).

M. J.

Uradna predstavitev odbojkarjev soboškega prvoligaša

Cilji Panvite Galexa

Med prve štiri v državi in pokalu – Tudi mladih odbojkarjev ne puščajo vnemar

Bliža se nova tekmovalna sezona v 1. DOL, kjer nastopa tudi OK Panvita Galex (prej Galex Mir). Že 2. oktobra jih čaka težko gostovanje pri Astecu Triglavu v Kranju. V ta namen je Športni klub Pomurje deset, v okviru katerega deluje tudi OK Panvita Galex, pripravil novinarsko konferenco, na kateri so predstavili svoje cilje.

Uvodoma je član upravnega odbora Roman Ratkai ugodno ocenil minulo tekmovalno sezono: »Prvi mejnik je bil finale pokalnega tekmovanja, kjer smo zasedli drugo mesto, kar je nedvomno prispevalo k večji popularizaciji odbojke v Pomurju. Pri tem smo ponudili močan odpor favoriziranemu moštvu ACH Volley Bled. Drug mejnik je bila končnica ligaškega prvenstva. Po zelo dobrem prvem delu, ko smo bili tretji v naši skupini, smo v četrtfinalu nalezli na neugodnega nasprotnika Astec Triglav in potegnili krajšo. Tako smo zasedli peto mesto in se nismo uvrstili med prve štiri. Specifičnost naše ekipe, saj na klopi nismo imeli ustreznih zamenjav, nam je onemogočila še boljše rezultate, kar se je zelo poznalo ravno v odločilnih tekmah. Tretji mejnik pa je bil tekma s četrto najboljšo ekipo v Evropi ACH Volley Bled, saj smo v dvorano privabili več kot tisoč ljubiteljev odbojke.«

Tri pomembne igralske okrepitve

Takoj po minuli sezoni so podpisali pogodbe s posameznimi igralci razen Zorana Paviča, ki se je vrnil v matični klub Šoštanj-Topolšica. Uspelo jim je pritegniti tri nove igralce, s katerimi so dobro zapolnili vrzeli v moštvu. To so: 22-letni sprejemalec Žiga Zupanc iz Šempetra, nekdanji mladinski reprezentant, ki je v prejšnji sezoni igral za Maribor, 25-letni srednji bloker Milan Mijalković iz Kraljeva, nekdanji mladinski reprezentant Jugoslavije, ki bo nadomestil Zorana Paviča, in 18-letni centralni bloker Uroš Pavlovič, ki je od košarke presedlal k odbojki.

Uroš Pavlovič: »Ker me odbojka že od nekdaj zelo privlači, sem se odločil, da se preizkusim tudi v tem športu. V košarki trenutno nisem videl takega izziva. Mislim, da sem se prav odločil in da bom svoje znanje uspel pokazati tudi tu.«

Milan Mijalković: »Na priporočilo nekaterih srbskih igralcev, ki igrajo v Slo-

Nove okrepitve: Uroš Pavlovič, Žiga Zupanc in Milan Mijalković

veniji, sem slišal veliko lepih besed o mojem novem klubu. Zaenkrat je vse v najlepšem redu, kar zadeva treninge in klub. Igralci pa bomo skušali izpolniti njihova pričakovanja. Igral sem šest let v srbski super ligi, v zadnjih štirih sezonah smo bili vedno med prvimi štirimi ekipami v Srbiji, osvojili smo pokal. Še prej sem bil kadetski reprezentant Jugoslavije.«

Žiga Zupanc: »Zelo vesel sem, da so me povabili v klub, ki raste iz leta v leto. Prišel sem tudi zaradi tega, ker sem že v predlanski sezoni igral skupaj s Tomažem Horvatom in Iztokom Žitnikom v Mariboru. Izkušeni soboški odbojkarji pa bodo nedvomno pomagali pri mojem razvoju oziroma napredku.«

Kapetan Andrej Tot: »Pred nami je izjemno težka sezona, česar se prav vsi igralci dobro zavedamo. Toda v primerjavi z lansko sezono želimo narediti korak naprej. Na žalost imam že nekaj časa težave zaradi poškodbe, toda verjamem, da bom lahko kmalu zaigral s polno močjo.«

Optimizma pred novo tekmovalno sezoni jim ne manjka

Soboški odbojkarji so s pripravo na novo sezono začeli že 9. avgusta in doslej odigrali več prijateljskih tekem, med drugim z reprezentancama Kameruna in Indije, nazadnje pa so v

Kaposvarju premagali domačine s 3 : 1.

»Dosedanje tekme so pokazale našo kvaliteto, hkrati pa tudi slabosti, ki jih bomo skušali čim prej odpraviti. Moram stremeti k temu, da se bomo uvrstili med prve štiri ekipe v državnem prvenstvu in se prebili v evropski pokal. V pokalnem tekmovanju se je z nami vnovič poigral žreb, saj se bomo v četrtfinalu zopet pomerili s Salonitom iz Anhovega. Kljub temu upam, da jih bomo uspeli premagati in se uvrstili na sklepni turnir,« je dejal športni direktor in trener Dejan Fujs. Hkrati je omenil tudi pomen dela z mladimi odbojkarji iz vsega Pomurja. »Pri vzpostavljanju odbojarske šole smo naredili velik premik, saj smo uspeli angažirati mlade na osnovnih šolah v Gornji Radgoni, Radencih, Veržēju, Beltincih in Murski Soboti. Zato bomo morali še bolj pritegniti strokovni kader.«

Milan Jerše

Nedelja, 26. septembra, ob 10.30: 10. rekreativni kolesarski maraton Občine Puconci. Organizator: Športna zveza Puconci. Informacije: Mitja Crnković, 040 208 907.

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kamor lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

teden v številkah

Namizni tenis

EP v Ostravi: Jan Žibrat – Dimitrij Ovtcharov (Nemčija) b. b., 2. krog: Jesus Canterosa (Španija) – Žibrat 4 : 0 (6, 8, 9, 9). Dvojice: Diduh-Ruban (Ukrajina) – Žibrat-Zafoštnik 3 : 2. (M. J.)

Memorial Urha Straška na Ptuj (77 igralcev) – finale: Bojan Ropoša (Kema Puconci) – Gregor Zafostnik (MB) 3 : 1, 5. do 8. Tomaž Roudi (Sobota) in Tomaž Pelcar (Kema); ženske: 3. Staša Matis (Sobota). (T. G.)

Atletika

Balkansko veteransko prvenstvo, Larisa v Grčiji (800 tekmovalcev iz 13 držav), nad 50 let: 1. Zdravko Mauko (ŠD Radenci) na 100 m ovire, 2. na 400 m ovire; do 45 let: 3. Štefan Fujs (AK Panvita) na 400 m. (M. J.)

Troboj reprezentanc ml. članov Slovenije, Madžarske in Češke, Celje: 5. Aleš Zver (AK Panvita) na 800 m (1:57,03). (T. G.)

Kegljanje

1. krog 1. A-lige: Konjice – Radenska 2 : 6 (3245 : 3373; Harry Steržaj 600). 1. krog 1. B-lige (ž): Lanteks II – Radenska 7 : 1

(3329 : 3121). 1. krog 2. lige vzhod (ž): Nafta – Lanteks III 2 : 6 (2942 : 3073). 1. krog 3. lige vzhod: Lomotiva – Radenska II 8 : 0 (3317 : 3162), Nafta – Šoštanj 6 : 2 (3189 : 3154). (M. J.)

Hokej na travi

1. krog mednarodne lige: Wiener Neudorf – M. Toplice 4 : 1 (Fras), Slavija (Češka) – M. Toplice 6 : 1 (Domjan). 1. krog mednarodne kadetske lige (U-16), Lipovci: Slovenija – Epitok 7 : 0 (Horvat in Mikola po 2, Berke, Balaž, A. Fujs), Slovenija – Gimnazija Budimpešta 3 : 1 (A. in T. Fujs, Berke). (T. G.)

Karate

Mednarodni turnir na Reki (1.200 tekmovalcev iz 12 držav), kadeti borbe: 1. Filip Španbauer (do 63 kg), 3. Marko Tkaučič (do 57 kg), oba KK Radenci.

Turnir Slovenija Open v Kranju (398 tekmovalcev iz 9 držav), izbirna tekma za SP v Beogradu – kadeti, borbe: 1. Filip Španbauer (do 63 kg), 3. Marko Tkaučič (do 57 kg); člani: 3. Mitja Pelcl (do 60 kg), vsi KK Radenci; kadinje, kate ekipno: 1. KK G. Radgona (Nina Šenekar, Staša Kralj, Doroteja Mauko); posamezno: 3.

Veno Jaša Grujić (G. Radgona). Borbe, st. dekllice: 1. Silviya Rajnar (do 50 kg), 3. Melisa Novak (do 45 kg); ml. dekllice: 3. Kaja Casar (do 35 kg); kadinje: 3. Nina Kovač (nad 54 kg); kate, ml. dekllice: 3. Kaja Casar; kadinje: 3. KK M. Sobota (Daša Flisar, Saša Črnko, Silviya Rajnar). (M. J.)

Rokomet

Osmina finala slovenskega pokala: Pomurje – Grosuplje 25 : 30 (Kozelj 9), Arcont Radgona – Brežice 24 : 31 (Kotnik 8). (T. G.)

Turnir v Cerkljah na Gorenjskem: Arcont Radgona – DRŠ Aleš Praznik 36 : 36, Arcont Radgona – Cerklje 33 : 34, Cerklje – DRŠ Aleš Praznik 42 : 31. Najboljša strelca Arconta: Kotnik in Zorko po 12. (M. J.)

Avtomobilizem

15. mednarodni avtoreli, Španik center MS, Sebeborci (33 udeležencev), paraplegiki za DP: Bojan Ciman (Bakovci) in Marija Magdič (Hotiza); st. avtomobili: Ludvik Hari (Lukačevci); novejši avtomobili: Bogdan Benko (MS). Serijska zračna puška: Vlado Jelen (Martinje) je premagal Francija Pinterja, dobitni-

ka srebrne medalje na paraolimpijskih igrah v Pekingu. (T. G.)

Košarka

Prva tekma 3. kroga pokala Spar: Litija – Radenska Creativ 78 : 55. Turnir v Sl. Konjicah: Rogaška – Radenska Creativ 100 : 46, Konjice – Triglav 62 : 51, za 3. mesto: Radenska Creativ – Triglav Kranj 62 : 44 (Majc 15, Jakara 14, Juteršnik 13). (M. J.)

Odbojka

Mednarodni mladinski turnir v Sinju: OŠ Kuzma – OŠ Sinj 0 : 2, za 3. mesto: OŠ Kuzma – OŠ Šibenik 2 : 0. (T. G.)

Judo

Mednarodni turnir v Splitu (324 tekmovalcev iz 6 držav), U-13: 2. Silvo Horvat (do 34 kg); U-11: 3. Jan Lukač (do 30 kg); U-13: 3. Hanna Mazouzi (do 44 kg) in Miha Filip (do 50 kg), vsi JK Beltinci. (M. J.)

Kolesarstvo

Maraton KK Prekmurje Beltinci v okviru akcije Slovenija kolesari, najstarejši: 65-letni Janez Cör (G. Radgona),

najmlajši: 6-letni Matjaž Benkovič (Noršinci), najštevilnejša ekipa: KK Tropovci. (T. G.)

Triatlon

Tekma za slovenski pokal v Kopru, st. članice: 1. Melita Hajdinjak (ŠD Turbo MS), 4. v absolutni konkurenci. Skupno: 1. Melita Hajdinjak, 8. Slavko Vukan med veterani I. Pokal Alpe-Jadran, Elite II: 1. Melita Hajdinjak, 2. v absolutni konkurenci. (M. J.)

Šah

Mesečni turnir ŠD Radenska Pomgrad: Jernej Buzeti, 10, Boris Kovač in Denis Gjuran, po 9,5, Matej Titan, 9, Danilo Hari, 7,5. (M. J.)

Mesečni turnir ŠD Lendava: Jože Vučko, 7, Milan Cofek, 5, Jože Gaber, Jože Vuk in Franjo Strbad, po 4. (F. B.)

Golf

Po 6. turnirjih pomurske lige, bruto točke: Majstori (V. in E. Bransberger, Ošljaj, Kovač), 500, Mikro Medica, 485, Delux I, 440; neto točke: Delux I (Štuhec, Maučec, Benko, Pucko), 520, Mikro Medica, 456, Majstori, 400. (T. G.)

V 2. SNL vnovič vodi Dravinja Kostroj, ki v nedeljo ob 16.00 gostuje v Murski Soboti

Sonce posijalo tudi v Fazaneriji

Dvakratni strelec za črno-bele Maruško, en zadetek dal Bohar – Lotrič poživil igro Mure 05

Mestni stadion Fazanerija, 500 gledalcev, sodnik: Tadej Mežnar (MB). Strelci: 1 : 0 Maruško (2), 2 : 0 Maruško (47), 3 : 0 Bohar (53). Rumeni kartoni: Ramšak, Maruško, Smodiš; Mirtič, Češnjevar, Kunstelj, Kujovič, Gasior. Mura 05: Radan, Kous, Filipović, Ramšak, Kouter, Kovač (Gruškovnjak,

61), Maruško (Smodiš, 68), E. Janža, J. Janža, Bohar, Sprečo (Lotrič, 46). Roltek Dob: Vezirovič, Mohar, Mirtič (Kovjenič, 51), E. Mešanović, Češnjevar, Avbelj (Uštar, 46), Kunstelj, D. Mešanović (Gasior, 56), Klopčič, Kujovič, Vuk. Šele v 7. krogu je Mura 05 doma prvič zmagala. Naključje je hotelo, da je po

obilnem deževju tokrat prvič zasijalo tudi sonce. Gledalci so se komajda posedli, že so črno-beli dosegli zadetek. Odbito žogo iz gostujočega kazenskega prostora je Maruško z močnim strelom poslal v levi spodnji kot. V drugem polčasu je v igro vstopil mladi Lotrič, ki je močno poživil na-

pad. Plod njegovega pobega po desni strani je bil drugi zadetek. Lepo podajo na rob kazenskega prostora je izkoristil Maruško in še drugič premagal gostujočega vratarja. Šest minut kasneje je Mura 05 dosegla še tretji zadetek. Zopet je bil v glavni vlogi Lotrič, ki je po levi strani pobegnil branilcem Doba in žogo usmeril v sredino, od koder Boharju ni bilo težko zadeti mreže.

Do konca tekme se rezultat ni več spremenil, čeprav bi gostitelji v 71. minuti lahko še povečali prednost. Gostujoči vratar je namreč uspel ubraniti strel agilnega Lotriča od blizu.

Gneča pri vrhu

7. krog: Mura 05 – Roltek Dob 3 : 0 (1 : 0), Dravinja Kostroj – Šmartno 1928 1 : 1 (0 : 0), Labod Drava – Garmin Šenčur 2 : 2 (0 : 1), IB Interblock – Aluminij 2 : 0 (2 : 0), Krško – Bela krajina preloženo.

Dravinja	4	3	0	10 : 4	15
Interblock	4	2	1	10 : 6	14
Šenčur	4	1	2	20 : 12	13
Aluminij	3	2	2	15 : 11	11
Drava	2	3	2	11 : 9	9
B. krajina	2	2	2	5 : 6	8
Mura 05	2	2	3	5 : 7	8
Krško	2	0	4	3 : 7	6
Dob	1	2	4	8 : 15	5
Šmartno	1	1	5	8 : 18	4

Milan Jerše

Fotografija Nataša Junov

Bohar (v sredini z žogo) je bil za goste neulovljiv.

V Puconcih proslavili dva športna jubileja

Posebna priznanja ustanoviteljem športne zveze

V nedeljo že desetič rekreativni kolesarski maraton Občine Puconci – Pričakujejo 700 udeležencev

Ob 10. obletnici delovanja ŠZ Puconci in 10. rekreativnega kolesarskega maratona so pripravili novinarsko konferenco, na kateri so podelili tudi spominska priznanja ustanoviteljem športne zveze, ki so opravili pomembno poslanstvo. Ustanovitelji so bili nogometni, namiznoteniški in ženski odbojkarški klub Kema Puconci, Športni klub Triglav Predanovci, občinska zveza klubov malega nogometa in reli klub Prekmurje iz Beznovec. Posebna priznanja so prejeli: Ernest Nemec, Jožef Ficko, Jože Urbančič, Rudolf Cipot, Jaka Zorkovič, Rudolf Gerlec in Janez Lipič. Skupna želja vseh je, da bi čim prej prišli do nove športne dvorane.

Med prireditvami izstopata vsakoletna razglasitev najboljših športnikov, športnic in športnih kolektivov ter kolesarski maraton. Slednji bo letos že desetič zapored. Start bo v nedeljo, 26. septembra, ob 10.30 pred upravno stavbo Občine Puconci. Ker gre za sklepno prireditev v okviru akcije Slovenija kolesari, pričakujejo okrog 700 kolesarjev iz vse Slovenije. Ti bodo imeli na voljo štiri različno dolge proge. Najdaljša rdeča proga (67 km) ima sedem vzponov z višinsko razliko 700 metrov. Že standardna je modra proga na 50 km s štirimi vzponi, zelena proga je dolga 30 km, rumena pa 17 km, primerna za družine. Več spremljajočih prireditev bo na igriščih pri OŠ Puconci.

Milan Jerše

Fotografija Milan Jerše

Dobitniki posebnih priznanj športne zveze

DP v klasičnem pikadu

Prednjačila Jože Vavtar in Viktorija Klaneček

V reprezentanci še Mitja Habjan, Polde Slanič in Aleš Bač ter Simona Durič

V Zdravilišču Radenci je dva dni potekalo 1. državno prvenstvo v klasičnem pikadu. V soboto so se tekmovalci 4. in 5. ranga pomerili za izbor reprezentance za bližnji evropski pokal v Turčiji, v nedeljo pa še posamezniki v moški in ženski konkurenci za laskavi naslov najboljšega v Sloveniji. Med 32 tekmovalci 4. ranga je bil prvi Jože Vavtar (Hrastnik), drugo mesto je pripadlo Leopoldu Slaniču (Zrkovci), tretje pa Mitji Habjanu (Poljčane) in Damjanu Pilingerju (Ptuj). Četrto do osmo mesto sta si delila Ciril Flegar (Friends team, Sv. Jurij na Goričkem) in Dijak Bajič s Pušče. Pri ženskah je slavila Viktorija Klaneček (Hajdina) pred Rosando Jelen (Videm pri Ptuj). Izidi 5. ranga:

1. Jože Vavtar, 2. Mitja Habjan, 3. Polde Slanič in Aleksander Tašner (Ptuj); ženske: 1. Viktorija Klaneček, 2. Rosanda Jelen. V skupnem seštevku je bil pri moških najboljši Jože Vavtar, 87, drugi je Mitja Habjan, 78, tretji pa Leopold Slanič, 60. Ti trije so se tudi uvrstili v slovensko reprezentanco, kot četrti pa Aleš Bač (Dravograd), ki je na državnem prvenstvu zasedel drugo mesto za Habjanom, ki ga je v napetem finalu premagal s 6 : 5. V ženski konkurenci je premočno zmagala Viktorija Klaneček s 175 točkami, druga je Rosanda Jelen, 52, tretja pa Valerija Tašner (Ptuj), 40. Kot druga z DP se je ekipi pridružila Simona Durič (Sv. Jurij na Goričkem).

Milan Jerše

Fotografija Nataša Junov

Utrinek s tekmovanja v Radencih

1. SŽNL

Pomurke še drugič slavile

Strelke: Vrabel 3, Špur 2 in Tibaut

3. krog: Dornava – Pomurje Beltinci 1 : 6 (0 : 0), Rudar Škale – Jevnica 2 : 2 (2 : 1), HV Tour Sl. Gradec – Krka 0 : 3 (0 : 2), Maribor – Velesovo Kamen Jerič 6 : 1 (3 : 1). Pari 4. kroga: Jevnica – Pomurje Beltinci, Velesovo Kamen Jerič – Dornava, Krka – Maribor, Rudar Škale – HV Tour Sl. Gradec.

Krka	3	0	0	11 : 0	9
Sl. Gradec	2	0	1	13 : 6	6
Maribor	2	0	1	9 : 3	6
Pomurje	2	0	1	10 : 6	6
Jevnica	1	1	1	11 : 8	4
Rudar	1	1	1	7 : 5	4
Velesovo	0	0	3	3 : 19	0
Dornava	0	0	3	1 : 18	0

M. J.

1. SNL

Lendavčani zmagali z desetimi

Osmina pokala: Zavrč - Nafta 0 : 3 (Dvorančič 3)

Igrišče v Novi Gorici, 100 gledalcev, sodnik: Emir Huselja (Velenje). Strelci: 0 : 1 Vassiljev (2), 0 : 2 Benko (19), 0 : 3 Benko (35). Rumeni kartoni: Polovanec, An. Struna; Vinko, Dvorančič. Rdeč karton: Bečiri (22). Luka Koper: Hasič, Polovanec, Handanagič, Guberac, Kovačević (Marčeta, 46), Al. Struna (An. Struna, 46), Grižonič, Tomič, Brulc, Jukan (Novakovič, 76), Bubanja. Nafta: Murko, Buzeti, Bečiri, Matjašec (Levačič, 53), Vassiljev, Filipović, Čeh, Lesjak, Vaš (Balažic, 26), Vinko, Benko (Dvorančič, 81). Zaradi obilice dežja se je srečanje začelo s polurno zamudo. Mrežo Koprčanov je že v 2. minuti načel Vassiljev z močnim prostim strelom s 25 metrov. Žoga je končala v levem spodnjem delu vrat slabo postavljenega domačega vratarja. Na 2 : 0 je povišal Benko, ki je izkoristil globinsko podajo in z 20 metrov »lobal« Hasiča. Tri minute kasneje je bil po prekršku izključen Bečiri. Lendavčani so v 35. minuti uspešno končali protinapad, ki ga je realiziral Benko. V nadaljevanju so bile razmere za igro vaterpolske. Trener Nafta Damir Rob: »Pogoji za igro so bili nenormalni. V takšnih razmerah so se igralci odlično odzvali. Zares so heroji in srečni smo, da imamo v Lendavi takšne fante.«

Gorica slavila v Velenju

9. krog: Luka Koper – Nafta 0 : 3 (0 : 3), Rudar – Hit Gorica 1 : 2 (1 : 1), Triglav Gorenjska – Olimpija 0 : 5 (0 : 2), Primorje – CM Celje in Domžale – Maribor preloženo. 10. krog (včera): Nafta – Hit Gorica. Pari 11. kroga: Primorje – Nafta, Luka Koper – Domžale, CM Celje – Triglav Gorenjska, Maribor – Rudar, Olimpija – Hit Gorica.

Domžale	6	1	1	11 : 3	19
Nafta	6	1	2	19 : 13	19
Maribor	5	2	0	15 : 3	17
Gorica	4	2	3	14 : 14	14
Koper	3	1	5	10 : 13	10
Celje	2	3	3	14 : 14	9
Rudar	2	3	4	11 : 15	9
Triglav	2	2	5	8 : 21	8
Primorje	1	3	4	13 : 15	6
Olimpija	1	2	5	11 : 15	5

Feri Horvat M.

Nismo muha enodnevnica

Nismo muha enodnevnica. Poročali smo že, da so delavci ljutomerske zadruge »Kmetovalec«, zaposleni v delovni enoti Radoslavci, prejšnji teden prekinili z delom, ker so dobili 80-odstotne osebne dohodke. Vzroke za to je raziskovala posebna komisija, ki je imela precej težko delo. Poglavitne ugotovitve komisije so bile, da je bilo računovodstvo neažurno in da so samoupravni organi odigrali premajhno vlogo ... Pri živinoreji so ustvarili okoli 13 milijonov dinarjev zgube pri 450 glavah živine. Delovna enota Ljutomer pa je imela le 100 glav govedi, pri čemer je ustvarila preko 6 milijonov dinarjev zgube. **Vestnik, 21. septembra 1967**

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Frčo o zbiranju sredstev za magnetno resonanco: »Vsa čast (nam) pomurcem za solidarnost, čeprav se mi zdi da bi take stvari (opremljenost bolnišnic) morale biti čisto samoumevne s strani države.«

Fotografija: Tímea Mianov

Ob obisku madžarskega predsednika Pala Schmitta v Lendavi je bilo nekaj priložnosti tudi za neformalna kramljanja. Očitno dobro razpoložen madžarski gost se je tako lahko vsaj za nekaj trenutkov posvetil vsakomur. Na sliki z urednico Nepujsaga Jutko M. Kiraly.

Odpri prodajno galerijo Boni v Zdravilišču Radenci

Razstava Vrhunci slovenske grafike

V ponudbi slike, grafike, akvareli in risbe manjšega formata

V Zdravilišču Radenci so v petek odprli prodajno galerijo in trgovino s slikarskim materialom Boni. Ob tem so si obiskovalci lahko ogledali tudi priložnostno razstavo Vrhunci slovenske grafike, ki bo na ogled do 17. oktobra. Ob kulturnem programu, v katerem sta nastopila mlada glasbenika, je imel otvoritveni nagovor aforist Rudi Ringbauer, ki je tudi bral svoje aforizme. Ringbauer je ob tem poudaril, da mora imeti veliko samozavesti, odločnosti in poguma tisti, ki se odloči za prodajo umetnin v obdobju gospodarskega razcveta in blagostanja nasploh, toliko več pa mora imeti tega v času gospodarske krize. Ob tem pa je zaželel vsem, da bi še leta in leta zahajali v to galerijo in v njej vedno našli obilo hrane za duše, željne umetnosti. Prodajno galerijo bo vodil Marko Lo-

gar - Boni, sin akademskega slikarja Lojzeta Logarja, ki je povedal, da bo galerija ponujala dela priznanih domačih avtorjev: slike, grafike, akvarele in risbe manjšega formata, hkrati pa bo tudi prostor kulturnega druženja z občasnimi razstavami in literarnimi večeri. Odprta bo vsak dan med 8. in 12. uro ter med 16. in 18. uro, na začetku so v prodaji dela Lojzeta Logarja, Franca Mesariča, Jožeta Rituperja in Marko Logarja - Bonija, vključevali pa bodo tudi druge avtorje. Na razstavi Vrhunci slikarske grafike so na ogled starejša dela Vladimira Makuca, Marjana Pogačnika, Bogdana Borčiča, Rika Debenjaka, Jožeta Horvata Jakija, Adriane Maraž, Franceta Miheliča in Karla Zelenka. Načrtujejo pa že drugo razstavo o vrhuncih slovenske grafike. **Jože Gabor**

Fotografija: Jože Gabor

Bea Baboš Logar, akademski slikar Lojze Logar in Marko Logar - Boni ob otvoritvi razstave

Fotografija: Ludvik Kosec

Otroci v Apačah se že veselijo novega vrtca, v katerega naj bi se preselili s prihodnjim šolskim letom. Prostori sedanjega so neprimerni, vzgojiteljice pa si prizadevajo, da bi najmlajšim tudi v takšnih razmerah ponudile kar največ. Z otroško razigranostjo in plesom so se predstavili na slovesnosti ob položitvi temeljnega kamna za novi vrtec.

Vlado Milošević spada med izjemno aktivne upokoјence, saj je v zrelih letih našel čas za tisto, kar ga najbolj veseli: zelišča, sušenje, raziskovanje in iskanje novih izdelkov. Trdi sicer, da so zdravilna zelišča, sadje in gobe le njegov hobi, pa vseeno so prav njegove ideje obogatile ponudbo Korenike. Letošnja novost so razni posipi iz vrtnic, bezga in materine dušice, pa tudi gobja moka – vse to je dokaz, da imamo na Goričkem marsikaj, kar se da predelati in ne zgolj prodajati ali podarjati kot surovino.

Fotografija: Bernarda B. Pečnik

Fotografija: Natalija Jurinov

S kom vstrik bodo hodile te dolge noge v zapeljivo dražestnih nogavicah Wolford?

aktivna starost

www.vestnik.si | e: vestnik@vestnik.si

Družabne igre bistrijo um in krepijo telo

Najbolj mikavno je premagovati sebe

Vrtno kegljanje prinaša veselje, druži in se prilega prav vsem, svoj čar pa ima tudi zbiranje rezultatov

Kroglo, ki je privezana na vrv, je treba suniti tako, da zariše elipso, pri tem pa nazaj grede ruši devet kegljev, postavljenih v obliki romba. To je rusko ali vrtno kegljanje, je pojasnil Ivan Lašič, s katerim si stanovalci v Domu starejših Ljutomer krajšajo čas, spominja pa ga na čase, ko so imeli tudi v Ljutomeru veliko kegljišče, kjer so se ob rekreativnih kalila znana kegljaška imena, kot je Miro Steržaj. Miro je domu v Ljutomeru skupaj z radenskim kegljaškim klubom tudi podaril kroglo in keglje in potem se je pred dvema letoma in pol lahko začelo.

»To se keglja 'buzi',« mi je razložil Ivan, torej se keglji podirajo z zadnje strani. Od spredaj bi bilo namreč vse skupaj preveč enostavno, tako pa je treba imeti v rokah veliko več občutka. »Kegljanje ti daje veselje, saj seštevaš število podrhtih kegljev, pomembno pa je tudi, da se ob njem družimo in da je primerno tudi za hendikepirane,« je še povedal.

Predlog za kegljanje je dal Ignac Voršič. »Zato, da ne bi samo sedeli na stoli,« je povedal. Na začetku skupina še ni imela veliko članov in tudi sestajali se niso tako redno in organizirano, sedaj pa jih je sedemindvajset. Dan za kegljanje je ponedeljek, maja pa sta vodnje skupine prevzeli Danica Korošec in Tanja Srša, Danica je v domu zaposlena kot vodja zdravstvene nege in Tanja kot vodja računovodske službe. »Tudi meni zelo ustreza, da se dvignem s stola in malo razvedrim,« je povedala Tanja, ki je zaradi obiska izjemoma v četrtek skupino vodila pri igri. Kegljači imajo tudi velik moder zvezek, v katerega ena od voditeljic zapiše igralce in sproti beleži doseženo število točk. Čeprav rezultati za njih niso najpomembnejši, po desetih srečanjih naredijo črto in trem igralcem z največ točkami podelijo nekoliko večje nagrade kot drugim, dobijo pa jih vsi.

Ivan Cof se je skupini pridružil pred kratkim. Prvič mu je šlo zelo slabo, drugič že nekoliko bolje in tretjič še bolj, ker, kot pravi, vsaka šola stane nekaj truda, zato pa je za uspeh pri kegljanju treba veliko trenirati. Dobre

Fotografija Nataša Jurnov

Predlog za kegljanje je dal Ignac Voršič. »Zato, da ne bi samo sedeli na stoli,« je povedal.

volje, kot je, pa v družbo zmeraj uspešno zakotali tudi kakšno okroglo, najraje na svoj račun. Stalni kegljač je tudi Janez Pučko in, kot pravi, mu gre dobro od rok. Povedal je, da so si pravila v skupini nekoliko prilagodili, saj je tako zanje veliko bolj preprosto. Igrajo tri runde, vsak igralec pa meče trikrat, kar običajno traja dobro uro. »Vmes pa se malo zabavamo, malo pošalimo in lepo je, da pridemo skupaj,« je povedal. Tončka Kastelic je na vozičku, kro-

glo pa suva z levo roko, ker je desna zaradi bolezni, kot sama pravi, zanič. »Všeč mi je kegljanje, še posebej če dobro zadevaš,« je pripovedovala vsa navdušena. Zadovoljna je tudi, da so jo v skupini lepo sprejeli in se med kegljači in kegljačicami dobro počuti, komaj pa že tudi čaka, kdaj jim bodo postavili še koš za košarko. Kegljanje je prava rekreacija, pravi Ivan Valpatič, svoj čar pa ima tudi zbiranje rezultatov. Najbolj mikavno je to, da ne premaguješ svo-

jih kolegov, ampak z vsakim novim krogom samega sebe. Matija Sovič je v domu šesto leto in spominja se, kako so hodili na Prevalje in tam videli, kako kegljajo, potem pa so se zanj navdušili še v Ljutomeru. »Imamo tudi balinanje in sedaj, kakor je slišati, bomo začeli še z novo dejavnostjo, košarko,« je povedal. Zadovoljen je, da imajo za vse to v ljutomerskem domu dobre možnosti, vseh pa mu je tudi, da z različnimi vajami zaposleni poskrbijo tudi za trening

možganov, saj bi se drugače preveč polenili. »Koncentracija pa je potrebna tudi pri kegljanju,« je dodal Jožef Klement, saj je z mislijo treba voditi roko, da dovolj sune kroglo in zaokroži na pravi način. »Z enim metom vseh kegljev skoraj ne moreš podreti, s tremi pa že, če si dovolj dober,« je razlagal in z žepa potegnil ostro sirkovo krtačo, s katero je pred začetkom igre skrtatil polje, kjer stojijo keglji.

Majda Horvat

Pokojninska reforma na vajetih usklajevanja pokojnin

Pokojnine med plačami in življenjskimi stroški

Vlada – pokojnine praznijo državno blagajno, upokojenci – z zamrznitvijo plač bi zamrznili tudi pokojnine

Sistem usklajevanja pokojnin, okrog katerega se sedaj dajeta vlada in stranka DeSUS, je postal tista točka, na kateri se bo, kot kaže, odločalo o usodi nove pokojninske in invalidske zakonodaje. Če bosta upokojenska stranka in vlada dosegli dogovor, bo predlog zakona po vsej verjetnosti uspešno zdrknil skozi parlamentarno sito, če ne, mu bodo po napovedih strankinega vodstva nastavili nogo. Za kaj pri tem sploh gre?

Sistem usklajevanja pokojnin je namenjen ohranjanju oziroma vzdrževanju realne vrednosti pokojnin. Prvi korak se opravi pri odmeri višine pokojnine, pri čemer se upoštevajo povprečne plače, ki jih je prejemal posameznik, naslednji koraki pa so potem že odvisni od predpisanega načina usklajevanja pokojnin. Sedaj se pokojnine usklajujejo z rastjo povprečne mesečne plače, ki jo objavi državni statistični urad, oziroma letos s polovico te rasti, s čimer so se zaradi gospodarske krize in vzdržnosti javnih financ v stranki upokojencev strinja-

Rast bruto plač in rast življenjskih stroškov

	Bruto plače – rast %	Življenjski stroški – rast %
Januar–junij 2010	2,92	1,2
2009	4,83	2,3
2008	9,04	7,7

li ob sprejemanju letošnjega proračuna. Zaradi primanjkljaja v pokojninski blagajni državni proračun namreč nosi vedno večje breme ohranjanja obstoječe ravni pravic upokojencev in vseh, ki so zajeti v pokojninskem sistemu. Lani je bilo namreč treba za pokrivanje negativne razlike med prihodki in izdatki iz proračuna nameni-

ti 778 milijonov evrov, po napovedih ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pa naj bi izdatki v letu 2020 narasli že na 2,2 milijarde evrov. Vlada je svoj prvi predlog usklajevanja pokojnin, ki naj bi ga uzakonil nov pokojninski zakon, povzela po švicarskem modelu, po katerem bi pokojnine usklajevali polovico z rastjo plač in polovico s stopnjo inflacije. Tak predlog je kmalu padel, vlada pa je potem ponudila novo razmerje 60 : 40 z varovalnim mehanizmom, da usklajevanje ne more biti nižje od rasti življenjskih stroškov. Nasprotna stran je ponudila razmerje 80 : 20, in to iz preproste razloga, ker plače rastejo občutno bolj kot življenjski stroški in konstan-

Usklajevanje

Če bi povprečno neto julijsko pokojnino z varstvenim dodatkom, ki znaša 574,33 evra, usklajevali z letošnjo rastjo plač (od januarja do junija) in rastjo življenjskih stroškov v razmerju 60 : 40 (za 2,23 odstotka), bi bila ta višja za 12,80 evra, usklajevana v razmerju 80 : 20 (2,42 odstotka) pa 13,89 evra. Razlika je en evro. Najvišji izplačani pokojnini v juliju, ki je znašala 2.154,08 evra, bi usklajevanje v prvem primeru dodalo 48 in v drugem 52 evrov. Razlika je štiri evre.

tno, česar za rast življenjskih stroškov že zaradi metodologije zajemanja cen zelo različnih artiklov ni mogoče trditi. Upokojenci tudi poudarjajo, da morajo bremena krize prevzeti vse skupine, z zamrznitvijo plač pa bi bile po njihovem predlogu usklajevanja zamrznjene tudi pokojnine.

Majda Horvat

Marija Horvat že dvajset let predana delu za starejše

Najhuje je upokoјencu z nizko pokojnino, ki sam živi v stanovanju

Starejši ljudje vsak dan bolj občutijo pomanjkanje, tare pa jih tudi velika brezposelnost mladih

S tara sem petinsedemdeset let, res lepa leta, letos pa sem dočakala tudi dvajset let mojega prostovoljnega dela v društvu upokoјencev. To mi je prineslo mnogo spoznanj o tem, kako živijo starejši ljudje,« je povedala Marija Horvat. Že prvi dan, ko je stopila v pokoj, je šla na sedež Društva upokoјencev Murska Sobota, saj je kot socialna delavka čutila, da je pomoč ljudem njeno poslanstvo, in se potem vsa ta leta, kolikor je zmogla, razdajala in se borila za izboljšanje njihovega položaja tako v občini kot državi.

»Na sedež društva so prihajali ljudje s svojimi, za nekatere drobnimi vprašanji in problemi, na primer, da niso znali napisati kakšne prošnje ali da so jih v zdravstvenem domu odklonili, kar me je vse zelo ganilo. Zato sem se tudi odločila, da bom pomagala, dokler bom mogla. Tudi sama sem imela večkrat zdravstvene težave in si rekla, da je čas, da neham, toda vedno znova sem se vračala, ker mi to delo daje življenjsko moč, zadovoljna pa sem tudi, da smo v društvu skupaj že tudi veliko naredili.

Takrat, ko smo pred šestimi leti začeli projekt pomoči Starejši za starejše, smo spoznali tisto pravo življenje naših starejših ljudi, v kakšnih gmotnih razmerah živijo, kakšno je njihovo zdravstveno stanje, v kakšnih odnosih ži-

nine v Pomurju najnižje, so bili naši ljudje s temi skromnimi pokojninami še kar zadovoljni. Bila sem prav presenečena, da v ospredje niso postavljali finančnega problema, ampak predvsem osamljenost. Mladi odidejo v službo in jih zaklenejo v stanovanje, da ne morejo ne k sosеду niti zdravniku. Preveč smo se zaprli tudi sosedje, saj se pogosto sploh ne poznamo med seboj. To pa je zelo hudo, saj vemo, da staremu človeku že lepa beseda veliko pomeni.

Sedaj pa se stvari že spreminjajo. Dostikrat nam stari človek pravi, da mu nič ne ostane, niti evro. Sin ali snaha nista zaposlena in imajo vnuke, ki gredo v šolo, pa morajo za preživetje družine dati celo pokojnino. To je nova situacija, ki je prej nismo poznali in

društva in srečni pripovedujejo, da so skupaj praznovali in kako lepo je bilo, da so prišli tudi vnuki. Starejši človek bi za svojega vnuka dal zadnji evro, ker je to v nas in ker smo zelo navezani na svoje družine, morda veliko bolj kot na drugih območjih.«

Bili ste tudi članica komisije za socialna in ekonomska vprašanja upokoјencev pri Zvezi društev Slovenije. Kako pa starejši ljudje živijo drugje po Sloveniji?

»Problemi so povsod zelo podobni, morda je nekoliko drugače le v velikih mestih, kjer se ljudje še manj poznajo med seboj. Res pa je tudi, da je v mestnem okolju težko vzpostaviti zaupanje, saj starejši ljudje zelo težko spu-

»Dostikrat nam star človek pravi, da mu nič ne ostane, niti evro. Sin ali snaha nista zaposlena in imajo vnuke, ki gredo v šolo, pa morajo za preživetje družine dati celo pokojnino. To je nova situacija, ki je prej nismo poznali.«

varjamo o problemih, po nas pa se res zgledujejo tudi drugi, sama pa sem najbolj vesela, da smo s takim pristopom dobili vpogled v razmere in poznamo ljudi, katerim je treba najbolj pomagati. Pri tem pa nismo sami. Še najbolj lahko pohvalim patronažno službo, ki našim starim ljudem zelo veliko pomaga. Patronažne sestre so zato pri njih zelo spoštovane in dostikrat edini stik, ki ga ima stari človek z nekom, ki mu lahko zaupa in se mu potoži. Njihovo delo je zelo pomembno in zato si kot članica murskosoboškega sveta Zavoda za zdravstveno zavarovanje nenehno prizadevam, da se sredstva za njihovo delo ne bi zmanjševala.

To, da so še ljudje, ki za drugega naredijo več, kot jim nalaga le službena dolžnost, me zelo veseli in tudi zame je pomoč sočloveku smisel mojega življenja. Kako lepo je bilo slišati besede, pomagali ste mi in sem sedaj naj-srečnejši človek. To me tudi ohranja pri zdravju.«

Trenutno je zelo aktualno vprašanje spreminjanje pokojninske zakonodaje in nov način usklajevanja pokojnin. Menja o tem so različna. Kaj pa vi pravite?

»Če smo res v takem položaju, da ni denarja, potem bi morali vsi strniti sile in najti pravično rešitev za vse sloje ljudi. Razumem, da je veliko mladih brezposelnih, vendar bi osnovne pogoje za življenje morali zagotoviti tudi starejšim. Ko poslušas te bitke med vlado in upokoјenci, se težko opredeljuješ, res pa je, da tudi sami opažamo, da so nekateri zlorabljali socialne korektive, drugi pa živijo v razmerah, da te stiska pri srcu.

Najhuje je tam, kjer v stanovanju živi sam upokoјenec z nizko pokojnino, pa tudi v družini z veliko člani, kjer starejši prispevajo za njeno preživljanje, potem pa ostanejo potisnjeni na rob. Nekateri starejši si dobesedno trgajo od ust, saj si ne kupijo sadja ali drugih dražjih živil. Zaradi boleznih bi mnogi potrebovali tudi dietno prehrano, vendar je ta običajno zelo draga in si je ne morejo privoščiti, kar spet ni dobro za zdravje. Nedavno mi je neka gospa povedala, da jo je zdravnica oštela, ker da se ne drži diete in je ne uboga, sama pa nima denarja, da bi si lahko kupila dietna živila. Vedno več je treba plačevati tudi za zdravila in mazila, kljub blagodejnemu učinkom pa si mnogi ne morejo več privoščiti niti nekaj dni bivanja v zdravilišču. Da nekako preživijo, hodijo v trgovine, kjer imajo cenejšo obleko in hrano, ki jo kupijo za cel mesec, in s tem potem nekako preživijo do naslednje pokojnine. Na srečo jim veliko pomaga tudi Karitas in Rdeči križ.

V zadnjem času je velik problem tudi nasilje, še posebej tam, kjer ni denarja in družino pesti pomanjkanje. Imeli smo tudi primer, ko so domači upokoјenki odnesli kartice in ji z računa pobrali ves denar. Da, marsikaj se dogaja med štirimi stenami, pa se tega niti ne zavedamo.«

Lokalne skupnosti se ob občinskih praznovanjih rade ponašajo z urejanjem komunalnih zadev, le redko pa je mogoče slišati, da so poskrbeli za starejše ljudi.

»Občinska praznovanja se kar vrstijo, pa tudi otvoritve cest in drugih pridobitev v kraju, vendar doslej še nisem slišala, da bi kje odprli tudi kak prostor za starejše ljudi, čeprav ga imajo za šport, kulturo in za druga društva. Skrb za človeka je predvsem v manjših lokalnih skupnostih še vedno za urejanjem komunalnih zadev.«

Majda Horvat

»V zadnjem času je velik problem tudi nasilje, še posebej tam, kjer ni denarja in družino pesti pomanjkanje. Imeli smo tudi primer, ko so domači upokoјenki odnesli kartice in ji z računa pobrali ves denar. Da, marsikaj se dogaja med štirimi stenami, pa se tega niti ne zavedamo.«

vijo v družini in s sosedi. Z vsem smo seznanili tudi odgovorne službe in lahko povem, da nas kar upoštevajo.

Še pred nekaj leti je bil zelo velik problem, ker v domovih za starejše ni bilo dovolj prostora. Vsak dan so bili v pisarni društva stari ljudje ali njihovi družinski člani, ker niso mogli dobiti domskega varstva. To so bile velike stiske, tako da so nekateri morali celo pustiti službo. Zelo sem vesela, da se je sedaj to uredilo in da imamo domsko varstvo rešeno, vendar mislim, da bi se morali, čeprav dobro sodelujemo z domom starejših v Rakičanu, še bolj odpreti navzven in vključevati starejše ljudi, ki niso v domu, jim ponuditi dnevno varstvo.«

Še nedavno vsaj v javnosti ni bilo slišati, da se starejšim ljudem slabo godi, danes pa je vedno več pretresljivih zgodb o njihovih stiskah. Do kakšnega spoznanja ste prišli pri svojem prostovoljnem delu?

»Ko smo začeli obiskovati starejše ljudi, in čeprav vsi vemo, da so pokoj-

zaradi katere smo razdelili sto petdeset paketov Rdečega križa.«

Kako starejši ljudje sprejemajo takšno pomoč?

»Kljub pomanjkanju ima naš prekmurski človek veliko dostojanstva. Dostikrat je morala naša prostovoljka, ko je videla, v kakšnih razmerah živijo, prav prepričevati ljudi, da so sprejeli pomoč. Težko jo vzamejo, zelo težko, vendar se s pravilnim pristopom tudi to da.«

Kaj stari ljudje, revni kot so, sploh lahko dajo mladim?

»Mislim, da zelo veliko, predvsem pri vzgoji in ustvarjanju pravih medsebojnih odnosov. Koliko je vredno samo to, da vnuki lahko pridejo na obisk k dedkom in babicam, in mislim, da če vidijo lep odnos do starejših ljudi, je to vredno več kot vse govorjenje o tem v šolah. Ni večje sreče za starega človeka, če ob kakšnem prazniku mladi pridejo na obisk in z njimi pokramljajo. Tega pristnega odnosa nam zelo primanjkuje. Večkrat starejši pridejo na sedež

stijo tujega človeka v stanovanje. Naše prostovoljske pravijo, da je treba imeti pravi pristop, da starejši odprejo svoja vrata in da zaupajo, saj na vrata prihajajo tudi ljudje, ki nimajo vedno dobrega namena.

Povsod tudi opažamo, da starejši ljudje vsak dan bolj občutijo materialno pomanjkanje, tare pa jih tudi velika brezposelnost mladih, kar vse pritiska nanje. Na republiški ravni smo se veliko pogovarjali tudi o našem zdravstvu, saj v zdravstvenih ustanovah zelo hitro odpravijo človeka, čakalne dobe se podaljšujejo, zelo boleče pa je tudi, ko zdravnik na primer v domu za starejše spreminja terapijo, ki jo je prej določil osebni zdravnik, morda zdravnik specialist, kateremu so zaupali.«

Medsebojna pomoč, s katero ste začeli v murskosoboškem društvu, je postala vzorčni primer organiziranja pomoči starejših za starejše tako v Pomurju kot drugje.

»V Pomurju nas dela že veliko prostovoljk, ki se srečujemo in se pogo-

Fotografija Majda Horvat

V zadnjem času je velik problem nasilje, še posebej tam, kjer ni denarja in družino pesti pomanjkanje, opozarja Marija Horvat.

»Večkrat starejši pridejo na sedež društva in srečni pripovedujejo, da so skupaj praznovali in kako lepo je bilo, ker so prišli tudi vnuki. Starejši človek bi za svojega vnuka dal zadnji evro, ker je to v nas in ker smo zelo navezani na svoje družine, morda veliko bolj kot na drugih območjih.«

V Pomurju več starih ljudi, pokojnin pa manj

Skromne pokojnine, pa še te ne za vse

Povprečna pokojnina v Pomurju občutno nižja od minimalne plače, številni upokojenci na pragu revščine

V Pomurju živi blizu 121 tisoč ljudi, kar je manj kot šest odstotkov vsega prebivalstva v Sloveniji. Povprečna starost je več kot 42 let ali kar leto več od slovenskega povprečja, razmerje med starimi nad 65 let in mladimi do 14 pa je 130 (slovensko 118). Število zaposlenih delavcev predstavlja dobro četrtino prebivalstva in se je konec lanskega leta v primerjavi z letom prej v regiji zmanjšalo za več kot 11 odstotkov, število upokojencev pa se je povečalo. Pa vendar. Kljub visokemu deležu starih ljudi v regiji je število prejemnikov pokojnin po tako imenovanih splošnih pogojih krepko pod republiškim povprečjem. Po zadnjih podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je v pomurski regiji 27.912 prejemnikov pokojnine (17.595 starostnih, 4.523 invalidskih in 5.794 družinskih), v Sloveniji 552.921. Delež prejemnikov teh pokojnin v državi dosega skoraj 27-odstotni delež prebivalstva, v Pomurju pa kar štiri odstotke manj. Zakaj torej veliko starih ljudi v Pomurju nima ene od teh pokojnin, ki dajejo najvišjo stopnjo socialne varnosti? Ker niso bili pokojninsko in invalidsko zavarovani, brez zavarovanja pa so ostali predvsem ljudje, ki so delali na manjših kmetijah, vmes pa morda še kje kaj na črno.

Več starih ljudi od slovenskega povprečja, pokojnin pa manj je zelo jasen kazalnik, da je ekonomski položaj starejših ljudi v pomurski regiji v povprečju slab in da mnogi živijo na pragu ali celo pod pragom revščine. Kajti četudi so nasploh starostne, invalidske in družinske pokojnine nizke, so za prejemnike vendarle redni vir dohodka, podprt s pomembno socialno varovalko, varstvenim dodatkom in ob boleznih še z drugimi socialnimi pravicami. Od česa potem živijo stari, ki nimajo redne pokojnine? Starejši nad 65 let so upravičeni do državne pokojnine, ki znaša 181 evrov, pokojninska dajatev za kmete, zavarovane po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, pa znaša 231 evrov. Tam, kjer so dohodki posameznika ali družine pod določenim minimalnim dohodkom na družinskega člana, lahko prejmejo še denarno socialno pomoč. Ta znaša za prvo odraslo osebo 229,52 evra in drugo 160,66.

Drugi kazalnik gmotnega položaja starejših ljudi v regiji je število pre-

Kljub visokemu deležu starih ljudi v regiji je število prejemnikov pokojnin po tako imenovanih splošnih pogojih krepko pod republiškim povprečjem.

Fotografija Nataša Juhov

Število prejemnikov pokojnin po občinah in povprečen znesek pokojnine z varstvenim dodatkom – podatki za avgust 2010

Občina	Število prejemnikov pokojnine	Povprečna višina pokojnine (z VD)
Beltinci	1.814	476,25
Tišina	975	489,06
Črenšovci	864	382,06
G. Radgona	1.922	517,89
G. Petrovci	618	357,84
Šalovci	345	348,30
Kobilje	127	404,59
Kuzma	295	334,76
Lendava	2.703	504,78
Ljutomer	2.925	497,68
M. Toplice	1.545	452,46
M. Sobota	5.356	636,52
Odranci	219	329,75
Puconci	1.436	430,92
Radenci	1.299	570,94
Rogašovci	635	354,47
Sveti Jurij	605	424,77
Turnišče	726	396,43
Cankova	415	405,94
Dobrovnik	324	404,69
Grad	489	317,29
Hodoš	82	334,68
Križevci	782	483,72
Razkrižje	73	368,23
V. Polana	279	376,96
Veržej	329	515,16
Apače	729	453,90

jemnikov varstvenega dodatka. Varstveni dodatek je namenjen upokojencem z najnižjimi pokojninami in kot mesečni dodatek k pokojnini prejemniku zagotavlja socialno varnost. Varstveni dodatek torej dobivajo prejemniki starostne, invalidske ali družinske pokojnine, ki so bili zavarovani za celoten obseg pravic in imajo stalno prebivališče v Sloveniji, njihovi dohodki na družinskega člana pa v letu 2009 ne smejo presegati 436,98 evra na mesec. Ali rečeno drugače: varstveni dodatek prejemajo upokojenci z nizkimi pokojninami in iz revnih družin.

V Sloveniji je prejelo julija varstveni dodatek 46.594 upokojencev, kar predstavlja dobrih osem odstotkov prejemnikov pokojnine, v Pomurju pa je ta delež kar 17,8-odstoten. Od skoraj 28 tisoč upokojencev v Pomurju jih je avgusta varstveni dodatek prejelo skoraj pet tisoč, najvišji delež prejemnikov varstvenega dodatka med

upokojenci pa imata občini Razkrižje in Sveti Jurij, blizu trideset odstotkov, v kar 16 pomurskih občinah je blizu 20-odstotni in najnižji v murskosoboški občini, dobrih devetodstoten. Povprečna pokojnina z varstvenim dodatkom v Sloveniji je znašala julija 574 evrov in v Pomurju avgusta 493 evrov, torej skoraj 81 evrov manj. Največja razlika med republiškim in pomurskim povprečjem je seveda pri višini starostne pokojnine, ki je julija v Sloveniji znašala 623 in v Pomurju avgusta 531 evrov, slednja pa je tudi 31 evrov nižja od minimalne plače (562 evrov neto). Če vemo, da je zakonodajalec višino minimalne plače letos spomladi uravnal z ugotovljenimi minimalnimi življenjskimi stroški za leto 2009, pomeni, da doseže povprečna pokojnina v Pomurju le 84 odstotkov življenjskih stroškov.

Majda Horvat

Denarna socialna pomoč

Murskosoboški center za socialno delo je julija izplačal 168 rednih denarnih socialnih pomoči osebam, katerih glavna vira dohodka sta bila pokojnina ali pokojninski prejemek, ob teh pa še 12 enkratnih denarnih socialnih pomoči.

V Ljutomeru je bilo teh prejemnikov 25 rednih in šest izrednih ter v Lendavi 69 rednih in 15 izrednih prejemnikov denarne socialne pomoči.

V Gornji Radgoni so imeli julija 40 prejemnikov rednih denarnih socialnih pomoči, katerih glavni vir dohodka je bila pokojnina, in sedem izrednih.

Julija je torej prejelo v Pomurju denarno socialno pomoč 312 starostnikov, štiridesetim pa je bila izplačana enkratna denarna socialna pomoč.

Višina povprečne pokojnine z varstvenim dodatkom v evrih

	Slovenija (julij)	Pomurje (avgust)
Starostna	623,03	531,14
Invalidska	498,96	457,62
Družinska	426,84	408,46
Skupaj	574,33	493,76

Štefan Balažic iz Gančan pri 85 letih še vedno aktiven

Delo je njegov življenjski sopotnik

S čebelarjenjem se ukvarja že 60 let, na poljih pa opravi tudi vsa dela s stroji

»Doma ga boste našli, če bo slabo vreme,« je povedal ženski glas na drugi strani, ko sem po telefonu poklical Štefana Balažica v Gančane. Ko sem ji pojasnil, da iščem 84-letnega čebelarja, je bil odgovor enak. Štefan, ki je avgusta stopil v 85. leto življenja, je še vedno aktiven, saj je delo njegov življenjski sopotnik. Začel je v drevesnicah v Rakičanu, kjer je cepil sadno drevje, nato je bil mlečni kontrolor v nekdanjem Živinorejsko-veterinarskem zavodu Murska Sobota, 23 let pa je že upokojen, vendar tudi zdaj ne miruje.

Pravi, da je pokojnina majhna, zato še naprej gospodari na pethektarski kmetiji. Je edini možki pri hiši, že šestnajst let je vdovec in glavnina del

je na njegovih ramenih. Za delo poprimeta tudi obe hčerki, ki sta zaposleni, vendar Štefan še vedno večino dela s stroji opravi sam. Včasih so imeli po deset glav govedu in 120 prašičev, zdaj v hlevu moka le pet govedu in krulijo štirje prašiči, pridelujejo pšenico, koruzo in nekaj ječmena, ker so vključeni v integrirano pridelavo, pa morajo površine tudi ozeleniti. Štefan ni ravno privrženec subvencij, saj pravi, da bi morali imeti pridelki primerno ceno in kmetje bi se sami odločali, kaj bodo sejali. Sam bi za ječmenom posejal ajdo, saj je čebelar, ajda pa je dobra paša za čebele in je primerna za zimsko krmljenje.

Čebelarjenje ima pri njih tradicijo, saj je že dedek prodajal med v Zagreb,

sam pa se je s tem začel ukvarjati pred šestdesetimi leti. Začel je s tremi panji, ki jih je pozneje povečal na 50, še pred dobrimi 30 leti pa je vozil čebele na pašo na Hrvaško kar s traktorjem. Po slovenski osamosvojitvi jih je prevažal na pašo na Pohorje, 18 let na isto mesto, letos pa je z avtom odpeljal tja le dva panja. Varoja mu je lani pobrala precej čebeljih družin, letos je začel s 30 panji, trenutno pa jih ima 40. Pravi, da veliko čebel konča tudi na avtocesti, kjer jih pobijejo tovornjaki.

Štefan je član beltinske čebelarke družine, na gruntu pa ima kar dva čebelnjaka. Manjšega so postavili lani, ga pokrili s slamo, 12 panjev pa je tudi poslikanih. Lani avgusta so ga na priložnostni slovesnosti predali namenu,

Fotografija Ludvik Kovač

Štefan Balažic se s čebelarjenjem ukvarja že 60 let, kljub starosti pa je še vedno aktiven tudi na drugih področjih, saj sam opravi večino strojnih del na kmetiji.

dogodka pa so se udeležili številni čebelarji in drugi gostje. Za aktivno delo v čebelarstvu je prejel odličje Antona Janše 2. stopnje in priznanje Petra Dajnka, njegov akacijev med si je na ocenjevanju prislužil zlato, kostanjev pa bronasto odličje. Dokler bo pri močeh, bo čebelarstvo pri hiši še živelo, glede njegove prihodnosti pa Štefan ni ravno optimističen, saj hčerki zanimanja za čebele ne kaže.

Ludvik Kovač

Dom starejših v Rakičanu

Stari recepti
budijo spomine

Živali so priljubljene med stanovalci, vsem pa se je najbolj prikupila muca

Fotografija arhiv doma

Ob dobri hrani, ki ima domač okus in z znanim vonjem obuja veliko spominov, so pomembne tudi pripovedi.

V Domu starejših Rakičan imajo zelo razvejeno ustvarjalno dejavnost, kot jo bolj ali manj poznajo tudi v drugih domovih, imajo pa tudi nekaj povsem svojega, na kar so še posebno ponosni. Ker večina njihovih stanovalcev prihaja s podeželja, so pomislili na to, da bi tudi v domu imeli domače živali. Po domu se tako sprehaja muca, v akvarijih plavajo ribice in v kletkah skakljajo zajčki, ki jih poleti odnesejo na senčno stran dvorišča, kjer domuje tudi kozliček. Muca je prava razvajenka, ki sme odpreti skoraj vsaka vrata v domu, nekateri stanovalci pa gredo tudi vsak dan do kozlička, da mu natrosijo krmo, ali obiščejo zajce, da jih pobožajo po mehki dlaki.

Drugo, s čimer ohranjajo spomin na domače okolje, so tudi delavnice ob sreдах, ki so jih poimenovali Indašnja kùjnja. Nekaj stanovalk je nekoč kuhalo in peklo po gostijah, pa tudi drugače so bile dobre gospodinje, zato jim veliko pomeni, če lahko izkušnje in pripravo jedi po starih receptih predajo in predstavijo še drugim. V prostorih za druženje jedi najprej pripravijo, potem pa jih spečejo v domski kuhinji in družno pojedjo. Navade so bile v različnih delih Pomur-

ja različne in tako pestre so potem tudi jedi, ki jih stanovalke pripravljajo vsaka na svoj način. Ob dobri hrani, ki ima domač okus, z znanim vonjem pa budi spomine, so pomembne tudi pripovedi, zato ob posebnih priložnostih druženju dodajo tudi kozarček domačega.

Dom starejših Rakičan je nekaj posebnega tudi s programom za varovanje zdravja, ki ga že nekaj let pripravljajo z murskosoboškimi zavodom za zdravstveno varstvo. Stanovalci hodijo in se sprehajajo, vendar tako, da določeno razdaljo premagajo v vedno krajšem času. Hoja vsem zelo dobro dene, ob preverjanju koristi tega početja pa so stanovalci zaposlenim povedali še veliko vsega, zaradi česar je treba vztrajati. Hoja jim prija in jih ohranja gibčne, je priložnost za srečevanje z ljudmi in klepet, prijetna utrjenost pa jim prinese tudi miren spanec, ne da bi bilo zanj treba poseči po tabletli.

»Pri vseh dejavnostih pa je pomembno tudi to, da se ljudje družijo in si krajšajo čas, predvsem pa je pomembno, da delajo tisto, kar jim ustreza in jih veseli,« je povedala direktorica Doma starejših Rakičan Vijola Bertalančič.

Majda Horvat

Za 70-letnega Janeza Kovača ni ovir

Šport ga je povsem omrežil

Z življenjskim konjičkom povezan že več kot 55 let

Janez Kovač iz Murske Sobote je dobro znan kot nekdanji sindikalni aktivist in vrhunski tekmovalac v atletiki. Lani je praznoval 70. življenjski jubilej. »Lahko rečem, da sem preživel prijetno življenjsko obdobje. V mladih letih sem bil aktiven športnik. Tako s športom živim že več kot 55 let. Šport je moj življenjski konjiček, s katerim se sedaj posredno ukvarjam kot trener dveh vrhunskih slovenskih atletov, Mateja Fusa, udeleženca svetovnega prvenstva za mlajše mladince, in enega najboljših slovenskih tekačev na srednje proge Aleša Zvera, ki ima v teku na 1500 metrov 18. rezultat na svetu. V poletni sezoni sem vedno z njima na atletskih tekmovanjih, poleg tega pa sem atletski sodnik,« pravi Janez Kovač.

»V zrelejših letih, saj sem v pokoju že več kot deset let, mi niti en dan ni bilo dolgčas. Prosti čas sem vsakokrat izpopolnil z dejavnostmi, primernimi za upokojska leta. Vsak dan sem na atletskem stadionu v Murski Soboti in se ukvarjam z rekreativnim tekom in kolesarjenjem. Po šestletnem vodenju soboškega društva upokojencev sem sedaj njegov podpredsednik. Imam prijatelje, s katerimi se redno sreču-

Janeza Kovača vedno spremlja kolo.

jem. Z njimi vsak teden enkrat skupno kolesarimo. Zato imam v teh zrelih letih zelo pestro življenje. Po srečanju s kolegi se dobro razpoložen vračam domov, kjer me čakajo še domača opravila,« poudarja Janez Kovač.

Milan Jerše

Štefka Bokan kljub preizkušnjam življenje zajema s polno žlico

Dobrota in veselje – pa
imaš zdravje in prijatelje

Podedovala je muzikalnost in veseljaštvo Skledarjevih ter delavnost in razumnost Sabličevih, sama pa daje to, kar nosi v srcu

»Samo 'bolondije' vama po glavi hodijo,« je znala povedati mama, ko sta jo z očetom, znanim goričkim glasbenikom, kaj ušpičila. In zagotovo ima Štefka Bokan to družabnost, smisel za humor, glasbeni talent, predvsem pa dolgoletno željo po igranju trobente prav po očetu, ki je kljub starosti in slepoti dan začel s pesmijo. Mama, ki je prišla iz znane rodbine Sabličevih (Donoša), je bila njegovo popolno nasprotje, resna, razgledana in tako kot njena mama in sestre znana in iskana kot dobra kuharica in ljudska zdravilka. Poznala je zelišča in naravna zdravila za mnoge bolezni. Oba sta dočakala visoko starost in zadnja leta bila priklenjena na posteljo in za oba je Štefka skrbela z vso ljubeznijo, hvaležno-

se sliši še tako puhlo, dasta novo moč. Obkrožajo jo ljudje, ki so radi z njo, ki uživajo v njeni družbi, jo kličejo po telefonu. Tudi danes, ko staršev ni več, ima dovolj dela na majhni kmetiji, pa vseeno hodi pomagat sosedom in opravlja priložnostna sezonska dela v Avstriji.

Poročila se je dva dni po 18. rojstnem dnevu. Lahko bi bilo drugače, kajti mama jo je silila, naj nadaljuje šolanje, saj je osnovno šolo končala s prav dobrim uspehom. Toda ko je bila nekaj tednov zdoma in je videla, da je čas za trganje koruze, doma pa starša že precej v letih, ni hotela več ostati v šoli. Zgodaj se je poročila, rodila v štirih letih tri otroke in s pomočjo mame premagala vse težave. Danes ima Štefka že tri vnuke.

sem srečna. Samo da me kdo pokliče po telefonu, pa sem takoj dobre volje. Rajši dam vse drugim in nimam nič, kot da bi jaz imela, drugi pa ne.«

Kako se lahko dobro razumejo mladi in starejši, se najlepše vidi prav v njihovi dramski skupini, kjer razlika v letih ni pomembna. Pravzaprav je prav Štefka tista, ki družbo »drži gor«. Marsikdo, ki jo prvič sreča na odru ali v družbi, ne more verjeti, da je le preprosta kmečka ženska. Ja, tudi na podeželju so lahko razgledane, inteligentne, družabne in glasbeno nadarjene ženske, le da vse nimajo poguma in priložnosti to pokazati, tako kot Štefka. Res pa je, da je že kot najstnica vse počitnice prežive-la pri sorodnikih v Čakovcu, Varaždinu,

Štefka Bokan od Sv. Jurija pri Rogošovcih je zelo zgodaj spoznala, da sta dobrota in veselje vredna več kot zlato. Zato ima veliko prijateljev in je srečna.

Fotografija Bernarda B. Pečeka

stjo in pozornostjo, kajti njena dvajset let starejša sestra je živela z družino v Čakovcu.

In ravno v letih, ko ji je bilo fizično in psihično najtežje, je imela Štefka tudi največ družabnih obveznosti, saj je igrala v dramski skupini, pela v pevskem zboru kulturnega društva in cerkvenem zboru. Nikomur in nikoli ne zna reči, da nima časa ali da tega ne more. Veliko peče, izdeluje napitke iz žganja in sadja, kvačka, včasih plete. In kako vse to zmore? Ker ji prav ta odprtost in dobrosrčnost, pa naj

Marsikatera njena resnična življenjska prigoda je bila že uprizorjena v skečih Močnikovih, sama pa je prvič stopila na oder pri skoraj petdesetih. »Kelnarila« je v gostilni, kjer je občasno pomagala, pa so jo nagovorili k sodelovanju. »V veliko zadovoljstvo mi je, ko mi rečejo, da me radi gledajo na odru. Jaz samo stopam na oder, pa se že smejijo. Nekaj je na meni ...Vem, da mnogi brusijo jezike. Toda ni mi mar. Zame je pomembno bogastvo tukaj noter, v srcu. Samo da nekomu naredim nekaj dobrega, pa

na Dunaju ali v Gradcu. Toda na srečo je zgodaj ugotovila, da so dobra volja in pamet ter toplo srce vredno več kot bogastvo in marmor v hiši.

Trobenta je njena skrita ljubezen že od nekdaj. Ker so očetovo podarili godbi, si je pred leti kupila svojo. Že nekajkrat je imela dogovorjeno, da bi jo naučili vsaj nekaj osnov, pa je usoda to vedno preprečila. Ji bo tokrat uspelo? Držimo pesti, da bo uresničila tudi to svojo željo.

Bernarda B. Peček

Tudi v pokoju Franc Kuhar ne miruje

»Šah je zame sprostitev in razvedrilo«

Od mladih nog s konjičkom pri deski s 64 črno-belimi polji

67-letni Franc Kuhar iz Puconec, po domače Franček, je pred petimi leti odšel v pokoj. Dotlej je bil profesor zgodovine in geografije na soboški gimnaziji. Mnogi ga poznajo tudi kot zelo zagrizenega šahista, ki je vrsto let nastopal za člansko moštvo Šahovskega društva Radenska Pomgrad, med drugim tudi v mednarodni ligi. »Z igranjem šaha sem začel v bistvu že v osnovni šoli, veselje do igre na 64 črno-belih poljih pa mi je ostalo vse do današnjih dni. Pred leti sem od Aleksandra Čisarja prevzel vodenje šahovske sekcije pri Društvu upokojencev Murska Sobota. Vsa štiri leta, odkar sem predsednik, se lahko pohvalimo z naslovom regijskih prvakov. To nam omogoča, da vsako leto sodelujemo tudi na državnem upoko-

Franc Kuhar pri najljubšem konjičku

jenskem prvenstvu, kjer se v konkurenci 15 regijskih prvakov dokaj dobro odrežemo. Zdaj se redno dobivamo enkrat tedensko ob torkih ob 17. uri v prostorih soboškega šahovskega društva, kjer nam gredo zelo na roko.«

In kaj pomeni zanj igranje šaha? »Šah je zame sprostitev in razvedrilo, rad igram, v moji družini pa z razumevanjem sprejemajo ta moj konjiček, ki mi pomeni tudi posebno veselje. Navsezadnje se moramo zavedati, da šah pomaga tudi pri urjenju uma. Poleg tega redno rešujem križanke in sudoku. Lani sem dokaj dobro igral šah, zato upam, da bom tako lahko nekaj podobnega trdil tudi za letošnje leto. Če bom le zdrav, bo vse šlo!« pravi z neprikritim zadovoljstvom Franc Kuhar.

Milan Jerše

Tudi v Domu Lukavci je starost lahko lepa

Hrepenenje po domu je želja po domačnosti

Stanovalci potrebujejo zdravstveno nego, vendar pomoči mora biti ravno prav, torej ne več in ne manj

Način življenja in bivanja, ki je podoben družinskemu in prilagojen ljudem, ki potrebujejo pomoč, že dolgo izvajamo v posebnem socialnovarstvenem zavodu Dom Lukavci. Ustvarjamo življenjski prostor, kjer vsakega stanovalca obravnavamo kot individuum s svojimi značilnostmi in preferencami in kjer je čutiti človeško

toplino, naklonjenost in razumevanje. Med bistvenimi lastnostmi, ki jih kot direktorica zavoda vidim pri zaposlenih, so človeška toplota, naklonjenost, razumevanje in strokovnost, kajti v ustanovah, kjer tega ni, so tudi psihični in fizični problemi stanovalcev večji in boleči, selitev in s tem povezana nova situacija v novem okolju

pa tako počutje in strahove samo še okrepi. Vsakdo, ki prihaja v zavod, pa četudi je njegova odločitev prostovoljna, si želi nazaj domov, s svojo željo in hrepenenjem po vrnitvi pa izraža željo po domačnosti, toplini in pripadnosti. Kajti vsakdo si želi čutiti, da ga ima kdo rad, in šele takrat, ko to začuti od zaposlenih ali sostanovalcev,

novi dom počasi začne sprejemati kot pravi dom. Naša velika želja in cilj sta, da v našem domu ustvarimo psihološko in socialno kakovostne storitve ter zagotovimo primerne prostore, kar vse bo dalo stanovalcem občutek, da so doma. To pa moramo narediti na način, da ne okrnimo strokovnosti, še posebej pri izvajanju zdravstve-

ne nege zdravstvenih delavcev, ki jo v zavodu opravlja tudi največ zaposlenih. Naši stanovalci, še zlasti starejši ljudje, potrebujejo zdravstveno nego, vendar jim s tem ne smemo odvzeti skrbi in odgovornosti zase. Ponujene pomoči mora biti ravno toliko, kot je potrebujejo, torej ne več in ne manj.

Stanka Vozlič, direktorica

Uporabni in okrasni izdelki nastajajo z veliko truda in vztrajnosti

Tradicionalna razstava je polna ponosa

Zaposleni vedo, da so velikokrat kratek dotik, minuta pozornosti ali sprehod po soncu vrednejši od vsega materialnega bogastva

Dom Lukavci je javni posebni socialnovarstveni zavod, ki skrbi za odrasle osebe s posebnimi potrebami. Od splošnih domov se razlikuje tudi po tem, da je povprečna starost stanovalcev nekoliko nižja kot v domovih za ostarele, čeprav so mnogi stanovalci našega doma zaradi kakovostnih in dosegljivih zdravstvenih storitev, dobre zdravstvene nege in oskrbe že krepko zakorakali v tretje življenjsko obdobje.

Kljub starosti in posledično pešanju psihičnih in fizičnih sposobnosti stanovalce nenehno spodbujamo k aktivnemu življenju, z novimi vsebinami in metodami delovne terapije pa jim naredimo bivanje v domu zanimivejše, prijaznejše in prijetnejše. V domu imamo številne programe. S programom dnevnih aktivnosti jim pomagamo, da ohranjajo samostojnost v skrbi zase, jih spodbujamo k čim večji samostojnosti pri urejanju bivanjskega prostora ter vključevanju

V Domu Lukavci poteka več oblik medgeneracijskih srečanj. Ena od njih so prireditve in nastopi učencev bližnjih osnovnih šol.

Stanovalci vsak po svojih sposobnostih prispevajo k pripravi že tradicionalne razstave izdelkov, nastalih v terapevtskih delavnicah.

Samostojnost stanovalcev pri opravljanju vsakodnevnih opravil je pomemben cilj na naši poti. Vsi strokovni programi so naravnani k čim bolj kakovostnemu življenju stanovalcev v našem zavodu, pri tem pa je najpomembnejše, da se ne izgubijo v samoti. Vsi zaposleni se zavedamo, da so velikokrat kratek dotik, minuta pozornosti ali sprehod po soncu vrednejši od vsega materialnega bogastva. V današnjem svetu pogosto pozabimo prav na najpomembnejše vrednote v življenju: prijateljstvo, sočutje in toplino.

»Kožuhaje je stóro kméčko delo, pri kéren iz karúznih latí z rokámi odtrgámo súho lipíje. Gnésdén v Prlekíji totéga lepega opravila nega več. Lidi jê méje, mašíni pa so zaméjali vrle kméčke roké.«
Ohranjanje starih običajev predvsem starejšim stanovalcem veliko pomeni.

v gospodinjstva dela. Imamo tudi programe za produktivnost, med katerimi si stanovalci sami izberejo aktivnost, ki jo želijo opravljati, terapevt in inštruktor pa potem naloge prilagodi do stopnje, ki jo stanovallec lahko doseže. Tisti, ki želijo ali so bili vajeni dela na polju, tudi lahko pomagajo pri gojenju vrtnin na vrtu in njivi, urejajo lahko zelenice in okrasne gredice ter s tem skrbijo za lepo okolico doma. Veliko ustvarjalnega dela stanovalci opravijo tudi v terapevtskih delavnicah. Z veliko truda in vztrajnosti ustvarjajo različne uporabne in okrasne izdelke, enkrat letno, ponavadi v decembru, pa jih z velikim ponosom predstavijo na tradicionalni prodajni razstavi. Zanimanje za njihove izdelke je stanovalcem največje priznanje in pohvala za vložen trud, zato že sedaj vse, ki to bere-te, tudi vabimo na letošnjo razstavo.

V Domu Lukavci imamo tudi zelo pestro ponudbo prostočasnih aktivnosti, tako po obliki kot vsebini. Pripravljamo različne prireditve, izlete, piknike, praznovanja osebnih in koledarskih praznikov, prirejamo tudi plese, muzikoterapijo, družabne igre in sprehode. Stanovalci si prosti čas lahko popestrijo s skrbjo za domače ljubljence, psa Pikija in številne muce, pri tem se jim včasih pridruži tudi prostovoljka s svojo labradorko.

V zadnjem času se je v našem domu povečalo število stanovalcev z demenco, za katere je značilen upad kognitivnih funkcij, torej spomina, govora, branja, pisanja. Tega se ne da preprečiti, lahko pa vplivamo na proces. Zaradi posebnih potreb smo za stanovalce z demenco odprli ločeno bivalno enoto, z različnimi strokovnimi pristopi pa se trudimo upočasniti proces upada omenjenih funkcij.

V ta namen delujeta v domu in bivalni enoti dve terapevtski skupini, kjer s kognitivnimi vajami želimo izboljševati ali ohranjati kognitivne funkcije. Programi terapevtskih skupin temeljijo na še ohranjenih sposobnostih, s spomini iz mladosti, glasbo, kulturnimi običaji, predmeti in fotografijami iz preteklosti pa spodbujamo ohranjanje kratkoročnega spomina. Z uporabo že naučenih sposobnosti krepimo stanovalcem samozavest, ki jim je pogosto primanjkuje, ko se morajo prilagajati nečemu novemu. Spodbujamo jih tudi k socialnemu ali medsebojnemu komuniciranju, saj je to zelo pomembno za kakovost življenja.

Naše izkušnje so tudi pokazale, da je za stanovalce zelo blagodejno, če se srečujejo z mladimi, priložnosti za medgeneracijsko srečanje pa so različne prireditve, folklorni, pevski in glasbeni

nastopi, pa tudi predstavitve starih običajev. Pri tem se pogosto povežemo z okoljskimi osnovnimi in srednjimi šolami, pomembno vlogo pri druženju s starostniki pa imajo tudi naši prostovoljci in delavci, ki so k nam prišli ob pomoči programa javnih del.

V Domu Lukavci deluje tudi osem skupin za samopomoč, prva celo od leta 1993, in številni stanovalci se prostovoljno udeležujejo tedenskih srečanj. Skupine vsebino srečanj oblikujejo po želji članov, najpogostejše pa so teme, povezane s starimi običaji, dogodki iz mladosti in verskimi prazniki. V skupinah za samopomoč stanovalci praznujejo tudi rojstne dneve, se odpravijo na krajše izlete, ob koncu leta pa priredijo tudi praznovanje. Vsako srečanje končajo s petjem, večinoma narodnih pesmi.

Tanja Pirher, vodja delovne terapije

Dom starejših občanov Gornja Radgona

Pisma zahvale so tudi osebne izpovedi

Žalostno je, ko stanovalci nimajo obiskov in ne stikov s svojci, in veselo, ko v dom prihaja veliko ljudi na medgeneracijske delavnice

Po dveh letih in pol od otvoritve Doma starejših občanov Gornja Radgona direktor mag. Marjan Žula večkrat vzame v roke knjigo pohval in pritožb ter bere, kaj so zapisali vanjo. Stanovalci in njihovi svojci pa tudi drugi obiskovalci so popisali že veliko strani, saj so mnogi zapisi tudi osebne izpovedi, ki so jih po velikih stiskah in v trenutkih olajšanja ter sreče izlili na papir. »Osebnostno se me zelo dotaknejo. Po eni strani mi je prijetno, ko berem, da so ljudje zadovoljni, po drugi strani pa sem žalosten, da je še vedno toliko ljudi v stiskah. Še posebej pa sem žalosten, ko vidim, da nekateri stanovalci nimajo obiskov in nimajo stikov s svojci. Ob tem vidim, da smo v naši družbi, ki se ponaša s socialnostjo in humanostjo, ljudje še vedno takšni in drugačni, čeprav bi lahko bili medsebojni odnosi veliko boljši,« je med drugim razmišljal Marjan Žula.

In še: »Stanovalce poznam, vendar z vsemi zaradi drugih obveznosti ne morem imeti stikov. Je pa tudi res, da se naši stanovalci kar precej hitro menjavajo. V pomurskem prostoru je kar veliko domov za starejše, potrebe pa niso tako velike, zato je v našem domu četrtina stanovalcev iz gornjeradgonske upravne enote, preostali pa so od drugje, največ iz ljubljanske regije. Kljub vsem novim cestnim povezavam je Gornja Radgona še vedno precej daleč od Ljubljane in tu vidim kar nekaj problemov. Ob današnjem pomanjkanju časa so svojci raje, če imajo svoje bližnje bližje. Ko dobijo prostor v kakem bližnjem domu, se nam

Fotografija iz arhiva Doma starejših občanov Gornja Radgona

Dom starejših občanov Gornja Radgona postaja medgeneracijski center. Vanj prihaja veliko ljudi, ne le na prireditve in razstave, ampak tudi na različne medgeneracijske in ustvarjalne delavnice ter na pravilnične urice, imajo pa tudi ure molitve in vsak mesec sveto mašo. Nekaj stanovalcev pomaga tudi pri urejanju okolja in vrta, z velikim veseljem pa prihajajo tudi na ustvarjalne delavnice. V veliko zadovoljstvo jim je, ko vidijo, da kljub starosti še veliko zmorejo, tudi tisto, za kar si nikoli niso mislili, da bodo zmogli.

lepo zahvalijo za skrb, podporo in dobro delo. Pravijo, da jih moramo razumeti, saj želijo svojo mamo ali očeta večkrat obiskovati. Vsi, ki so odšli od nas, so odšli brez kakršne koli zamere, saj imamo tudi veliko njihovih pohval in zahvalnih pisem, po katerih se res iskreno vidi, da so bili pri nas zadovoljni. Nekaj pa je tudi takšnih, ki pravijo, da čeravno bi svojca lahko prese-

lili bližje svojemu domu, tega ne bodo storili, ker se pri nas dobro počuti in zato noče oditi.«

S čim lahko dom za starejše zaslovi kot dober dom?

»Odločilno je dobro delo zaposlenih, torej odlično opravljene storitve, kar tudi največ šteje. Seveda pa so tudi druge stvari, prijaznost do stanoval-

cev, svojcev in obiskovalcev, ki našim stanovalcem, ki so v starosti velikokrat osamljeni, delajo družbo, kar jim veliko pomeni. Pomembno je tudi, da zaposleni znajo najti uravnoteženo sodelovanje ter da skrbimo za medsebojno razumevanje.

Pri nas imajo svojci vrata doma vedno odprta in so kadar koli dobrodošli. Svoje najbližje lahko hranijo, jih pomagajo negovati, lahko jih peljejo na sprehod, saj je dom v lepem okolju, ko pa je slabo vreme, si svoj kotiček lahko poiščejo kjerkoli v domu, saj jih imamo veliko, na voljo pa sta jim tudi knjižnica in kapelica. Našim stanovalcem svobode gibanja ne omejujemo, razen seveda na varovanem oddelku, kjer moramo zaradi bolezni poskrbeti za njihovo varnost.«

Po dveh letih in pol od otvoritve doma je delo v njem že utečeno in več pozornosti lahko namenite tudi zaposlenim in temu, da delo ne bi postala rutina. Kako skrbite za to?

»Osnovno in vsakdanje je posvetovanje med zaposlenimi ob predaji dela, drugo je delo v strokovnih timih in tretje različna izobraževanja. Kot direktor podpiram vse oblike izobraževanja za vse naše zaposlene, saj menim, da ravno znanje zaposlenih lahko daje posameznemu domu veliko prednost. Pripravljamo tudi predavanja za zaposlene, na katere vabimo različne strokovnjake, v ta krog pa sodijo tudi strokovne ekskurzije, saj je prav, da spoznavamo druge domove, se pogovorimo s kolegi in vidimo, kako delajo dru-

»Sporočili so mi, da je sprejeta v dom, in posijalo je sonce.«

»Po dvomesečni agoniji in iskanju rešitev za mojo mater mi je dne 22. septembra posijalo sonce. Sporočili so mi, da je sprejeta v dom. Podali smo se v Gornjo Radgono. Priznam, da je bil to moj prvi obisk kraja, vendar ne zadnji. Danes sem tretjič tu in stiki z osebjem in zdravnikom so enkratni. Upam, da bo naše sodelovanje tudi v prihodnje tako plodno, in se vsem zahvaljujem.«

gi, pri tem pa dobimo še kakšno idejo.

Kolikor lahko opazim, izgorelosti med zaposlenimi še ni zaznati, saj za stanovalce še vedno skrbijo zelo požrtvovalno. Veliko jih stanovalcem ustreže tudi, če imajo kakšno posebno željo, če si morda zaželejo domač korenček ali jim kaj drugega prinesejo od doma. Nekateri zato, da se posebej posvetijo kateremu od stanovalcev, tudi prej pridejo v službo. Mislim, da so ravno ti zaposleni pravi ljudje na pravem mestu, saj jim je tudi v veselje, če lahko naredijo kaj dobrega. Veseli me tudi, da stanovalci povabijo na slavlje, ko praznujejo rojstne dneve, tiste zaposlene, ki skrbijo zanje. Res, med njimi se ustvarjajo prijateljske, celo družinske vezi.

Majda Horvat

Sanolabor

Ko gre za zdravje ...

Ste vedeli, da Sanolabor ni le sinonim za medicinske in ortopedске pripomočke? Spoznajte bogato ponudbo v naših prodajalnah in ugotovili boste, da raznovrstne izdelke za zdravo življenje lahko uporabljate tako zdravi kot tudi malo manj zdravi v vsakem trenutku vašega življenja. Kakovost, strokovno svetovanje in tradicija so priporočilo za obisk naših prodajaln.

V podjetju Sanolabor se trudimo in prilagajamo potrebam kupcev s kakovostno in sprejemljivo ponudbo, podprto s strokovnim znanjem in izkušnjami zaposlenih.

Pogodbeni partner Zavoda za zdravstveno zavarovanje

V vseh poslovalnicah po Sloveniji izdajamo medicinske in ortopedске pripomočke, ki vam jih predpiše zdravnik na naročilnico ZZZS.

Ortoze

Različne poškodbe in obolenja sklepov so stanja, ki pogosto narekujejo uporabo ortoz. V naših prodajalnah vam ponujamo strokovno pomoč pri izbiri zelo kakovostnih ortoz priznanih proizvajalcev.

Oskrba rane

Življenje je nepredvidljivo – prinaša nam veliko lepega in prijaznega, žal pa mnogokrat tudi boleče in neprijetne izkušnje. Med slednje spada tudi razne vrste ran, s katerimi se vsi neizogibno srečamo vsaj nekajkrat v življenju, bodisi zaradi nesreč in poškodb bodisi zaradi raznih obolenj in operativnih posegov. V naših prodajalnah se lahko oskrbite z vsemi materiali za oskrbo akutnih ran, pa tudi z vsemi sodobnimi pripomočki za nego kronične rane.

Ortopedski pripomočki

Pri nas dobite tudi vse vrste ortopedskih pripomočkov. Pripomočke za prevoz oseb, za stojo in hojo, za osebno higieno in večjo samostojnost bolnikov, za preprečevanje preležalin, za večjo varnost in tudi pripomočke za otroke s posebnimi potrebami.

Zdravila brez recepta in dodatki k prehrani

Hiter življenjski tempo, z njim povezani vsakodnevni stres, slabe prehranske navade in razvade vodijo v pomanjkanje nujno potrebnih vitaminov in mineralov. Tako se danes kažejo potrebe po jemanju dodatkov k prehrani, da telesu nadomestimo manjkajoče snovi in tako skrbimo za ohranjanje in izboljšanje njihovega zdravja. V naših prodajalnah vam ponujamo pestro izbiro vitaminov, mineralov, dietetskih proizvodov in prehranskih dopolnil. Izdelki so namenjeni lažšanju nekaterih bolezenskih težav ter krepitvi imunskega sistema, srca in ožilja, zgornjih dihal, ustne votline, prebavil, kosti, vezivnega tkiva, kože, las in nohtov. V naših

prodajalnah ponujamo tovrstne izdelke priznanih proizvajalcev in zastopnikov, kot so: Fidimed, Medex, Now, Lek, Krka, Natural Wealth, Nutrilab. Vse, ki raje posegajo po bioizdelkih, pa bo prepričala pestra ponudba biokozmetike in bioprehrane proizvajalcev dr. Hauschka, Logona, Sante, Alva-Medex, dr. Vogel, Naturata, Tartex, GranoVita in drugih.

Kompresijske nogavice za krčne žile

Za lažšanje težav, ki spremljajo krčne žile, mnogim ljudem zadoščajno nošenje kompresijskih nogavic, redni sprehodi, čim manj mirovanja stoje in čim več sedenja z dvignjenimi noga-

mi. S kakšno kompresijsko nogavico bomo oskrbeli bolnika, je predvsem odvisno od stopnje obolenosti, ki jo na podlagi pregleda določi zdravnik specialist. On določi stopnjo potrebne kompresije, izbira pravilne velikosti pa je stvar strokovno opravljenih meritev, ki jih izvajamo v naših prodajalnah. Na osnovi mnenja zdravnika specialista in opravljenih meritev bolnika oskrbimo z dokolenkami, samostoječimi nogavicami ali hlačnimi nogavicami.

Ortopedska obutev in uniforme

Ste kdaj pomislili, da je vzrok vaše bolečine v sklepih nog in/ali hrbtenici

ci lahko neprimerna obutev? V naših prodajalnah lahko izbirate med anatomske oblikovane obutvijo številnih priznanih domačih in tujih proizvajalcev. Poleg ortopedске obutve in vložkov imamo v ponudbi tudi kolekcijo oblačil za zdravstveno in zobozdravstveno osebje, oblačila za laboratorijsko osebje, za osebje v vzgojnih ustanovah, za tehnično osebje in oblačila za kuharsko osebje. V mesecu septembru in oktobru so delovne uniforme, obutev in pripomočki za dijake in študente deset odstotkov cenejši.

V naših prodajalnah lahko kupite tudi merilnike tlaka, merilnike sladkorja, holesterola, trigliceridov ter masažne pripomočke in tudi izdelke za osebno nego.

Novost: DVD Nega bolnika in ostarelega na domu

Vsem, ki doma negujete bolne in ostarele ali uporabljate razne medicinske pripomočke, ki ste jih kupili pri nas, vam bodo napotki in prikazi na DVD-ju pomagali premostiti začetniško negotovost in marsikatero zadrego. Cena DVD-ja je 19 evrov.

Sanolabor 60 let

MURSKA SOBOTA, Ul. Staneta Rozmana 7, 9000 Murska Sobota
e-pošta: mp.murska_sobota@sanolabor.si,
tel.: 02 536 10 30, faks: 02 536 10 31
Odpiralni čas: pon.–pet.: 8.00–19.00, sobota: 8.00–13.00

Zapolniti prosti čas in koristno izrabiti znanje

Starejši – izkušeni, sposobni in spretni

Poleg računalnika in jezikovnih tečajev še veliko drugih možnosti

Ena glavnih nalog Evropske unije in hkrati tudi temeljni kamen nove gospodarske strategije Evropa 2020 je na znanju temelječe gospodarstvo. Pomembna ključa za uresničitev tega cilja sta izobraževanje in vseživljenjsko učenje, in sicer tako mladih kot starih, prebivalcev mest in podeželja, ljudi z osnovnošolsko ali visokošolsko izobrazbo. Ljudem omogoča, da se lažje vključijo v družbo in so bolj informi-

rani, spodbuja njihovo ustvarjalnost in radovednost. Starejši lahko z različnimi dejavnostmi, kot so tečaji in usposabljanja, ki jih organizirajo centri za vseživljenjsko učenje, usvojijo uporabna znanja, ki jim omogočajo zapolniti prosti čas, spoznati nove ljudi, potešiti radovednost ... Največ tečajev je namenjenih učenju dela z računalnikom, ki postaja vse bolj nepogrešljiv pripomoček. Zelo priljubljeni so tudi tečaji

tujih jezikov. Na praviloma brezplačnih tečajih se lahko malodane v vseh centrih učijo ali obnovijo svoje znanje angleščine, nemščine, italijanščine in francoščine, v nekaj centrih pa se lahko tujci naučijo slovenskega jezika. Vključijo se lahko tudi v bolj sproščene oblike aktivnosti, kot so začetni tečaji digitalne fotografije, delavnice peke kruha brez kvasa itd.

Milan Jerše

Starejši se lahko vključijo tudi v bolj sproščene oblike aktivnosti, kot so začetni tečaji digitalne fotografije, delavnice peke ...

Besede mode

Kaj nas dela mlade?

Če se dobro počutimo, smo lepi, ne glede na starost

Velik napredek znanosti in tehnologije je prispeval k temu, da lahko danes videz zares izboljšamo, a največja skrivnost še vedno tiči v našem počutju. Harmonično ravnesje v telesu, ki se kaže navznoter in navzven, nima tako enostavne magične formule. Velikokrat mine mnogo let, da ugotovimo, kaj nam ustreza. Gre za radovednost, ki nas popelje na pot novega učenja, rezultati pa so vidni včasih prej, včasih pozneje. Ne glede na našo starost vedno obstaja nekaj, kar nas lahko naredi take, da se boljše počutimo. Nekaj namigov nam lahko pomaga, da začnemo o sebi in svoji podobi razmišljati malo drugače.

Življenjski stil postaja pomembnejši od starosti

Med trendom in življenjskim stilom je čas bistvena komponenta. Trend lahko preraste v življenjski stil, a najtežje je napovedati, kako dolgo bo trajal neki trend in ali bo postal življenjski stil. Vrtnarjenje je postalo življenjski stil in njegova pomembnost lahko traja tudi več kot dvajset let. Tak življenjski stil je prinesel veliko udobnih oblačil, ki so na meji športnih in jih lahko poljubno kombiniramo tudi ob drugačnih dogodkih, kot je povabilo na prijeten klepet ob kavi. Danes tako ni

nenavadno, če isti življenjski stil združuje sosede različnih starosti.

Trendi dobrega počutja so nam pisani na kožo

Je pomembno, kako smo oblečemo čez dan, tudi če ne prestopimo domačega praga? Trend dobrega počutja vključuje kakovostne naravne materiale in veliko detajlov, ki se ne pojavljajo samo v oblačilih, temveč tudi skodelicah, rožah, prtičkih in okvirju na stari sliki. Vse, kar nas obdaja, naj razvaja vse naše čute. Pojavlja se veliko novih blagovnih znamk, ki gradijo na dodanih vrednostih, ki spadajo ravno v trend dobrega počutja. Spalne srajce in pižame ter ogrinjala niso samo iz bombaža ali viskoze, pojavlja se mešanica svile in kašmirja. Že sliši se božansko. In prav je, da telesu privoščimo kdaj tudi nekaj, za kar si nikoli ne bi mislili, da bi toliko plačali.

Moda nam ponuja sanje, ob pomoči katerih si izberemo svoj stil

Starost prinaša modrost, ki je vredna več, kot si mislimo. Zaradi poznavanja svojega stila nas moda stane manj. Največji modni poznavalci trdijo, da sta dve modni oblačili na telesu

kar dovolj, štiri pa že stvar neokusa. Med ponujenim ne pozabimo na svoje najljubše barve, a ne pozabimo na tople barve, ki nas vedno povzdignejo. Tudi obarvani lasje dajejo zmeraj nov sijaj, a pomislimo lahko tudi na izbor svetlejšega odtenka, ki nas zmeraj pomladi. Tudi pri ličenju so svetlejši odtenki na vekah tisti, ki poudarjajo naravni videz. Vsako dramatično ličenje v temnejših odtenkih lahko gube bolj poudarja. Kar zadeva nakit, pa že stare knjige učijo, da zlati nakit deluje bolj sveže kot srebrni.

»Če se dobro počutimo, smo lepi,« je povedala slavna oblikovalka Donna Karan. Ali smo potem videti mlajši? Morda, morda pa nam to takrat sploh ni več pomembno.

Tatjana Kalamar Morales

Plavanje tudi v starosti

Plavanje je odlična vadba za celo telo, ki se je lahko brez skrbi lotijo tudi ljudje z artritisom in mišično-skeletnimi obolenji ali težavami s težo. Vzgon pomaga razbremeniti sklepe in kosti. Ko ste do pasu v vodi, mora telo nositi le polovico svoje teže. Če ste v vodi do prsi, četrtno, če pa ste v vodi do vratu, mora nositi le deset odstotkov svoje teže. S študijo Univerze Indiana so ugotovili, da so dolgoletni plavalci,

starejši od 40 let, ki so plavali več kot štirikrat na teden, pokazali manj znakov staranja, kot je običajno za njihovo generacijo. Plavanje je odlična izbira za vse, še posebej pa za tiste, ki se neradi lotite drugih oblik vadbe. Sicer pa se plavanja lahko lotite tako stari kot mladi. Vseeno pri plavanju skrbite za varnost sebe in drugih in pred obiskom bazena preverite, kakšna je kakovost vode v njem.

Plavanje je odlična izbira za vse, še posebej pa za tiste, ki se neradi lotite drugih oblik vadbe.

Duševno zdravje

Dobro duševno zdravje omogoča, da se kot posamezniki učimo in zaznavamo življenje kot nekaj prijetnega. Zato nikakor ne prezrite pomena duševnega zdravja in blaginje v starosti. Večina starejših ima pozitivno podobo o staranju. Pojavljajo pa se tudi starostne spremembe, na katere moramo biti posebej pozorni. V prvi vrsti gre

za depresijo in pozabljivost, vse bolj pa se pojavlja tudi demenca, duševna bolezen starostnikov, ki povzroča največ strahu, saj še ni najbolj raziskana. Dokazano je, da sodelovanje starejših v različnih koristnih dejavnostih deluje pozitivno. Dejstvo je, da je socialna izolacija največji dejavnik tveganja za slabo duševno zdravje.

Dejstvo je, da je socialna izolacija največji dejavnik tveganja za slabo duševno zdravje.

Zdravo aktivno staranje

S staranjem se ljudje vse manj gibljejo, razlike med spoloma so v tem pogledu majhne. Najmanj aktivni so starejši ljudje višje starosti, bolni ljudje, ki jemljejo zdravila, in tisti z nižjo ravni izobrazbe in nižjih dohodkom.

Telesna aktivnost je nujna. Gre za vzdržljivost, moč, ravnesje in mobilnost za samostojno življenje, zato imajo telesno aktivni ljudje višjo ra-

ven življenja. Dokazano je, da telesna aktivnost zmanjšuje krvni tlak in verjetnost srčno-žilnih bolezni, kapi in depresije. Prav zaradi tega je izjemno pomembno, da na starost ostanemo telesno aktivni z redno telovadbo. Slednja namreč omogoča boljše delovanje v vsakdanjem življenju. Poleg telovadbe je še vrsta drugih aktivnosti, ki ugodno vplivajo na posameznika.

Življenje po upokojitvi

Za marsikoga je prehod iz aktivne dobe v pokoj travmatična izkušnja. Ljudje, ki so bili pred kratkim upokojeni, se pogosto počutijo izgubljeni in nekoristne, ne znajdejo se zunaj prenatrpanih delovnih urnikov, ki so jih spremljali vso aktivno dobo. Praviloma pa se morajo navaditi še na polovico

manjše dohodka. Povsem drugače so se znašli drugi. Ti se upokojitve neizmerno veselijo, kajti zastavili so si nove cilje za nadaljnje življenje. Po upokojitvi so našli priložnost, da prisluhnejo sebi. Sklenili so razbremeniti in očistiti svoje telo in duha ter se napolniti z novimi mislimi, spoznanji in znanji.

Hiša, kjer se srečujejo stari in mladi

Kdo ne pozna projekta »Hiša – Sadeži družbe« (<http://hisa.sadezidruzbe.org/>), ki je pravzaprav nadgradnja že uveljavljenega projekta »Sadeži družbe«. Tega od leta 2006 uspešno soustvarjata Slovenska filantropija in Zveza društev upokojencev Slovenije, izvajajo pa ga šole, društva upokojencev in druge organizacije. Prenovljen in privlačen prostor v Murski Soboti

je namenjen tako aktivnemu prostovoljskemu medgeneracijskemu srečevanju, skupnemu ustvarjanju, vzajemnemu sodelovanju ter izmenjavi znanj in izkušenj med starejšimi in mladimi kot tudi druženju med starejšo in mlajšo generacijo prostovoljcev. Ustvarjalci programa v hiši pravijo, da je to le začetek uspešne zgodbe medgeneracijskega sodelovanja.

Starejši in splet? Seveda!

Za starejše občane se najde marsikaj zanimivega tudi na spletu. Eno bolj zanimivih spletišč je nedvomno portal za starejše www.seniorji.info, kjer lahko najdejo številne nasvete – od zdravstvenih in gospodinskih pa do takšnih, ki jim pomagajo varčevati z energijo in izračunati pokojnino.

Na forumu lahko najdejo namige in morda nove prijatelje za druženje ter dejavnosti, ki potekajo po vsej Sloveniji, pa tudi možnosti za rekreacijo, izlete itd.

Za upokojence je svoje spletno mesto odprla tudi državna uprava – novice iz zdravstva, zakonodaje, o prostem času in kulturnih dogodkih najdejo na <http://zlataleta.com>.

Koža v starosti

Če ste dovolj zreli, da sprejmete staranje in spremembe, ki se z leti kažejo na telesu, vas staranje ne sme obremenjevati in ne zagreniti. Lepota pač ni stvar let. Lepota prihaja od znotraj – kdor je zadovoljen s sabo in svojimi življenjskimi uspehi, je prav gotovo videti lep. Zavedati se je treba, da vam nobena krema ne bo vrnila mladosti. Le zakaj bi jo morala? Čas je, da se mirno in »negovano« starate. Koža postane tanjša in upadla, njena vlažnost se občutno zmanjša. Obstaja pa možnost, da gube omilite. Nega zrele kože zahteva izdelke, ki z vitaminom A poskrbijo, da je zgornja plast kože bolj gladka, spodnja pa bolj čvrsta. Sicer pa s kožo ravnejte nežno, kreme nanašajte z blazinicami prstov. Tako ravnanje je priporočljivo tudi za roke.

Literarni krožek v Domu starejših občanov Radenci

Srečanja ob knjigah bogatijo

Izdali drugo številko literarne priloge Ure naših dni, kjer svoja dela objavljajo tudi šolarji in dijaki

V Dosorju – Domu starejših občanov Radencih deluje literarni krožek, ki ga vodi Bea Baboš Logar, vključuje pa tako stanovalce doma kot tudi druge ljubitelje knjig iz Občine Radenci in od drugod. Danes, 23. septembra, ob 19. uri bodo pripravili v knjižnici Dosorja literarni večer s predstavitvijo druge številke literarne priloge Ure naših dni. To je medgeneracijsko glasilo, saj v njem ob članih krožka objavljajo svoja dela še šolarji iz radenske osnovne šole in dijaki srednje gostinske šole, ki so pisali o sožitju in sobivanju med generacijami.

Bea Baboš Logar je povedala, da se v literarnem krožku Dosorja članice na srečanjih dobivajo vsak torek ob četrti uri popoldne. Tam se pogovarjajo o literaturi in berejo besedila, ki so jih napisale, ali se le družijo: »Na naše literarne ure večkrat povabimo tudi kakega gosta, da v prijetnem pogovoru izvemo marsikaj zanimivega. Nazadnje je bila gostja misijonarka Marija Sreš, ki nam je predstavila svoje knjige in jih knjižnici Dosorja tudi podarila. Govorila je o svojem življenju in delu v Indiji, kjer je misijonarka že štirideset let. Predvsem nas je zanimalo življenje starostnikov v Indiji, kakšen je tam odnos do njih.«

Med članicami krožka je Brigita Živec, ki je pisala pesmi že, preden se je upokojila. So pa tudi take, ki so začele pisati prozna dela šele po upokojitvi, saj prej niso imele dovolj časa: »Taka je tudi Jožica Rajšter, ki piše odlične črtice, ki spominjajo na dela Prežihovega Voranca. Tudi Gizela Sraka iz Murke Sobotne piše zanimive črtice iz svojega življenja in tudi druge imajo talent za pisanje.«

Letos so članice krožka s svojimi literarnimi stvaritvami nastopale tudi na

Članice literarnega krožka na srečanju z misijonarko Marijo Sreš

prireditvi ob materinskem dnevu v radenski cerkvi, ki jo je organiziral KUD Bublja iz Radenec. V domu upokojencev deluje tudi pevski zbor, ki prav tako skupaj z njimi pogosto nastopa na prireditvah in se dobro dopolnjujejo. Ker so v domu tudi taki, ki bi radi brali, pa

ne morejo, ker so slabovidni, jim knjige vsak torek ob 15. uri, torej uro pred srečanjem članic literarnega krožka, bere prostovoljka Darinka.

Večkrat pripravijo v domu tudi literarne večere, na katere vabijo vse ljubitelje knjig iz doma in tiste, ki niso v

domu. Tako so gostili Manco Košir, ki je govorila o radostnem staranju, med gosti pa sta bila tudi dobitnik nagrade kresnik Štefan Kardoš in pisatelj Tone Partljič, oktobra pa bodo gostili aforista Rudija Ringbauerja.

Jože Gabor

Fotografija Filip Naško

Dan slovenskih lekarn je praznik vseh

26. september – dan slovenskih lekarn

Lekarnarja, ki sta utrla pot poklicu današnjega farmacevta, sta bila Damijan in Kozma. Godujeta 26. septembra, zato smo farmacevti ta dan izbrali za svoj praznik. Dan, ko želimo svoj poklic javnosti predstaviti tudi kot ponujeno pomoč ob vašem klicu. Kajti vsak, ki vstopi v lekarno, bodisi po zdravilo bodisi po nasvet, ob svoji težavi in stiski kliče po pomoči. Verjameмо in smo trdno prepričani, da smo farmacevti kot strokovnjaki za zdravila tisti, ki znamo pomagati in ponuditi nasvet, želimo in upamo pa, da smo kot taki tudi prepoznavni. Že šesto leto zapored zato Sekcija farmacevtov javnih lekarn ta dan posveča ozaveščanju ljudi o ponujenih možnostih, ki vam jih dajejo lekarne s svojimi zaposlenimi. Hkrati pa s pripravljenimi temami posredujemo mnogo koristnih informacij o pravilni in varni uporabi zdravil, saj je zagotavljanje odgovornega zdravljenja z zdravili eno od temeljnih poslanstev opravljanja farmacevtskega poklica. Zato dan slovenskih lekarn ni le praznik farmacevtov slovenskih javnih lekarnah, pač pa je tudi praznik uporabnikov – torej vseh ljudi!

Letos je dan posvečen starejšim

Tema letošnjega dneva slovenskih lekarn je **Zdravila in starostniki**. Na neki način je tema pravzaprav nadaljevanje tem iz preteklih let: pričeli smo pri otrocih, lani smo nadaljevali z mladostniki, letos pa smo temo posvetili starejšim. K odločitvi je nedvomno prispevalo tudi dejstvo, da se povečujeta število in delež prebivalcev, starejših od 65 let – tudi v Sloveniji. Danes je ta delež že več kot 15-odstoten oziroma zajema več kot 300.000 oseb. In čeprav staranje ni bolezen, ampak normalen proces, nosi s seboj veliko kroničnih bolezni in povečano potrebo po zdravstvenih storitvah ter zdravljenju z zdravili in seveda tudi potrebo po pomoči. Zato je tudi razumljivo in pričakovano, da so starejši pogosti obiskovalci lekarn. Prihajajo bodisi po nasvet bodisi po zdravilo, prehransko dopolnilo ali medicinskotehnični pripomoček. Tako se lekarniški farmacevti vsak dan srečujemo z osebami, starejšimi od 65 let, in skušamo pomagati z nasvetom ali pripravo oz. zdravilom.

Vsekakor je zdravljenje z zdravili pomemben dejavnik za kakovost življenja in vpliva na podaljševanje življenja. Vendar pa ne smemo zanemariti, da ob sočasnem jemanju več

zdravil hkrati, kar je v starosti pogosto – ob nepravilnem jemanju in slabšem sodelovanju bolnika – lahko nastajajo tudi neželeni učinki in težave. Zato smo farmacevti tisti, ki lahko pomembno vplivamo ne samo na izide zdravljenja in na podaljševanje življenja, ampak tudi in predvsem na izboljšanje kakovosti življenja. Prav tako lahko s svojim znanjem in nasveti pri izbiri zdravil, prehranskih dopolnil in drugih izdelkov za nego in varovanje zdravja pomagamo svojcem ter zdravstvenemu in negovalnemu osebju. In seveda so vsi ti razlogi pomembno vplivali k izbiri teme letošnjega dneva slovenskih lekarn.

V ta namen smo pripravili knjižico

Ker se zavedamo, da je informacij, ki bi jih želeli posredovati, veliko, smo jih strnili in oblikovali v knjižico, kjer je tema Zdravila in starostniki predstavljena obširneje. Knjižica bo ob dnevu slovenskih lekarn brezplačno na voljo v vseh slovenskih lekarnah; ne samo kot vir informacij, pač pa tudi kot majhen poklon našim starejšim. Kajti zavedamo se, da so prav starejši tisti, ki so tudi nam tlakovali stezice, po katerih stopamo skozi življenje.

Kaj knjižica ponuja

Knjižica, ki smo jo pripravili v okviru Slovenskega farmacevtskega društva, je razdeljena na šest poglavij: Kdo so starostniki, Kaj mora starostnik vedeti o zdravilih, Zdravljenje z zdravili – prednost ali tveganje, Nasveti za pravilnejšo uporabo zdravil pri starostnikih, Navade slovenskih starostnikov pri uporabi zdravil, Prevrednotimo starost. Tako knjižica omenja zdravila, prehranska dopolnila, medsebojno delovanje zdravil in ponuja rešitve, ki lahko pripomorejo k izboljšanju kakovosti življenja ter k varni in pravilni uporabi zdravil.

Vendar pa v knjižici beseda ne teče zgolj o zdravljenju in zdravilih, pač pa smo dali poudarek tudi temu, na kar, žal, velikokrat pozabljamo – da starejši ne trpijo le zaradi bolezni. Velikokrat občutijo hujšo bolečino ob tem, ko se čutijo zavržene, osamljene in nepotrebne. Zato ob vsej strokovnosti ne smemo pozabljati in spregledati tistih tegob, ki so v današnjem svetu pomanjkanja časa, potrošniške miselnosti in ekonomske preračunljivosti čedalje pogostejše. Kajti z

razvijanjem tankočutnosti in človečnostjo lahko premagamo tudi te težave. A vzgoja mora zajeti vsakega posameznika, začevši seveda v zgodnjem otroštvu. In tudi to želimo poudariti v knjižici. Zato je knjižica namenjena slehernemu posamezniku in celotni družbi.

To prepletenost smo skušali nakazati v knjižici. Vsak, ki je sodeloval pri nastajanju knjižice, je dodal svoj drobec k celoti in končni obliki. In kot pravijo: majhne stvari ustvarjajo popolnost, popolnost pa ni majhna stvar! In če bo knjižica prispevala vsaj delček k varnejši in pravilnejši uporabi zdravil, če bo z nasveti v pomoč tako starejšim kot njihovim svojcem in skrbnikom ter bo hkrati dosegla, da se medgeneracijska povezanost okrepi, bo na poti popolnosti!

Obeta se veliko koristnih informacij, ki so predstavljene v knjižici Zdravila in starostniki, hkrati pa bodo ob dnevu slovenskih lekarn potekale mnoge aktivnosti v vseh slovenskih lekarnah

Ker je letos 26. september nedelja, se bodo aktivnosti prenesle na petek in soboto. Tako bosta 24. in 25. september tista dneva, ko bodo knjižice v lekarni čakale na vsakega izmed vas. Kajti, če želimo res doseči aktivno in zadovoljno starost, je treba uravnotežiti več področij, ne samo telesno in duševno zdravje, pač pa tudi ugodne socialne, ekonomske in družbene razmere. In tako je gotovo, da ima na staranje in počutje starejših vpliv celotna družba – torej sleherni izmed nas!

Tudi zato je pomembno, da na stezice, po katerih bomo stopali ob pomoči knjižice, popeljemo vse generacije. Samo tako bodo stopinje ostale neizbrisljive na poteh naših življenj in bodo vodile v zadovoljno starost, letošnji dan slovenskih lekarn pa bo tako dosegel svoj namen in bo tako res praznik vseh!

Polonca Fiala, mag. farm.

Pomurske lekarne, Kočjeva ulica 2, Murška Sobota

Invalid Andrej Gorza opravlja vozniški izpit

Zavzeli ste moj parkirni prostor. Ali boste prevzeli tudi mojo invalidnost?

Andrej avtomobil upravlja le z rokami – Njegov inštruktor Drago Recek je prepričan, da bo soliden voznik – Vozniški izpit je za dvaindvajsetletnika velik korak k večji samostojnosti

Otroška razigranost in zdravniška zmota sta Andreju Gorzi iz Čepinca za vedno zaznamovali življenje. Padec z avtomobilske prikolice in aroganca zdravnikov sta ga prikovali na invalidski voziček. Sanje, da bi z igral hokej za Jesenice, so se v trenutku razblinile kot milni mehurček. Andrej in njegovi starši so se naučili živeti v okoliščinah, v katere jih je pahnila kruta usoda.

Mama Tončka je pustila službo, da lahko skrbi za sina, oče Jože v Avstriji dela od jutra do večera, da lahko nameni kakšen evro otroku za lažje življenje. Andrej teden preživlja v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine Kamnik, konec tedna pa je doma. Uspešno je končal šolo za računalničarja, naslednji ko-

rak je vozniški izpit. Opravlja ga s pomočjo posebnega vozila Zveze paraplegikov Slovenije; da bo hitro usvojil večšine varnega voznika, pa skrbi inštruktor vožnje Drago Recek iz avtošole Asta avto plus. Andrej avtomobil upravlja le z rokami: z levo vihti volan, z desno izbira med zaviranjem in dodajanjem plina. Menjalnik je seveda avtomatski.

Voziček že vrh glave

»Morda je vozniški izpit za zdravega človeka zgolj formalnost, zame pa je to velik korak k samostojnosti. Veste, po toliko letih imam invalidski voziček že vrh glave. Želim si, da bi se naslednje šolsko leto sam vozil v Kamnik,« je na vprašanje, zakaj izpit za avtomobil, kot iz topa odgovoril tečajnik Andrej. »Moram ga pohvaliti. V enem mesecu je uspešno opravil izpit iz teorije, opravil je tudi preskus prve pomoči,« ni pozabil omeniti inštruktor Recek. Dodal je, da je učenje paraplegika njegov prvi takšen primer v 40-letni karieri inštruktorja vožnje: »Je zelo dojemljiv. Bolj kot drugi kandidati.« Izpitno vožnjo bo moral opraviti z enako vsebino kot vsi drugi. Ne bo gledanja skozi prste.

»Dodaj plin, potem v križišču levo,« je ves čas usmerjal inštruktor. Vmes še debata o nogometu. »Letos bo najboljši Real, ker so pripeljali Mourinha,« je navijaški Andrej. »Ne vem, ne bi stavil,« je dejal Recek. »Nogomet je zame žal le računalniška igra,« je Andrej končal živahno debato in pripeljal na dvorišče avtošole, kjer sta ga že nestrpno čakala starša. Sicer redno spremlja tudi hokej: »Jesenice so moj klub, zelenih sploh ne morem gledati.«

Ne gre, ker je ovira

»Zavzeli ste moj parkirni prostor. Ali boste prevzeli tudi mojo invalidnost? Takšne opozorilne table je mogoče videti na Hrvaškem. Tudi pri nas bi jih morali postaviti, saj smo vsak dan priča nevestnemu ravnanju povsem zdravih voznikov osebnih avtomobilov, ki brez kančka slabe vesti parkirajo na površinah, namenjenih invalidom,« je prepričan Jože Škrilec, diplomirani inženir prometa. Za tiste, ki mislijo, da ni tako, Škrilec pravi, da se posta-

Padec z avtomobilske prikolice in zdravniška zmota sta dvaindvajsetletnega Andreja Gorzo iz Čepinca prikovali na invalidski voziček: »Morda je vozniški izpit za zdravega človeka zgolj formalnost, zame pa je to velik korak k samostojnosti. Veste, po toliko letih imam invalidski voziček že vrh glave.«

Mama Tončka je pustila službo, da lahko skrbi za sina, oče Jože v Avstriji dela od jutra do večera, da lahko nameni kakšen evro otroku za lažje življenje. »Lahko ste ponosni na Andreja, res je fant od fare,« je pripomnil inštruktor vožnje Drago Recek (skrajno desno).

V petkovem deževnem popoldnevu, ko so brisalci z največjo hitrostjo brisali dežne kaplje z vetrobranskega stekla in ko je zaradi predvolilnega odprtja zdaj že razvpitega soboškega podvoza spet vladal prometni kaos, je Andrej dokazoval, da so mu vozniške veščine pisane na kožo.

vijo ob večjih nakupovalnih centrih v bližino parkirnih površin, namenjenih invalidnim osebam: »Prizori so žalostni in skrb vzbujajoči. Tudi v tem se kaže naša prometna kultura, ki je še na zelo nizki ravni.«

»Pomurski vozniki smo glede prometne kulture nekje v povprečju. Žal se nam v prometu zmeraj vsem mudi, ker je pač takšen naš tempo življenja. Hitrost pa zmeraj privede do napak. Tudi usodnih,« je menil Recek. »Čeprav se število smrtnih žrtev na naših cestah manjša, nas čaka še veliko dela, da bomo prevzgojili nevestne udeležence v cestnem prometu, ki gledajo samo nase in jim ni mar, če nekdo zaradi njihovega nevestnega ravnanja trpi,« je pesimiističen prometni strokovnjak Škrilec.

»Najbrž si nihče ne predstavlja, kako je, ko se želiš z vozičkom kam

odpeljati, pa ne moreš, ker je tam ovira,« je skoraj vsakdanji dogodek iz svojega življenja predstavil Andrej Gorza.

Za izpit bo veselica

Počasi, tam desno, tako je prav. Zdaj bova vzvratno parkirala,« je Drago z mirnim glasom dajal navodila, Andrej pa jih je izpolnjeval kot po tekočem traku. V prirejenem avtomobilu, predelava običajnega vozila stane od pet do deset tisoč evrov, inštruktor nima možnosti pritisniti na zavoro kot v drugih avtomobilih avtošol. »Zato je treba vzpostaviti zaupanje med kandidatom in inštruktorjem. Ni enostavno, ko tečajnik avtomobil upravlja le z rokama.« »Ne bom kot Schumacher, vendar avtomobil bom vozil,« je v smehu dejal Andrej, inštruktor pa je za kandidata prepričan, da je na

pravi poti, da postane dober voznik. V petkovem deževnem popoldnevu, ko so brisalci z največjo hitrostjo brisali dežne kaplje z vetrobranskega stekla in ko je zaradi predvolilnega odprtja zdaj že razvpitega soboškega podvoza spet vladal prometni kaos, je Andrej iz minute v minuto dokazoval, da so mu vozniške veščine pisane na kožo, zato oba z inštruktorjem pričakujeta, da bo konec oktobra dobil v roke potrdilo o vozniskem dovoljenju.

Takrat se v Čepincih menda obeta čisto prava veselica, kjer bo za glasbo in zabavo skrbel Andrejev sorodnik, znan prekmurski pevec in zabavljač Franc Gorza, oče Jože pa je prepričan, da se bodo gostom cedile sline, ko bodo poskušali njegovo domačo šunko. Vso srečo na izpitu in v življenju, Andrej!

Andrej Bedek

Prispevke in mnenja o vsebinah pošiljajte po elektronski pošti: nana.rr@vestnik.si ali po pošti: Vestnik, za Barve otroštva, Ul. arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Zakaj nam je v šoli všeč?

Mihael: »Ker mečem na koš z dobrim prijateljem Domnom.«

Domen: »Imamo lego kocke in gradimo.«

Anika: »Družim se s prijateljicami in dajem koše z žogo.«

Maša: Delamo že domače naloge in gremo k športni vzgoji.«

Naja: »Imamo domače naloge in v te-
lovadnici mečemo na velik koš.«

Mina: »V šoli se veliko naučimo. Tudi
tečemo in hodimo po klopici.«

David: »Se lahko veliko igramo.«

Benjamin: »S prijatelji se igram in
skupaj se učimo.«

Jasmin: »V šoli mi je vse lepo.«

Erik: »V šoli imamo veliko igrač. Lah-
ko se učimo.«

Nika: »Imamo tablo, nove torbe in
lepe peresnice, pa tudi televizijo.«

Učenci 1. b-razreda OŠ Tišina

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Jaz pa pravim

Otroška razigranost na cesti

Otroci so pomembni udeleženci v prometu, so na poti iz šole ali v šolo, kolesarijo, se rolkajo ali pešajo

Čeprav starši skrbno pazijo na njih ali jih celo držijo za roko, v svoji otroški razigranosti hitro naredijo kaj nepredvidljivega, skočijo na cesto pred avto ali pred kolesarja. Zato morajo biti vozniki pozorni na otroke z rumenimi ruticami, pa tudi na tiste malo večje, ki se jim še vedno zgodi, da pozabijo na promet okoli sebe. O prometu in tudi o šoli, ki so jo začeli obiskovati, smo povprašali prvošolce z osnovne šole I v Murski Soboti.

Nuša Žižek: »Zdaj sem začela hoditi v šolo in tu mi je lepo, ker se rada učim in se več učimo kot v vrtcu. Najlepše mi je, ko delamo v delovne zvezke ali ko rišem. Lepo je tudi, ko gremo ven, in danes smo se peljali z vlakcem po

mestu in šli na daljši pohod. V šolo me vsak dan pripeljejo z avtom, sama pa nisem nikoli na cesti, ker je nevarno. Če se vozim s kolesom, potem gremo na eno mesto in se tam vozim. S sabo si vzamem ščitnike in čelado. Samo enkrat sem padla in sem imela modrico, ampak ni bilo nič hudega.«

Tim Huber: »Meni je v šoli lepo, ker se učimo in igramo ali kam gremo. Danes smo šli v središče mesta in smo se peljali z vlakcem. Jaz sem se že peljal s pravim vlakom v Ljubljano k stricu. Na vlaku je bilo zabavno, ker lahko počneš različne stvari, lahko sediš ali greš malo okoli, ko se naveličaš biti na enem mestu. Če se vozim s kolesom, se vozim po pločniku

in vedno nosim čelado. V šolo me vozita mama ali ati in všeč mi je, da ne grem sam. Vem, da moram biti na cesti zelo previden.«

Renato Gabor: »Ker se malo učimo in veliko igramo, je meni lepo v šoli, pa še veliko prijateljev imam. Lepo je tudi, ko se vsi skupaj kam odpravimo. Danes mi je bilo lepo, ker smo srečali naše mlajše otroke, in ko so nas videli, so takoj pritekli k nam in se z nami stiskali. Razveselili so se nas. Jaz se tudi vozim s kolesom, ampak ne v šolo, v šolo hodim peš, ker sem doma blizu šole doma. Ko bom starejši, bom hodil sam v šolo, sedaj pa me še spremljajo.«

A. Nana Rituper Rodež

Kaj mi pomeni prijateljstvo?

Prijateljstvo je ena najlepših stvari in prijatelji so najpomembnejši, saj nam stojijo ob strani, nas podpirajo, tolažijo, razumejo, se z nami smejejo, nam zaupajo, nas ne izdajo in nas preprosto imajo radi.

Pred nekaj leti sem imela najboljšo prijateljico. Nekoč me je v šoli začela zmerjati, žaliti in odvrniti stran. Oprostila sem ji žaljivke, a je to večkrat ponovila. Sčasoma sva se pobotali in sedaj se razumeva. Ta izkušnja me je naučila, da se lahko nekateri samo izdajajo za prijatelje. Prava prijateljstva so trdna, in čeprav gre vsak svojo pot, se te poti nekeje križajo in takšna prijateljstva za vedno ostanejo v srcu.

Jaz svoje prijatelje varujem, kot bi bili iz porcelana. Uživam v njihovi družbi, saj se mi ni treba pretvarjati, kdo sem, sprejemajo me takšno, kot sem. Z njimi mi čas hitreje mine, je pa tudi res, da ti trenutki s prijatelji za vedno ostanejo v spominu in srcu. Brez prijateljev bi bila izgubljena, osamljena, so tisti, ki me spravljajo v smeh. Tudi prijateljstva, ki se stkejo v osnovni šoli, ostanejo, saj smo skupaj doživeli veliko zanimivih trenutkov in premagali mnoge ovire.

Mnogi se svojih prijateljev sploh ne zavedajo, zaradi družine, službe ali zdravstvenih težav jih postavijo na stran. Ob tem razmišljanju sem se spomnila na prijatelje, da se že dolgo nisimo videli, da bi bilo lepo, če bi si vzeli čas, in da jim povem, da jih imam rada in jih pogrešam.

Lea Sečkar

Leon Marič, sodobni plesalec

Ko sta šola in užitek skupaj

Sodobni ples bo študiral v Linzu – V Murski Soboti v Zavodu Flota je dobil dobro plesno osnovo

Marsikdo v otroških letih želi postati plesalec, igralec ali izbrati kak umetniški poklic, pa si kasneje premisli in se odloči za bolj konvencionalni poklic. Pa tudi starši konec koncev raje vidijo, da boš učitelj ali pravnik, mar ne? Malokdo si upa uresničiti otroške sanje. Leon Marič, doma iz Odranec, je pri tem odločen. Končal je Srednjo vzgojiteljsko šolo in gimnazijo v Ljubljani, smer sodobni ples, v novem šolskem letu pa postaja študent na zasebni univerzi Antona Brucknerja v Linzu, na kateri je opravil sprejemne izpite, po končanem študiju pa bo postal diplomirani plesalec.

Za ples ga je že v osnovni šoli navdušila teta in začel je obiskovati plesno šolo Flota, kjer sta z mladimi delala Svetlana Krstič in Darko Vrebec. Začeli so s plesnimi igrkami, kasneje pa so prešli na improvizacijo. »Z leti pa me je to, da se lahko izražam po svoje, vedno bolj privlačilo. Pri sodobnem plesu mi je najbolj všeč miselnost in da je v ospredju telo ter to, kako potem skozi gibanje predstaviš neko zgodbo. Ne gre za to, da kar stopiš na oder in zaplešeš, ampak je ples proces, pred tem pa se pogovarjamo in debatiramo, zakaj nastane kakšen gib,« pove Leon. Tudi v šoli so veliko delali na konceptih, pri maturi na primer so izbrali temo moškost in ženskost, sam pa je delal na temo, kako moški ali ženska gledata na eno stvar.

Laikom in tistim, ki plesne govornice ne poznamo, je včasih težje slediti zgodbi in sporočilu predstave sodob-

Leon Marič iz Odranec študira sodobni ples v Linzu.

negi plesa. Pravi, da jo vsak lahko gleda in vidi po svoje: »Ni treba razmišljati, kaj ti je hotel umetnik z vsakim gibom povedati, tega se skoraj ne da razbrati. Najbolje je, da na koncu predstave povežeš, kakšno sporočilo nosi.«

Da obstaja umetniška gimnazija, ga je opozorila sestra, in ko je videl pro-

gram za sodobni ples, se je takoj odločil in tudi uspešno opravil sprejemne izpite. »Tako sem imel šolo in užitek skupaj.« Glede na osvojeno predznanje, in da imajo mladi iz osrednje Slovenije boljše možnosti za učenje plesa (čeprav se danes tudi to spreminja na bolje), Leon pove, da je sprejemne izpite naredil brez problema. »V razre-

du nas je bilo petnajst iz vse Slovenije in ne vem, ali so imeli drugi boljše osnove ali kakšne posebne prednosti. Mislim, da smo v Soboti v Zavodu Flota dobro delali. V šoli smo itak začeli vse na novo.« Pred njim pa je umetniško gimnazijo uspešno končala tudi Mira Marič, ki je kasneje končala študij sodobnega plesa v Salzburgu in je danes uspešna plesalka.

V Sloveniji je veliko dobrih sodobnih plesalcev in priznanih imen, ki so s tem povezana, mednje sodi tudi Sobočan Matjaž Farič, ki je v Soboti ustanovil Zavod Flota (danes žal mladih več ne izobražuje) in festival sodobnega plesa Fronta, ki vsako leto pritegne več publike, tudi iz tujine. »Ampak za plesalca je vsaj na začetku poti kar težko, da se uveljavi in kasneje tudi uspe, meni Leon, zato bo treba tudi v prihodnje precej trdo delati.

V Linzu se mu že začel študij sodobnega plesa. Ne ve pa še, kam ga bo odnesla pot. Kar si trenutno najbolj želi, je, da bi končal študij in načrtuje, da bi ob tem študiral še germanistiko in ruščino. »Kajti plesalec si lahko do 30 let, potem pa je težje, zato je prav, da imaš še kakšno opcijo.« Težko je tudi napovedati, ali se bom vrnil domov, mislim, da v Soboti ne bi imel kakšne možnosti, da bi lahko s plesom preživel in bil uspešen. Izkoristil bom priložnosti, ki se mi bodo ponudile. Zaveda pa se, da lahko uspeš, če poleg tega, da si dober, uspešno končaš študij, si odprti in znaš razmišljati s svojo glavo.

A. Nana Rituper Rodež

Rikijev avtorski debi

V Veržej prihajata Pero in Magnifico

Deset let A proposa

Kulturni klub A propos iz Veržeja bo letos praznoval deseto obletnico delovanja. Ob tem jubileju je džezovski harmonikar Rihard Riki Zadravec napisal deset skladb, ki so tudi njegov avtorski debi.

Zgoščenko bo izdala Založba kaset in plošč RTV Slovenija in bo prvič na voljo v petek, 24. septembra, v ljubljanskih Križankah, kjer bo Riki kot gost nastopal s slovensko legendo rokenrola Perom Lovšinom. Riki & Boogie Band igra pretežno avtorsko glasbo z vložki raznovrstnih džezovskih prijemov, motive pa črpa iz ljudskega izročila, prvin džez in nekaterih sorodnih sodobnih glasbenih oblik. Plošča Zgubi Boogie je mešanica različnih zvrsti in stilov, ki jih izražata v prvi vrsti harmonika in kitarra. Riki črpa besedila iz resničnega življenja in jih na pretkan način vpne v zvrst, ki jo predstavlja melodija. Devet aranžmajev in remiks so plod prleškega glasbenega ustvarjanja v Ljubljani, kjer Riki živi in igra že deset let.

Glasba Rikija in njegovega Boogie Banda je primerna za muziciranje na klubskih odrih in v domovih kulture. Na zgoščenki poleg harmonikarja in vokalista Rikija Zdravca igrajo še Andraž Mazi na električni in akustični kitari ter tresu, Jani Vigeč na basu ter Jože Zadravec na bobnih in tolkalih.

Kot vsako leto bo tudi letos Kulturni klub A propos pripravil koncert v veržejskem kulturnem domu, in sicer 30. oktobra. Ob deseti obletnici se bodo Rikiju in Boogie Bandu pridružili še drugi glasbeni gostje, med katerimi bosta zagotovo najbolj izstopala znana glasbeni mačka Pero Lovšin in Magnifico.

T. K.

Modro je imeti zemeljski plin!

Če za svoj dom izberete zemeljski plin, bo vaše bivanje cvetelo od udobja. Zemeljski plin predstavlja trend in prihodnost, saj je cenovno ugoden in zanesljiv energent, v primerjavi z drugimi fosilnimi gorivi pa tudi najprijaznejši do okolja.

Več na www.zemeljski-plin.si

GIZ DZP, Vevčeva 62, 1000 Ljubljana

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

Odlična priložnost - bonus 10 EUR!

Samsung E1170
39 €
Moj Mobi s SIM-kartico

Nokia 5030
44 €
Moj Mobi s SIM-kartico

Moj Mobi. Moj svet.

Bonus 10 EUR velja za Mobipakete: Nokia 5030, Sony Ericsson Spiro, Samsung E1170 (vsebujejo 5 EUR dobroimetja na priloženi telefonski številki in dodatno Mobikartico za 5 EUR) ter Samsung Genoa (vsebuje 2 Mobikartici po 5 EUR). Akcijska ponudba velja od 7. 9. 2010 do odprodaje zalog. Cene vključujejo DDV. Slike so simbolične. Družba Mobitel si pridržuje pravico do spremembe cen in pogojev. Več na www.mobitel.si

oglasi@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

motorna vozila

KIO PRIDE, 1,3, letnik 1999, prevoženih 65.000 km, tehnično pregledano, ohranjeno, cena 400 evrov, prodam. Tel.: 031 235 313. m017527

živali

NESNICE – RJAVE, GRAHASTE, ČRNE, tik pred nesnostjo. Vzreja nesnic Tibaot, Babinci 49, tel.: 582 14 01. m017407

NESNICE v začetku nesnosti, rjave, sive, črne. Naročite: Nemčavci 528 11 90, Petanjci 546 15 05, Beznovci 549 10 25, Grad 553 11 48. m016869

PUJSKE, težke okrog 25 kg, prodam. Tel.: 031 453 503. m017550

AKCIJA PUJSKOV. Kupite 10 pujskov, enega dobite brezplačno. Tel.: 041 813 850. m017555

ČISTOKRVNE BERNŠKE PLANŠARJE, brez rodovnika, cepljene, stare 10 tednov, prodam. Tel.: 051 350 129. m017556

TELICO, brejo 8 mesecev – simentalko, in 1 ha koruze z njive za siliranje ali zrnje prodam. Tel.: 051 657 068. m017585

posesti

ŠTUDENTKAM oddam dve enoposteljni sobi na lepi lokaciji v Mariboru. Tel.: 051 311 980. m017565

kmetijska mehanizacija

KUPIM TRAKTOR FERGUSON, URSUS ali ZETOR. Tel.: 041 680 684. m017528

KUPIM TRAKTOR in kmetijsko mehanizacijo. Dobro plačilo. Tel.: 041 679 937. m016995

KUPIMO VSE VRSTE KMETIJSKE MEHANIZACIJE. Plačilo takoj. Tel.: 031 416 412. m017567

KUPIM TRAKTOR IMT 533, traktor 539 ali URSUS. Informacije po telefonu 051 639 777. m017512

TRAKTOR URSUS ali IMT, z okvaro ali slabše ohranjenega, kupim. Tel.: 041 864 666. m017517

BRANO, vrtavkasto, obračalni plug in TRAKTOR Same, 100 KS, prodam. Tel.: 031 549 706. m017542

HIDRAVLičNO STISKALNICO ZA GROZDJE, 500 l, in lesene sode prodam. Tel.: 040 312 970. m017551

3-BRAZDNI PLUG Vogelnoot, roto brano Pegolama, 2,3 m, prodam. Tel.: 031 330 899. m017563

PRIKOLICO ZA ZRNJE, 10 t, s polžnim transporterjem in prevozni silos za zrnje in sojo, 1000 kg,

prodam. Tel.: 031 330 899. m017564

TRAKTOR IMT 559, STEYR 18, krožno brano, škropilnico, 330 l, trosilnik Vicon, obračalni in sadilnik prodam. Tel.: 041 568 659. m017566

VRTAVKASTO BRANO, širine 2,5 m, s »packer valjem« in dvobrazdni obračalni plug Regent prodam. Tel.: 070 810 365. m017569

TRAKTOR HURLYMAN 65 KS, dvojni pogon, letnik 2002, prodam. Možno plačilo na obroke. Tel.: 041 522 751. m017586

kmetijski pridelki

GROZDJE šardone, 500 kg, prodam. Tel.: 041 578 069. m017558

KAKOVOSTNO SENO kupimo. Tel.: 031 668 749. mtu

razno

PRODAMO IN BREZPLAČNO DOSTAVIMO kamen, skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966. m017268

PREMOG ZELO UGODNO z dostavo. Tel.: 041 279 187. Prevoznitvo Vladimir Pernek, s. p., Sedlašek 91, Podlehnik. m017420

ODKUPUJEM OREHOVO HLODOVINO. Možno podiranje in spravilo. G. O. Z. D-BIO-LES, Vlado Medved, s. p., tel.: 041 610 210 ali 02 769 15 91. m017534

TRDA DRVA, 50 evrov 1 m3, in KROMPIR za ozimnico prodam. Panker, Noršinci 36, tel.: 548 17 14. m017557

delo

IZOTEHNIKA, d. o. o., Industrijska ul. 6, Murska Sobota, zaposli izolaterje za opravljanje industrijskih izolacij v ZR Nemčiji. Informacije po tel.: 02 521 15 81. m017484

Storitve

S pomočjo starodavnih magijskih metod - ritualov lahko spremenite svoje življenje! Trajna pridobitev ljubezni, uspeh v šoli, poslu, pravadah, lotu. Tel: 040 191 488, spl. str. www.parapsihologija.si. m017263

KREDITI DO 10 LET – NA PLAČO ALI POKOJNINO (tudi 09). Možnost kredita tudi za dohodke pod 562 evrov! Obremenitev tudi do 55 %! Odplačilo starih kreditov! Avtomobili P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 2283020, 031658679. m016811

POTREBUJETE DENAR, NISTE KREDITNO SPOSOBNI, IMATE PA VOZILO? Posredujemo vam rešitev. Plačilo na položnice, vozilo vam ostane! Avtomobili P. R., Industrijska ul. 9, MB, 02 2283020, 031658679. m016822

čestitka

Dragemu Žanu ob praznovanju 12. rojstnega dne ter Niku in Anisi za rojstni dan želita vse najboljše, veliko sreče in uspeha – dedi in moma. m017580

KURILNO OLJE, PREMOG

UGODNE CENE IN MOŽNOSTI PLAČILA! Tel.: 57 88 200

KURIVO - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p., G. Bistrica 51

OZARA SLOVENIJA
PISARNA ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE, MIKLOŠIČEV TRG 3, 9240 LJUTOMER

Kontaktna številka 070 550 665

Ponujamo pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju, ljudem v duševni stiski in njihovim svojcem.

Center za pomoč žrtvam kaznivih dejanj

M. Sobota, Pleše 9, 9000 M. Sobota
Tel.: (02) 527 19 00

Če si žrtev nasilja ali v stiski, pokliči! Pomoč je zaupna in brezplačna. Na voljo smo 24 ur na dan, vse dni v letu!

VRTINE ZA TOPLOTNE ČRPALKE NAMAKALNE IN PONIKOVALNE SISTEME

GEO-VRTINA d.o.o.
MURSKA SOBOTA
OBRTHA ULICA 40
VODNA DOVOLJENJA MONITORING
041 741 809

VARUJMO OKOLJE, SAJ SI GA IZPOSOJAMO OD GENERACIJ, KI PRIHAJAJO ZA NAMI!

www.cerop.si, info@cerop.si
Center za ravnanje z odpadki Puconci, Vaneča 81, 9201 Puconci

OKROGLA
FRANC AŽMAN s.p.
Dolenci 91, 9204 Šalovci
Tel.: 040-241-885

Razrez hlodovine z mobilno tračno žago

POKLIČITE NAS, MI PRIDEMO K VAM

VRATA 1A, d. o. o.
Lendavska 1, Murska Sobota
tel.: 031 838 708
e-mail: vrata1a@gmail.com
www.vrata1a.si

Garažna sekcijška vrata
Industrijska sekcijška vrata
Pogoni dvoriščnih vrat
Pogrezni stebrički
Zapornice
Tende

RINEJA, s. p.
Polana 13 e

- Čiščenje zapuščenih zemljišč (ambrozija)
- Obrezovanje živih mej
- Čiščenje steklenih površin
- Mulčenje vinogradov
- Strojno pometanje parkirišč
- Pranje kmetijske mehanizacije (na vašem domu)
- Urejanje zelenic

Pokličite
040 840 675

Cenik osmrtnic

- 1. kolona x 13 cm – 84,50 evrov
- 2. koloni x 7 cm – 91,00 evrov
- 2. koloni x 8 cm – 104 evrov
- 2. koloni x 9 cm – 117,00 evrov
- 2. koloni x 10 cm – 130 evrov
- 2. koloni x 11 cm – 143 evrov
- 2. koloni x 12 cm – 156 evrov
- 2. koloni x 13 cm – 169 evrov

Dodatek za sliko 16,75 evra. Naročniki imajo ob naročilu in plačilu na blagajni 20 % popust.

Hospic

Slovensko društvo

OPORA – SOČUTJE
v hudi bolezni in smrti
OO Murska Sobota
Z ŽALUJOČIMI

vsak zadnji četrtek v mesecu ob
17. uri na Slovenski ulici 42
Tel.: 051 456 470

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopališka ul. 2
Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO
N. C. 521 37 00

POGREBNE STORITVE UREDITE
VSE NA ENEM MESTU
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota

V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRIBIMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA

Brezplačni prevozi do 40 km.
Plačilo na več obrokov brez obresti.

24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

Cvetličarstvo in pogrebništvo
Marija Ferenčak, s. p.,
Trnje 58, 9232 Črenšovci

Telefon: (02) 570 15 60 ali
031 615 535, 031 653 699

- izdelava vencev in aranžmajev
- dostava zastoj
- pogrebne storitve in oprema
- urejanje zelenic in pokopališč
- prodaja vseh vrst rastlin in cvetja
- konkurenčne cene

Izdelava in obnova nagrobnih spomenikov, tlaki, stopnice, okenske police in drugi izdelki iz granita in marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24,
GSM: 031 876 949

KEB –
kamnoseštvo
Erjavec, Marjan
Erjavec, s. p.,
Ribiška pot 1 a,
9231 Beltinci

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE
UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom,
brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

*Nešteto sveč je že zgorelo,
nešteto rožic ovenelo,
nešteto solz preteklo je ...
Življenje naše se je spremenilo,
a srca naša te ne bodo pozabila.*

V SPOMIN
22. septembra so minila tri leta od takrat, ko nas je zapustil najdražji življenjski sopotnik, ati, sin in brat

Jožef Franc

iz Kovačevca 3

Iskrena hvala vsem, ki se ga z lepo mislijo spominjate in postojite ob njegovem preranem grobu s cvetjem in prižgano svečko spomina.

Žalujemo vsi tvoji najdražji, ki te imamo radi, posebno sin Jožek in hčerka Jožica

*Grob tvoj cvetje krasi,
lučka v spomin ti gori,
v naših srcih - mislih si vedno ti.*

V SPOMIN
23. septembra bo minilo deset let od takrat, ko si nas zapustil, dragi sin

Ivan Ferbežar

iz Murske Sobote

Vsi tvoji najdražji

*Nešteto svečk je dogorelo,
nešteto rož je ovenelo,
nešteto solz preteklo je.
Življenja naša so se spremenila,
le naša srca te nikoli ne bodo pozabila.*

V SPOMIN
27. septembra mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Štefan Gubič

iz Čepinca 130

Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, mu prinesete cvetje in prižgete svečko v spomin.

Njegovi najdražji

ZAHVALA

V 82. letu starosti je za vedno zaspal naš dragi mož, oče, tast, dedek, pradedek, svak, boter in sosed

Dezider Lainšček

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče in za svete maše.

Hvala enoti intenzivne internistične terapije SB M. Sobota, g. maestru Potočniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Vsi njegovi najdražji

*Zdaj ne trpiš več,
zdaj počivaš.
Sedaj te nič več ne boli,
a dom je mrzel, prazen za nas,
odkar te več med nami ni.*

ZAHVALA
V 78. letu nas je po hudi bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

Angela Žohar

roj. Sukič, iz Doliča 49

Smrt in slovo sta najhujša od tisočerihih bolečin in žalosti. Ne najdemo tolažbe, ker je preprosto ni. Zelo smo hvaležni vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in s stiskom rok dali vedeti, da tudi ob tem žalostnem dogodku nismo ostali sami. Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo med boleznijo obiskovali v bolnišnici in doma. Hvala strokovnemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti, g. župniku Kuharju in patru Bernardu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Škaliču za besede slovesa, pogrebništvu Banfi in vsem, ki ste darovali sveče, za svete maše in bolnišnico v M. Soboti.

Vsem še enkrat – iskrena hvala!

Žalujemo: hčerka Dragica z možem Stankom, hčerka Marija z možem Karlom, brat Štefan z družino ter vnuki Manuel, Drago in Bojan s Suzano

*Šopek rož smo ti nabrali,
na tvoj grob ga dali.
Zraven svečke smo prižgali
in s tabo v tišini pokramljali.
Le kdo pozabil bi grob,
v katerem spi srce, ki ljubilo nas je.*

V SPOMIN
22. septembra mineva leto dni od takrat, ko nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in boter

Štefan Žižek

iz Mostja

Iskrena hvala vsem, ki se ustavljate ob njegovem grobu in mu prižgete svečko v spomin.

Vsi tvoji najdražji

*Življenje gre na videz dalje,
a vsaka pot me h grobu pelje,
kjer so pokopane moje sanje
in grenka solza pada nanje.*

V SPOMIN
20. septembra je minilo leto žalosti, ko ni več dragega

Cirila Matjašeca

iz Sebeborceva 79 a

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu, položite cvet in prižgete svečo.

Njegova najdražja

Sporočamo, da je umrla naša upokojena sodelavka

Marjeta Caf

uslužbenka pošte 9101 Murska Sobota v pokoju

Slovo od upokojene sodelavke je bilo v četrtek, 16. 9. 2010, na pokopališču v Murski Soboti.

Delavci Pošte Slovenije, d. o. o.
Poslovna enota Murska Sobota

*Sem tisoč vetrov, ki bučijo,
sem diamantni lesk snega,
sem sončni žarek na zrelem klasju,
sem jesenski dež.
Ko se zbudite v jutranji tihoti,
sem vesel ščebet ptic, ki krožijo v letu,
sem zvezde, ki svetijo v noči.*

V SPOMIN
23. septembra 2005 si odšla od nas

Darinka Passero

roj. Kolmanič, iz Mojstrske ulice 2 v M. Soboti

Učitelj - življenje - nas bridko uči: »Brez solz in trpljenja nihče ne živi!« A vendar se vredno nazaj je ozreti, življenje je vredno bilo preživeti. Odhoda od najdražjih ni moč preboleti in v sebi resnici ne da se verjeti. Celo ko resnica že pet let na dlani leži, jo ves čas zanikamo, ker nas boli. Hvala vsem, ki se je z lepo mislijo spominjate.

Vsi tvoji, ki te zelo pogrešamo

*Srce je omagalo,
dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA
V 63. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast in brat

Stanislav Zver

iz Melinca 41

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih in bolečih trenutkih stali ob strani, njega pa pospremili na zadnji poti. Hvala, da ste ga bodrili med njegovo boleznijo. Hvala vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče, za svete maše in druge dobre namene.

Žalujemo njegovi najdražji

DEDI – POGREŠAMO TE!
Urška, Ivo, Blažka, Kaja in Žiga

z našega štedilnika

Dvobarvna juha iz zelene

1/2 gomolja zelene, 1/2 šopka belušne zelene, 0,5 dl sladke smetane, 1 žlica kisle smetane, 1 l zelenjavne osnove, sok polovice limone, 1 žlica masla, sol, sveže mlet poper.

Gomolj zelene dobro operemo, olupimo in narežemo na drobne kocke. Belušno zeleno prav tako operemo, očistimo in drobno narežemo. Za pravo juhe iz gomolja zelene zavremo pol litra zelenjavne osnove, dodamo limonin sok in narezano zeleno. Skuhamo do mehkega, nato zmešamo s paličnim mešalnikom. Juho nalijemo v lonec, začnimo s soljo in poprom ter dodamo sladko in kisko smetano.

Juho iz belušne zelene pa pripravimo tako, da v kozici raztopimo maslo, na hitro prepražimo koščke belušne zelene, dolijemo preostalo zelenjavno osnovo, skuhamo do mehkega, nato pa zmešamo. Juho zlijemo nazaj v posodo, zavremo in po okusu začnimo.

Juhi prelijemo vsako v svoj vrček in ju istočasno nalivamo v tople jušne krožnike tako, da ustvarimo dvobarvno kremno juho.

Sladko-kisla zvita svinjska trebuševina

1.000 g nemastne svinjske trebuševine brez kože in kosti, sol, sveže mlet poper, 3 stroki česna, pol čajne žličke kumine, 350 g čebule, noževa konica karija, 4 žlice olja, 4 kolobarčki svežega ananasa, 3 žlice paradižnikove mezge, 1 žlica vinskega kisa, 2 žlici sojine omake, 1 žlica jedilnega škroba, sok ene pomaranče.

Čebulo olupimo in narežemo na tanke trakove. Česen olupimo in ga drobno nasekljamo. Ananas narežemo na primerne kose. Pomarančnemu soku dodamo paradižnikovo mezgo, kis, sojino omako in jedilni škrob ter vse skupaj zmešamo v gladko zmes.

Svinjsko trebuševino z zunanje strani solimo in popramo, notranjo stran pa natremo s soljo, česnom, kumino in karijem. Nato meso zvijemo in povežemo z vrstico. Pečico segrejemo na 200 °C. Na vročem olju prepražimo čebulo, dolijemo nekaj vode ali goveje juhe in na hitro zavremo. Na prepraženo čebulo položimo mesni zvitek in

Nadev: 1 manjša bučka, 1 strok česna, 2 žlici skute, 1 žlica drobtin, sol, poper, maslo, nariban parmezan, žajbelj.

Na oljčnem olju prepražimo sesekljan česen, dodamo na male kocke narezano bučo, sol in poper. Ko voda izpari, ohladimo, dodamo skuto, drobtine in premešamo. Sestavine za testo zgnetemo in pustimo počivati približno pol ure. Nato testo na tanko razvaljamo, izrežemo kroge, na sredino damo nadev, robove premažemo z jajcem, prepognemo in oblikujemo polmesce, robove pa narahlo stisnemo z vilicami. V slani vodi jih kuhamo pet do sedem minut. Zabelimo jih z raztopljenim maslom, parmezanom in žajbljem.

Solata endivija s svežimi šampinjoni

Solata: 200 g svežih šampinjonov, 1 srednje velika glava endivije, sok ene limone, pol šopka drobnjaka za dekoracijo. Solatni preliv: 1/2 čebule, 2 žlici paradižnikovega kečapa, 2 žlici sončničnega olja, 1 strok česna, morska sol, sveže mlet poper.

Za solatni preliv na drobno narežemo čebulo, damo v skledo, dodamo kisko smetano, kečap, olje, sesekljan česen, sol, poper in vse dobro premešamo. Šampinjone očistimo in jih v vodi, ki smo ji dodali nekaj limoninega soka, dobro operemo in narežemo na tanke lističe, nato jih pokapljamo še s preostalim limoninim sokom. Endivijo očistimo, operemo in dobro odcedimo. Solatne liste naložimo na krožnike, prav tako tudi narezane šampinjone in vse skupaj prelijemo s solatnim prelivom ter potresemo z drobno narezanim drobnjakom.

Grozni cmoki iz polnovredne moke

150 g polnovredne pšenične moke, 150 g pirine moke, 50 g masla, 350 g skute, 3 jajca, 200 g črnega grozdja, 200 g belega grozdja, 100 g rjavega sladkorja, 70 g mletih lešnikov, 40 g masla, žlica medu, 70 g naribanih lešnikov za povaljanje.

Obe vrsti moke zmešamo, dodamo zmehčano maslo, skuto in jajca. Sestavine zgnetemo v testo, ki naj počiva

oglasi

www.vestnik.si | e: vestnik@vestnik.si

OBI®**Najljubša trgovina
MOJSTROVALCEV****Postanite
mojstrovalec!**

Čas je, da stvari ponovno vzamete v svoje roke. To ne prihrani le denarja ampak vam daje tudi dober občutek, da ste nekaj naredili sami. In pri tem je OBI vaš partner. Z nasveti, dejanji in kakovostjo ter predvsem z ugodnimi cenami.

Vedno več Slovencev je mojstrovalcev. In vi?

Mojstrovalci

www.ob.si

Regionalna razvojna agencija Mura, d. o. o., kot štipenditor s statusom subjekta spodbujanja skladnega regionalnega razvoja v razvojni regiji Pomurje [v nadaljevanju: RRA Mura] na podlagi Zakona o štipendiranju [Uradni list RS št. 59/07, 63/07 – popr., 40/09], Pravilnika o izvajanju enotne regijske štipendijske sheme, v nadaljevanju pravilnik], Vloge o dodelitvi sredstev na Javni razpis za sofinanciranje izvajanja enotnih regijskih štipendijskih shem za šolsko/študijsko leto 2010/2011 in Javnega poziva o vključitvi delodajalcev v Regijsko štipendijsko shemo za Pomurje za sofinanciranje kadrovskih štipendij v šolskem/študijskem letu 2010/2011 objavljaja

**JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV
KADROVSKIH ŠTIPENDIJ
Regijska štipendijska shema
za Pomurje 2010/2011**
PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmeti javnega razpisa so dodelitev kadrovskih štipendij v skladu s potrebami delodajalcev, objava pogojev za pridobitev kadrovske štipendije »Regijske štipendijske sheme za Pomurje« ter način vložitve vloge za dijake in študente.

POGOJI ZA PRIDOBITEV KADROVSKE ŠTIPENDIJE

Kadrovska štipendija »Regijske štipendijske sheme za Pomurje 2010/2011« lahko pridobijo dijaki ali študenti, ki izpolnjujejo pogoje v skladu z zakonom in pravilnikom oz.:

- so v šolskem ali študijskem letu 2010/2011 vpisani v poklicni ali srednješolski ali dodiplomski ali podiplomski program, ki ima javno veljavo v RS;
- so vpisani v izobraževalni program ali izobraževalno smer; po kateri je izražena potreba delodajalca, razvidna v »Seznamu potreb delodajalcev«;
- niso v delovnem razmerju in ne opravljajo samostojne registrirane dejavnosti;
- niso vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje;
- ob prvem vpisu v prvi letnik poklicne ali srednje šole niso starejši od 18 let oziroma ob prvem vpisu v prvi letnik višje- ali visokošolskega izobraževanja niso starejši od 26 let;

- ne prejemajo štipendije ali drugih prejemkov za izobraževanje po drugih predpisih.

MERILA ZA IZBOR

Na podlagi podatkov iz vlog in ustreznih dokazil štipenditor preveri upravičenost do vključitve v shemo v skladu s pravilnikom ter zbrane podatke o vlagateljih posreduje delodajalcem. Izbor za podelitev kadrovske štipendije opravlja delodajalec na osnovi meril, ki veljajo pri delodajalcu. Delodajalec lahko dodeli štipendijo tudi kandidatu, vpisanemu v program za eno raven višje ali nižje ali v sorodni program, ki je v Seznamu potreb delodajalcev, vendar z ustrežno obrazložitvijo štipenditorju. Delodajalec odločitev o izbiri štipendista oz. štipendistov sporoči štipenditorju najpozneje v 15 dneh od prejema Seznama zbranih podatkov o vlagateljih.

PRIJAVA, ZAHTEVANE PRILOGE IN ROK ZA ODDAJO

Obrazec oz. vloga je dosegljiva na spletni strani štipenditorja www.rra-mura.si ali na sedežu štipenditorja vsak delovnik med 8. in 14. uro.

Poleg obrazca je treba priložiti še dokazila:

- originalno potrdilo o vpisu za šolsko/študijsko leto 2010/2011;
- DIJAKI – overjeno fotokopijo spričevala, iz katerega je razviden učni uspeh v preteklem šolskem letu, in če je dijak opravil zadnji letnik, tudi overjeno fotokopijo spričevala o zaključnem izpitu oz. maturitetnega spričevala;
- ŠTUDENTI – potrdilo o opravljenih izpitih;
- overjeno fotokopijo osebnega dokumenta (osebna izkaznica oz. potni list);
- izpolnjeno in podpisano IZJAVO.

Prijave sprejema štipenditor na naslov: RRA Mura, d. o. o., Lendavska ulica 5 a, 9000 Murska Sobota.

Vsa dodatna pojasnila glede razpisa štipendij lahko dobite na sedežu štipenditorja.

Kontaktna oseba: Dunja Velner; tel. 02 536 14 61, dunja@rra-mura.si. Rok za oddajo vloge je ponedeljek, 11. oktober 2010.

pečemo v vnaprej ogreti pečici približno uro in pol. Meso med pečenjem večkrat zalijemo s sokom, ki se izloča pri pečenju, in z vodo ali juho.

Pečenko vzamemo iz pekača, odstranimo vrstico in pustimo, da nekaj časa počiva. Pečenkin sok precedimo skozi gosto sito, pomešamo s pomarančno omako, hitro zavremo, dodamo narezan ananas in malo prevremo. Pečenko narežemo na rezine ter jo ponudimo s pripravljeno omako in bučkinimi ravioli.

Ravioli z bučkami

Testo: 100 g moke, 1 jajce, 2 žlici oljčnega olja, sol.

va približno pol ure. Grozdne jagode operemo in odstranimo koščice. Jagode razpolovimo ali razrežemo na četrtine, nato jih pomešamo s sladkorjem in naribanimi lešniki. Iz testa oblikujemo na pomokani deski valj, iz katerega narežemo približno 20 koščkov, ki jih z dlanmi sploščimo. Na vsako rezino testa damo žlico grozdnega nadeva in nato oblikujemo cmoke. V slani vodi jih počasi kuhamo približno 15 minut oziroma dokler ne priplavajo na površino. V ponvi segrejemo maslo in med. Kuhane cmoke pobereemo s penovko iz vode, jih dobro odcedimo, nato pa jih povaljamo najprej v medenem maslu, nato pa v mletih lešnikih.

Janez Gjergjek, Radenci

**VESTNIK lahko kupite tudi na večini
pošt v Pomurju, bencinskih servisih
ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.**

www.pomurje.si

napovednik

glasbene lestvice na radiu murski val

LESTVICA OBMURSKZE ZABAVNE GLASBE DOMAČA PLOŠČA

- MARUŠA – Langa
- MARIJA – Metulj
- TAMARA – Art Music orchestra
- NE BODI KOT DRUGI – Klaudija
- ODPELJI ME – Daniel Horvat

PREDLOGA

ZADNJA STRUNA – Gitano band
PÜSTI ME NA MERI – Avantura

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

- RADI BI VAM ZAPELI – Pogum
- ŽITO – Modrijani
- SREČEN – Novi spomini
- NAJ NE BEŽI MLADOST – Zreška pomlad
- MOJ HARMONIKAR – Iskrice

PREDLOGA

PRAVA LJUBEZEN – Petra in Rok Švab
UŽIVAJMO ZDAJ – Ansambel Šestica

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

- NOV JE DAN – Jazz Station
- HOČEM ŠE – Katrinas & Cherie Lucas
- ZATE NOCOJ – Samo Budna
- PROTI SONCU – Omar Naber
- ČAKAL SN TE KO KRETEN – M12

PREDLOGA

TU IN ZDAJ – Alya
OTOK LJUBEZNI – Darja Švajger

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

- FIRE WITH FIRE – Scissor Sisters
- LAST OF THE AMERICAN GIRLS – Green Day
- ROOTS TO GROW – Stefanie Heinzmann + Gentleman
- LOVE THE WAY YOU LIE – Eminem + Rihanna
- THIS AIN'T A LOVE SONG – Scouting For Girls

PREDLOGA

HALFWAY GONE – Lifehouse
MARCHIN' IN – One Republic

Nagrado Srečanja na Murskem valu dobi: **Katja Kolman, Hudi Kot 88, Ribnica na Pohorju.**

Kupon št. 38

Glasujem za skladbo:

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 veličastnih:

NSTSNMV

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka, 28. septembra 2010, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz
srednji val 648 kHz

PETEK, 24. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Jutranji program, Simona Špindler – Poročilo OKC – 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 08.00 Poročila – 09.30 Kultura in šport ob koncu tedna – 10.00 Poročila – 11.15 Zamurjenci – 12.00 Poročila – 12.30 Od petka do petka – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam - 14.30 Romskih 60 – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.00 Popoldanska voditeljica Nevenka Emri - 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi – 18.30 Radijski knjižni sejem - 19.00 Mladi val, Anja – 20.10 Zimzelenčki, ugasni televizor! Jernej Šavel

SOBOTA, 25. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Še bolj počasno vstajanje... 08.00 Poročila – 08.30 Mali oglasi – 09.30 Biba buba baja, ponovitev - 9.30 Kultura in šport ob koncu tedna -- 10.30 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila – 12.05 Obvestila – 12.45 Ponovitev oddaje Od petka do petka - 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Evangeličani v Soboti slavijo - 15.00 Literarni drobci - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Glasba našega srca, narodnozabavna lestvica in Koper : Nafta, prenos nogometa iz Nove Gorice, Jernej Šavel - 19.00 Poročila - 19.15 Glasba po željah – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 Propoeleer, Camplin in Dani in Borovič

NEDELJA, 26. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Nedeljsko prebujanje - 07.00 Druga jutranja kronika – 07.30 Panonski odmevi – 08.00 Misel in čas, duhovna misel predstavnikov verskih skupnosti Pomurja – 08.30 Zamurjenci – 9.00 Srečanje na Murskem valu – 10.00 Izbor pesmi tedna – 10.30 Nedeljska kuhinja: Lokalne volitve 2010: LDS - 12.30 Poročila – 12.35 Obvestila – 13.00 Minute za kmetovalce – 13.30 Čestitke, šport, glasba , Primorje : Nafta, javljanja s prvoligaškega nogometa – 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.10 Samo za vas (Samo Budna)

PONEDELJEK, 27. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Ponedeljkovo jutro in Irma Benko - 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič – 08.00 Poročila – 08.30 Šport, porodnišnica – 09.15 Tema jutra – 11.15 Oaj, kak san zluftto! (Šavel in Giderji) - 12.30 Anketa – 13.15 1. oseba ednine – 13.30 Mali oglasi - 14.15 Za zdravje – 15.30 Dogodki in odmevi –17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi (Petra Kranjec) – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 Ponedeljkov potepuh

TOREK, 28. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Jutranji, Milan Zrinski – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 08.00 Poročila – 08.30 Besede, besede – 10.30 Mali oglasi - 11.15 Kratki stik – 12.30 Potrošniški nasvet, Lidija Domanjko – 13.15 1. oseba ednine – 14.30 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavni glasbi, pogovori z najboljšimi – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila –17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokoјence (Anica Kološa, Bojan Rajk) – 18.40 Prebiranja, drugačen pogled – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 Jukeboks in Boštjan Rous

SREDA, 29. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Jutranje prebujanje: Radič ... Dušan Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda – 08.00 Poročila – 08.45 Džoužijevo pismo – 10.15 Lokalne volitve 2010 - 11.15 Trn v peti, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev – 12.30 Intervju – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine - 13.30 Mali oglasi – 14.30 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda (Bogdan Lemut) - 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Biba buba baja – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi, ponovitev – 20.00 Zadnja poročila – 20.10 Mursko-morski val - Simona Špindler

ČETRTEK, 30. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Zbudite se z dobrim radiem! Dejan Fujs – 06.40 Preteklih 24 – 07.00 Druga jutranja kronika – 07.20 Obvestila – 07.30 Vreme, ceste, radarji - 07.45 Zvočno pismo iz Gradca s Saro Rajh - 08.00 Poročila - 08.15 Kmetijski strokovnjak – 09.25 Kuharski nasvet – 09.30 Pregled Vestnika – 11.15 Reportaža tedna – 11.45 Šport za vse – 12.30 Aktualno - 13.15 1. oseba ednine – 14.30 Domača plošča – 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanski voditelj Milan Zrinski – 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu – 18.00 Mali radio - 19.15 Bilo je nekoč – 20.00 Poročila – 20.10 Geza se zeza

napovednik prireditev

Otvoritev

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 23. septembra, ob 17. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici predstavitev knjige in otvoritev razstave Na drugi strani avtorice Olge Pirih.

Koncert

MURSKA SOBOTA

V petek, 24. septembra, ob 22.30 bo v MIKK-u koncert legendarnega madžarskega desetčlanskega kolektiva Korai Öröm (Budimpešta, trance-etno-ambient-metal). Za ples pred koncertom in po njem bo skrbel DJ Vuk.

V soboto, 25. septembra, ob 21. uri bo v MIKK-u večer Hip hop praksa. Glasbo sukata Dula in Poppa. Ob 22. uri bo premiera dokumentarnega filma Poročilo: ZBE režiserja Tonija Cahuneka.

LJUBLJANA

V petek, 24. septembra, ob 20. uri bo nastopil v Križankah kot gost na koncertu Pera Lovšina tudi džezovski harmonikar iz Veržeja Riki Zdravec, ki bo predstavil ploščo Zgubi boogie.

Gledališče

GORNJA RADGONA

V petek, 24. septembra, ob 20. uri bo v kulturnem domu predstava 3-je dedi.smo. Vstopnice so v predprodaji v TIC-u.

Predavanje

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 23. septembra, ob 10. in 17. uri bo v Galeriji javno strokovno vodstvo po samostojni razstavi Andreja Gönterja Iskanje identitete.

V četrtek, 23. septembra, ob 16. uri bo v Hiši Sadeži družbe vrtnarska delavnica Nasveti za urejanje gredic in grobov (O. Varga). V petek, 24. septembra, ob 17. uri bo premiera predstave za otroke Smetiščni škrat (Zavod Vista Murska Sobota). V torek, 28. septembra, ob 17. uri bo kuharska delavnica Hladne predjedi (M. Lenarčič). V sredo, 29. septembra, ob 17. uri bo Hiša Sadeži družbe praznovala 1. rojstni dan.

MONOŠTER

V petek, 24. septembra, ob 10. uri se bo začela v hotelu Lipa mednarodna konferenca 20 let delovanja mednarodnega arhivskega raziskovalnega tabora, ki bo trajala do sobote, 25. septembra. V petek ob 16. uri bo ogled muzeja Avgusta Pavla, ob 18.30 pa odprtje spominske razstave.

Literatura

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 23. septembra, ob 10. uri se bo začelo v salonu Murska republika v Zvezdi petnajsto Srečanje slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede 2010, ki bo trajalo do sobote, 25. septembra. V četrtek ob 12. uri bo v grajski dvorani podelitev večernice, nagrade za najboljše mladinsko literarno delo v minulem letu. Ob 18. uri bo v Murski republiki otvoritev razstave Večerničina literarna bera 2009, ki jo je pripravila višja knjižničarka Vesna Radovanovič. V petek ob 14. uri bo v restavraciji Zvezde simpozij Slovenska mladinska književnost in njeno uglasbljanje, ob 18. uri pa bo v Murski republiki predstavitev knjižnih novitet.

LENDAVA

V petek, 24. septembra, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani osrednji program srečanja pripovedovalcev pravljic iz Zalske in Železne županije ter zamajstva.

Dogodek

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 23. septembra, med 7. in 11. uro bo na oddelku za transfuzijsko medicino v Splošni bolnišnici krvodajalska akcija Tvoja kri moje srce poganja, ki jo pripravlja Klub prekmurskih študentov.

Organiziran bo brezplačen prevoz, dva izžrebana darovalca pa bosta nagrajena z enodnevnim izletom na Veliko planino.

V nedeljo, 26. septembra, ob 11.30 bo v evangeličanski cerkvi praznovanje 110. obletnice ustanovitve Evangeličanske cerkvene občine in 100. obletnice gradnje ter posvetitve cerkve. Ob tej svečanosti bo cerkev poimenovana v Evangeličansko cerkev Martina Luthra.

PUCONCI

V nedeljo, 26. septembra, ob 10.30 bo pred občinsko zgradbo začetek 10. rekreativnega kolesarskega maratona Občine Puconci.

RAKIČAN

V petek, 1. oktobra, ob 18. uri bo na Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota slovesnost ob 50-letnici delovanja šole. Ob jubileju šola vabi vse nekdanje dijakе, delavce šole in druge na slavnostno akademijo.

Razstave

MURSKA SOBOTA

V Galeriji je do 6. oktobra na ogled samostojna razstava Andreja Gönterja Iskanje identitete.

BELTINCI

V beltinskem gradu je na ogled razstava del Garyja Bukovnika, ameriškega slikarja slovenskih korenin.

MONOŠTER

V Slovenskem domu Lipa je na ogled razstava Zgodovinske monografije o Prekmurju in Porabju v PIŠK Murska Sobota ter Najvrednejši eksponati likovne zbirke PIŠK Murska Sobota.

LENDAVA

Na gradu je do 28. oktobra na ogled razstava Francoise Gilot – Prostor in časovnost: popotovanje v neznano.

V hotelu Lipa je do 15. oktobra na ogled razstava likovnih del Lojzeta Veberiča in Ernesta Bransbergerja.

VERŽEJ

V Marijanišču je do 30. septembra na ogled fotografska razstava v okviru letošnjega Pušcenjakovega večera.

Kino

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 23. 9. do 29. 9.)

Ameriška akcijska komedija A-ekipa (17.20, sob. in ned. še 14.50)

Ameriška akcijska znanstvenofantastična srhljivka Nevidno zlo (19.50, pet. in sob. še 22.00)

Ameriški romantični glasbeni film Odpleši svoje sanje (17.00, 19.20, pet. in sob. še 21.40, sob. in ned. še 14.40)

Ameriška akcijski film Plačanci (20.15, pet. in sob. še 22.20)

Ameriška domišljajska akcijska pustolovščina Zadnji gospodar vetra (18.00, pet. in sob. še 15.45)

GORNJA RADGONA

Filme bodo vrteli le občasno!

Turistične prireditve

Podgrad – V četrtek, 23. septembra, ob 7. uri bo pri ribniku meddruštveno ribiško tekmovanje.

Ljutomer – V soboto, 25. septembra, od 8. do 12. ure bo na Glavnem trgu Turistična tržnica, ki jo organizira LTO Prlekija Ljutomer. Med ponudbo bodo tudi izdelki ljudske obrti in domače dobrote.

Grad – V soboto, 25. septembra, bodo v okviru dni evropske kulturne dediščine med 9. in 18. uro na gradu Grad organizirali dan odprtih vrat z brezplačnim ogledom gradu v organizaciji JZ Krajinski park Goričko. Ob 10. uri bodo razvili zastavo evropske kulturne dediščine, ob 19. uri pa bo v prvem nadstropju gradu Grajski večer aforizmov, kjer bodo boljše prekmurske aforizme brali njihovi avtorji.

Korovci – V nedeljo, 26. septembra, bo petnajsta kulturno-zabavna prireditev Zlata lisička s pohodom po učni poti Fuks graba, ki jo pripravlja Turistično društvo Korovci. Ob 13. uri se bo na začetku učne poti začel pohod po učni poti Fuks graba, ob 15. uri bo na igrišču v Korovcih proslava ob petnajstletnici učne poti s kulturnim programom. Ob tem bodo podelili tudi nagrado za najboljši odprli štirinajsto slikarsko razstavo Fuks graba.

Bodonci – V nedeljo, 26. septembra, ob 11. uri bo pri gasilskem domu peti Praznik buč, ki ga organizirata Društvo kmečkih žena Klas Bodonci in Društvo za promocijo prekmurskih dobrot. Ob kulturnem programu bodo pripravili še otroški kotiček za najmlajše, razstavo sladic in peciva z bučami, ponudbo izdelkov ljudske obrti iz Krajinskega parka Goričko in drugo. Organizirali bodo tudi tekmovanje v kuhanju bučne prikuhe v kotličku in podelitev priznanj za najboljše bučno olje.

Radenci – V ponedeljek, 27. septembra, ob 9. uri se bo začel pred turistično pisarno medgeneracijski pohod ob svetovnem dnevu turizma in evropskih dnevih kulturne dediščine. Pohod bo na relaciji Radenci–Lisjakova struga–Radenci, organizirali bodo tudi vodenje po učni poti Lisjakova struga ter pokušino lokalnih turističnih in enoloških posebnosti.

Gornja Radgona – V ponedeljek, 27. septembra, ob 10. uri bo na ploščadi pred TIC-em prireditev Svetovni dan turizma.

Grad – V Viteški dvorani gradu Grad je na ogled razstava Narava in parki Slovenije s podobami iz narave in kulturne krajine v parkih Slovenije. Razstavo je pripravil Janez Bizjak in z njo v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji leta 2008 v Parizu predstavil Slovenijo. Organizatorja sta JZ Krajinski park Goričko ter Ministrstvo za okolje in prostor RS, na ogled pa bo do 31. oktobra.

Nedelica – V Ancovi galeriji (Nedelica 115) so odprli stalno razstavo Moja razstava vaših predmetov – Varaščani v Nedelici.

Moravske Toplice – Pomurski turistični informacijski center Pomurske turistične zveze pri hotelih Term 3000 v Kranjčevi ul. 12 je odprt vse dni v tednu od 9. do 18. ure. V njem ponujajo turistične informacije in servis turistom, domačinom in drugim obiskovalcem naše pokrajine.

Četrtek:
pretežno
jasno
8 | 21

Petek:
zmerno
oblačno
9 | 22

Sobota:
oblačno,
dež
13 | 18

Nedelja:
pretežno
oblačno
11 | 16

Ponedeljek:
pretežno oblačno,
rahal dež
9 | 16

vreme Andrej Velkavrh

Vremenska napoved
V četrtek bo pretežno jasno. Po svežem in ponekod meglenem jutru bo najvišja dnevna temperatura okoli 21 stopinj. Še kakšno stopinjo topleje bo v petek, ko bo jugozahodni veter že prinesel nekaj oblačnosti. V soboto bo večinoma oblačno. Čez dan bo začelo deževati. Dež bo v noči na nedeljo prehodno ponehal in v nedeljo bo večinoma suho ter hladneje. Spet bo občasno deževalo v ponedeljek.
Naslednji teden bo vreme bolj spremenljivo. Zaenkrat ne kaže na večjo količino dežja.

Zakaj toliko dežja?
Pa je bilo dežja v Prekmurju vendarle več, kot sem zadnjič napovedal. No, tako velikih posledic, kot drugod, le ni bilo. Pa vendarle, padavin je bilo po vsej Sloveniji res veliko! Zakaj? Bi radi slišali, da zato, ker se vreme spreminja, ker se ozračje segreva. Za en tak dogodek se tega ne da reči. To se bo morda potrdilo v dvajsetih, tridesetih letih, če bo takih dogodkov več kot v prejšnjih obdobjih, pa še takrat ne bo nujno posledica segrevanja ozračja.
Zakaj se je torej od petka do nedelje zjutraj zlilo toliko dežja? Nad nami se je zadrževala vremenska fronta, v višinah je pihal vlažen in kar močan jugozahodnik, pri tleh pa severovzhodnik. Temu rečemo vetrovno striženje in ob vlažnem zraku zaradi njega nastajajo padavine, predvsem tiste, enakomerne, lahko tudi močne. Tokrat pa je bilo ozračje povrh še labilno, zlasti v zahodni in deloma v osrednji Sloveniji in zato so povrh vsega nastajale še nevihte, ki so dodatno povečale količino dežja, zato je krajevno še močnejše deževalo. Ste z razlago zadovoljni? Ne vem, če. Najbrž bi radi vprašali: »Ja, zakaj pa je prišlo do vsega tega in to ravno pri nas?« Vidite, tu smo pa kratki. Lahko rečemo, da pač zaradi smeri zračnih tokov, temperature zračne mase, še razmeroma toplega jesenskega morja.

vestnikov koledar

Č – 23. september	SLAVOJKO
P – 24. september	NADA
S – 25. september	GOJMIR
N – 26. september	JUSTINA
P – 27. september	KOZMA, DAMJAN
T – 28. september	VENČESLAV
S – 29. september	MIHAEL

26. septembra bo sonce vzšlo ob 6. uri in 54 minut, zašlo pa ob 18. uri in 51 minut. Dan bo tako dolg 11 ur in 57 minut. 23. septembra ob 11. uri in 16 minut bo na nebu nastopil ščip. Na isti dan ob 5. uri in 8 minut se začenja koledarska jesen.

fotografija tedna

Pred slabim mesecem smo že pisali o nerazumljivi postavitvi kolesarske steze med okrepčevalnico Kava Bar Trta in bencinsko črpalko OMV v Murski Soboti. Kaj hitro za našim zapisom so se odgovorni zganili in okrog novega krožišča uredili kolesarsko stezo in jo lepo označili. Vse lepo in prav? Na žalost ne. Po novem ostaja spet nelogičen (pa ne samo to) del poteka kolesarske steze. Namreč če pride kolesar iz smeri Noršinske ulice, ga oznake pred krožiščem usmerijo preko prehoda na drugo stran, kjer pa bi moral kakih deset metrov kolesariti v nedovoljeno smer, če bi hotel nadaljevati pot proti središču mesta, saj kolesarska steza v to smer na tem odseku ne obstaja. Kolesarjenje v nasprotni smeri, kot je označeno, pa je po policijskem zakoniku prekršek, za katerega se mora plačati kazen v višini 120 evrov. »To je res malo čudno,« je potrdil tudi mlad soboški kolesar Uroš, ki se je na srečo peljal v pravi smeri.

Pred dvema letoma so poskušali – in zdaj že spet

Dežurni krivci razdajajo strup

Lahko ga kupite tudi neposredno – ali ga dobite celo brezplačno – Najmočnejši učinek ima na ušesa

Ne zgodi se ravno pogosto, da bi nekdo (pro)dajal strup celo leto in pri tem ostal še nekaznovan, po premo- ru dveh let pa bi s tem istim početjem spet nadaljeval, le da še v večjem obsegu. In spet ostal nekaznovan. Ravno to pa uspeva skupini Dežurni krivci od Svetega Jurija ob Ščavnici, ki je svoj tretji zaporedni album Strup izdala pred dvema letoma.
Po izidu albuma so zaradi takšnih in drugačnih nezgod in okoliščin člani skupine delovali le še s polovično močjo in so se kmalu zatem poda-

li na dveletno potovanje iskat resnico. Ta jih je pripeljala do neizbežnega dejstva, da je nujno, da ta stroj, ki poganja njihovo drobovje, ponovno zaženejo in ga neusmiljeno usmerijo v ušesa, potrebna trdih besed in zvoka. In mojbog, kako je ta stroj ponovno zagrmel! To so občutili že marsikateri obiskovalci njihove kotaleče se glasbene delavnice. Ampak to ni bilo edino spoznanje. Ostal je namreč občutek, da njihov Strup ob izidu ni dosegel krvnega obtoka sporočil plošče potrebne množice. Zato so se sedaj odločili za še odmevnejšo akcijo Strup – boljši zdaj kot nikoli, s katero bodo poskušali z zastrupljenimi idejami okužiti čim večji krog impulza za izklop blokade možganov potrebnih prebivalcev Evropske unije, ki so naveličani že tega, da se jim cedita samo med in mleko.
Vendar Dežurni krivci niso ravno v vrhu seznama najbolj spretnih prodajalcev vabljenih tekočin. Namesto da bi sami kaj »pokasirali«, oni še celo bolj razdajajo. Z njihove spletne strani si še vedno lahko snamete Strup kar brezplačno, tam pa do 31. decembra poteka tudi nagradna igra, kjer boste kot uspešen krvodajalec in »strupo-odjemalec« dobili celo en izvod Strupa s podpisom. Če pa brez njega ne boste mogli več živeti, ga lahko kupite kar neposredno. Prvič že 2. oktobra na Aninem rollu pri Sveti Ani, ko jim bodo glasbeni strup pomagali razdajati tudi »pomagači« Rude skankers, Lycanthrope, Živi zid, Only Bass And Drum in Iraxana.
T. K.

Dežurni krivci razmišljajo, kako bi lahko razdelili svoj strup med čim večjo množico ljudi.

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,55 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.
Naročnino bom plačeval za obdobje: ☐ trimesečno, ☐ polletno, ☐ letno.
Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer si uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.
☐ Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek:	Rojstni podatki:
Naselje, kraj, številka:	Davčna številka:
	Datum:
Poštna številka:	Podpis:
Pošta:	

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev. Podjetje za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam.
Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravnata Podjetje za informiranje, d. o. o.

PODARITE POZORNOST SVOJEMU SRCU OB SVETOVNEM DNEVU SRCA

Od 30. 9. do 3. 10. 2010 v Zdravilišču Radenci

Brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja, tečaj nordijske hoje, strokovna predavanja pomurskih zdravnikov specialistov na temo Delam s srcem ...

VEČ INFORMACIJ:
www.zdravilisce-radenci.si ali
info@zdravilisce-radenci.si
tel.: 02 520 27 33

www.zdravilisce-radenci.si